Mario Vargas Llosa

Băieții și alte povestiri

HUMANITAS

Mario Vargas Llosa

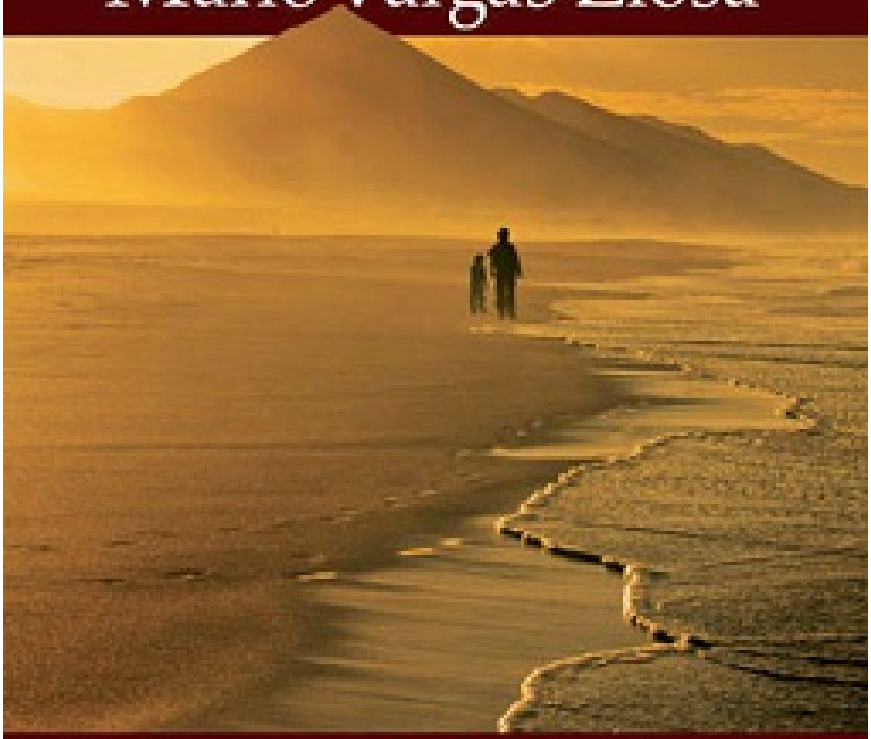

Băieții și alte povestiri

HUMANITAS

MARIO VARGAS LLOSA s-a născut în 1936 la Arequipa şi a copilărit în Bolivia împreună cu mama şi bunicii materni, închipuindu-şi că tatăl lui murise şi că fusese un erou. În realitate, la cinci luni după căsătorie îşi părăsise soţia însărcinată şi avea să-şi revadă fiul abia zece ani mai târziu, când Mario se va întoarce în Peru. Între 1950 şi 1952 urmează cursurile unei şcoli militare din Lima – experienţă descrisă în primul roman, *Oraşul şi câinii.* În 1955 se căsătoreşte cu o mătuşă, Julia Urquidi, provocând un mare scandal în familie, şi divorţează de ea în 1964, pentru ca, un an mai târziu, să se însoare cu verişoara lui, Patricia. Între timp, lucrase în Franţa ca profesor de spaniolă şi jurnalist. După o tinereţe în care se apropiase de comunism, ia distanţă faţă de Fidel Castro, ba chiar îl acuză pe Gabriel García Márquez, odinioară prieten, de servilism. Călătoreşte, predă la universităţi din America şi Europa, devine scriitor celebru prin forţa epică, luciditatea şi ironia sa. „Literatura şi politica se exclud reciproc", scrie Mario Vargas Llosa. „Scriitorul lucrează în singurătate, are nevoie de totală independenţă. Politicianul e total dependent, trebuie să facă tot felul de concesii, exact lucrul pe care scriitorul nu-l poate face."

MARIO VARGAS LLOSA

BĂIEŢII
ŞI ALTE POVESTIRI

Traducere din spaniolă de
DRAGOŞ COJOCARU

HUMANITAS
BUCUREŞTI

Redactor: Florentina Hajbotă
Coperta: Ioana Dragomirescu Mardare
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Pop
DTP: Emilia Ionaşcu, Dan Dulgheru

Tipărit la C.N.I. „Coresi” S.A.

Mario Vargas Llosa
Los Jefes
© Mario Vargas Llosa, 1959
Los Cachorros
© Mario Vargas Llosa, 1967

© HUMANITAS, 2009, pentru prezenta versiune românească

ŞEFII
(1959)

Şefii

I

Javier o luă înainte cu o secundă:

— S-a sunat! strigă el, deja în picioare.

Tensiunea răbufni violent, ca o explozie. Cu toţii eram împietriţi: doctorul Abásalo rămăsese cu gura căscată. Se făcuse roşu la faţă şi strângea din pumni. Abia îşi mai revenise, ridicase o mână şi părea gata-gata să ne ţină o predică, dar chiar atunci se sună de-adevăratelea. Ieşirăm alergând într-o hărmălaie, înnebuniţi, întărâtaţi de croncănitul de corb al lui Amaya, care o luase înainte, întorcând băncile cu susul în jos.

Curtea interioară era zguduită de strigăte. Cei dintr-a patra şi dintr-a treia ieşiseră mai înainte şi se adunaseră într-un cerc mare, îmbulzindu-se pe sub praful ridicat. Aproape odată cu noi îşi făcură apariţia şi elevii de-a-ntâia şi de-a doua, aducând cu ei noi vorbe grele şi încă mai multă ură. Cercul se făcu şi mai mare. Indignarea era unanimă în rândul elevilor de gimnaziu. (Cei de la primară aveau o altă curte interioară, micuţă, cu mozaic albastru, în aripa din partea opusă a colegiului.)

— Vrea să ne belească, ţăranul.

— Da. Fir'ar al naibii!

Nimeni nu vorbea de examenele finale. Ochii scânteietori, vociferările, tărăboiul arătau că sosise clipa înfruntării directorului. Brusc, n-am mai făcut eforturi să mă abţin şi-am început să străbat grupurile înfrigurat: „El ne beleşte şi noi tăcem?" „Trebuie să facem ceva." „Trebuie să facem ceva."

O mână de fier mă scoase din mijlocul cercului.

— Tu nu, îmi zise Javier. Nu te băga. O să te dea afară, ştii doar.

— De-acuma nu-mi mai pasă. O să mi le plătească ei pe toate. Asta-i şansa mea, nu vezi? Hai să-i adunăm.

În şoaptă, am tot repetat prin curte, la urechile tuturor: „În careu, adunarea!", „Repede, adunaţi-vă!"

— Să ne adunăm în careu! vibră, în aerul sufocant al dimineţii, glasul răsunător al lui Raygada.

Într-un glas, mai mulţi au scandat:

— Adunarea, adunarea!

Supraveghetorii Gallardo şi Romero văzură atunci, cu surprindere, cum zarva scădea dintr-odată şi rândurile se adunau înainte ca pauza să se fi încheiat. Stăteau rezemaţi de perete, lângă cancelarie, în faţa noastră, şi se uitau la noi tulburaţi. Apoi se uitară unul la celălalt. În uşă se iviseră câţiva profesori, la fel de uimiţi.

Supraveghetorul Gallardo se apropie:

— Ascultaţi! strigă el descumpănit. Încă nu…

— Tacă-ţi gura, ripostă careva, mai din spate. Tacă-ţi gura, Gallardo, dobitocule!

Gallardo se făcu palid. Cu paşi mari şi o mutră ameninţătoare, se repezi printre rânduri. Din spatele lui, mai mulţi strigau: „Gallardo, dobitocul!”

— Să mărşăluim, am zis eu. Să facem ture în jurul curţii. Mai întâi cei dintr-a cincea.

Am început să mărşăluim. Izbeam în pământ cu tălpile tare de tot, de ne dureau picioarele. La tura a doua – alcătuiam un dreptunghi perfect, dispus după dimensiunile curţii – Javier, Raygada, León şi cu mine începurăm:

— O-ra-rul! O-ra-rul! O-ra-rul…

Corul se generaliză.

— Mai tare! izbucni glasul cuiva pe care îl detestam: Lu. Strigaţi!

De îndată, larma se înteţi până când deveni asurzitoare.

— O-ra-rul! O-ra-rul! O-ra-rul…

Profesorii, cătinel, se făcuseră nevăzuţi, închizând în urma lor uşa sălii de studii. Când cei dintr-a cincea trecură prin dreptul colţului unde Teobaldo vindea fructe la o tejghea, acesta zise ceva ce noi n-am auzit. Dădea din mâini într-un fel care semăna a încurajare. „Ce porc”, mi-am zis în sinea mea.

Strigătele se înteţeau. Însă nici ritmul marşului, nici imboldul ţipetelor nu ne potoleau spaima. Aşteptarea aceea era chinuitoare. De ce nu ieşea odată? Mimând curajul, continuam să scandăm, dar câţiva începuseră să se uite unii la alţii şi, din când în când, se auzeau chicoteli forţate. „Trebuie să nu mă gândesc la nimic”, îmi spuneam. „Nu acum.” Deja mi-era greu să mai strig: răguşisem şi mă ustura gâtul.

Deodată, aproape involuntar, m-am uitat spre cer: urmăream un uliu care plana uşor pe deasupra şcolii, pe sub bolta albastră, limpede şi profundă, luminată dintr-o parte de un disc galben, ca o bulină. Mi-am coborât repede privirea.

Mic şi vânăt, Ferrufino îşi făcu apariţia la capătul culoarului care dădea spre curtea de recreaţie. Paşii mărunţi pe care-i făcea cu picioarele lui strâmbe, ca de răţoi, îl apropiau de noi curmând abuziv tăcerea care se lăsase brusc, spre surprinderea mea. (Uşa cancelariei se deschide; apare o faţă măruntă, caraghioasă. Estrada vrea să ne pândească; îl vede pe director la câţiva paşi; grăbit, se dă la fund; mâna lui ca de copil închide uşa.) Ferrufino se afla în faţa noastră: cu ochii ieşiţi din orbite, străbătea grupurile de elevi amuţiţi. Rândurile se rupseseră; unii dăduseră fuga la baie, alţii se învârteau disperaţi în jurul bufetului lui Teobaldo. Javier, Raygada, León şi cu mine am

rămas nemişcaţi.

— Nu vă temeţi, am zis, dar nimeni nu m-a auzit, fiindcă directorul spusese în acelaşi timp:

— Sunaţi, domnule Gallardo.

Rândurile se organizară din nou, mai încet de astă dată. Căldura încă nu era peste măsură de mare, dar ne încerca deja un fel de somnolenţă, un soi de plictiseală.

— S-au săturat, murmură Javier. Foarte rău.

Şi avertiză, furios:

— Aveţi grijă ce spuneţi!

Alţii împrăştiară vorbele mai departe.

— Nu, am zis eu. Stai puţin. O să se transforme în nişte fiare de cum o să le vorbească Ferrufino.

Se scurseră câteva secunde de tăcere, de solemnitate suspectă, până când, treptat, ne-am ridicat privirea, unul câte unul, spre omuleţul acela îmbrăcat în cenuşiu. Stătea cu mâinile împreunate pe burtă şi cu picioarele lipite, nemişcat.

— Nu vreau să ştiu cine a început această răzmeriţă, declamă.

Era un actor: tonul glasului său, domol, suav, vorbele aproape cordiale, atitudinea lui statuară erau atent studiate. Oare făcuse repetiţii de unul singur, în birou?

— Asemenea fapte sunt o ruşine pentru voi, pentru şcoală şi pentru mine. Am avut multă răbdare, ba chiar prea multă, ascultaţi-mă bine, cu cel care a stârnit aceste tulburări, dar a întrecut orice limită…

Eu, sau Lu? O limbă de foc nesfârşită îmi mătura umărul, grumazul şi obrajii, pe măsură ce ochii tuturor celor din gimnaziu se roteau de colo-colo până când dădeau de mine. Oare Lu mă privea şi el? Era invidios? Coioţii se uitau la mine? Din spate, careva mă bătu de două ori cu palma peste braţ, în semn de încurajare. Directorul a vorbit mult şi bine despre Dumnezeu, despre disciplină şi despre valorile supreme ale spiritului. A spus că uşile cancelariei erau mereu deschise, că cei cu adevărat curajoşi ar trebui să iasă în faţă.

— Să iasă în faţă, repetă el, de astă dată furios. Adică să vorbească făţiş, să stea de vorbă cu mine.

— Nu fi idiot! am zis eu repede. Nu fi idiot!

Însă Raygada îşi ridicase deja braţul, în timp ce făcea un pas la stânga, ieşind din formaţie. Un zâmbet de încântare străbătu buzele lui Ferrufino şi se făcu de îndată nevăzut.

— Te ascult, Raygada… zise.

Pe măsură ce vorbea, propriile cuvinte îi insuflau curaj. Ba chiar, la un moment dat, ajunse să dea dramatic din mâini. A spus că nu eram răi şi că ne iubeam şcoala şi dascălii; a amintit că tinerii sunt mai impulsivi din fire. În numele tuturor, a cerut iertare. Apoi se bâlbâi puţin, dar îi dădu înainte:

— Noi vă rugăm, domnule director, să afişaţi orarul examenelor, ca în anii trecuţi…

Tăcu, înfricoşat.

— Notaţi, domnule Gallardo, zise Ferrufino. Elevul Raygada va veni să studieze, săptămâna viitoare, în fiecare zi, până la ora nouă seara.

Făcu o pauză, după care continuă:

— Motivul va figura în carnet: fiindcă s-a revoltat împotriva unei dispoziţii pedagogice.

— Domnule director…

Raygada era livid.

— Mi se pare corect, şopti Javier. Dacă-i prost…

II

O rază de soare străbătea lucarna murdară şi venea să-mi mângâie fruntea şi ochii, umplându-mă de pace. Totuşi, inima îmi bătea destul de agitat şi, din când în când, parcă mă sufocam. Mai era o jumătate de oră până să se sune; nerăbdarea băieţilor se mai domolise. La urma urmei, oare aveau să mai răspundă la apel?

— Mergi la loc, Montes, zise domnul profesor Zambrano. Eşti un măgar.

— Nimeni nu se îndoieşte, întări Javier, de lângă mine. E un măgar.

Oare o fi ajuns consemnul la toţi anii? Nu voiam să-mi mai chinui iar mintea făcând presupuneri pesimiste, dar îl vedeam tot timpul pe Lu, la numai câţiva metri de banca mea, şi mă cuprindeau îngrijorarea şi îndoiala, pentru că, în fond, nu orarul examenelor avea să se decidă, şi nici măcar nu era o chestiune de onoare, ci o răzbunare personală. Cum să laşi să treacă mult aşteptata ocazie de a-ţi ataca inamicul care şi-a lăsat garda jos?

— Ţine, îmi zise cineva de lângă mine. E de la Lu.

„Accept să preiau comanda cu tine şi cu Raygada.” Lu semnase de două ori. Între cele două nume, ca o mică pată, apărea, scris cu o cerneală ce încă mai strălucea, un semn pe care-l respectam cu toţii: litera C, cu majusculă, înscrisă într-un cerc negru. M-am uitat spre el: fruntea şi gura îi erau crispate; avea ochii mijiţi, obrajii supţi şi maxilarul pronunţat şi ferm. Mă privea cu seriozitate; poate se gândea că situaţia îi impunea să fie cordial.

Pe aceeaşi hârtie am răspuns: „Cu Javier.” A citit-o fără nicio tresărire şi a clătinat din cap afirmativ.

— Javier, am zis eu.

— Da, ştiu, îmi răspunse el. O să-l facem să treacă prin clipe grele.

Pe director, sau pe Lu? Mă pregăteam să-l întreb, dar m-a distras

fluierul care anunţa pauza. În aceeaşi secundă, hărmălaia se ridică deasupra capetelor noastre, amestecându-se cu zgomotul băncilor împinse. Careva – poate Córdoba? – fluiera tare, vrând parcă să iasă în evidenţă.

— Aţi aflat? zise Raygada, stând în şir. Pe Splai.

— Mare şmecherie! exclamă unul. Până şi Ferrufino ştie.

Am ieşit pe uşa din dos, la un sfert de oră după cei din clasele primare. Alţii erau deja afară, şi majoritatea elevilor se opriseră pe caldarâm, în grupuri mici. Se dondăneau, glumeau, îşi dădeau ghionturi.

— Să nu rămână nimeni pe-aici, am zis eu.

— Coioţii la mine! strigă Lu, trufaş.

Douăzeci de băieţi îl înconjurară.

— Pe Splai, ordonă el, toată lumea pe Splai.

Luându-ne de braţe, într-o linie care unea cele două trotuare, noi, cei dintr-a cincea, am încheiat plutonul, silindu-i cu coatele pe cei mai puţin entuziaşti să se zorească.

O adiere călduţă, care nu izbutea să clatine nici roşcovii uscaţi, nici părul nostru, purta de colo-colo nisipul care, pe alocuri, acoperea pământul pârjolit de pe Dig. Răspunseseră la apel. Lu, Javier, Raygada şi eu stăteam cu spatele spre parapet şi spre nesfârşitele întinderi de nisip care începeau pe malul opus al râului; în faţa noastră, o mulţime compactă şi paşnică umplea întreaga stradă şi din când în când, izolat, se mai auzea câte un ţipăt strident.

— Cine vorbeşte? întrebă Javier.

— Eu, propuse Lu, gata să sară pe parapet.

— Nu, am zis. Vorbeşte tu, Javier.

Lu se stăpâni şi se uită la mine, dar nu se supărase.

— Bine, zise el, după care adăugă, ridicând din umeri: E totuna!

Javier urcă. Cu o mână se rezema de un copac încovoiat şi uscat, iar cu cealaltă se ţinea de grumazul meu. Printre picioarele lui, agitate de un uşor tremur care se estompa pe măsură ce tonul vocii îi devenea convingător şi energic, vedeam albia secată şi arzătoare a râului şi mă gândeam la Lu şi la coioţi. Nu-i trebuise mai mult de o secundă ca să treacă pe primul loc; acum era la comandă şi era admirat, el, un mic şobolan gălbejit care în urmă cu nici şase luni mă implora să-i dau voie să facă parte din gaşcă. O clipă de neatenţie, infinit de mică, şi iată-mă deodată cu sângele şiroindu-mi pe faţă şi pe gât, cu braţele şi cu picioarele imobilizate în lumina lunii, nemaifiind în stare să fac faţă pumnilor lui.

— Te-am învins, zise el gâfâind. De-acum eu sunt şeful. Aşa ne-am înţeles.

Niciuna dintre umbrele care se înşirau în cerc prin nisipul moale nu se urnise. Doar broaştele râioase şi greierii îi răspundeau lui Lu, care

mă înjura. Încă lungit pe pământul căldicel, am izbutit să strig:

— Mă retrag din gaşcă. O să fac alta, mult mai bună.

Dar şi eu, şi Lu, şi coioţii care rămăseseră ghemuiţi în întuneric, cu toţii ştiam că nu era adevărat.

— Şi eu mă retrag, zise Javier.

Între timp, mă ajuta să mă ridic. Ne-am întors în oraş şi, în timp ce mergeam pe străzile pustii, eu îmi tot ştergeam, cu batista lui Javier, sângele şi lacrimile.

— Acum vorbeşte tu, zise Javier.

Se dăduse jos şi câţiva băieţi îl aplaudau.

— Bine, am răspuns şi m-am urcat pe parapet.

Nici pereţii din spate, nici trupurile colegilor mei nu făceau umbră. Aveam mâinile umede şi am crezut că era din pricina emoţiei, dar de vină era căldura. Soarele se afla în mijlocul cerului; ne sufoca. Ochii colegilor nu ajungeau până la ochii mei: priveau pământul şi-mi priveau genunchii. Tăceau. Soarele mă ocrotea.

— Îi vom cere directorului să afişeze orarul de examene, la fel ca în anii trecuţi. Raygada, Javier, Lu şi cu mine formăm comisia. Generala e de acord, da?

Majoritatea încuviinţă, clătinând din cap. Câţiva strigară: „Da, da."

— Ne pornim chiar acum, am zis. Voi să ne aşteptaţi în piaţa Merino.

Am plecat. Poarta principală a şcolii era închisă. Am bătut tare; auzeam, din spate, un murmur din ce în ce mai puternic. Ne deschise supraveghetorul Gallardo.

— Aţi înnebunit? zise el. Să nu faceţi aşa ceva.

— Nu vă băgaţi, îl întrerupse Lu. Credeţi că ne e frică de ţăran?

— Poftiţi, zise Gallardo. O să vedeţi voi.

III

Ochii lui micuţi ne cercetau cu luare-aminte. Voia să pară ironic şi nepăsător, însă noi ştiam că zâmbetul îi era forţat şi că, în adâncul acelui trup rotofei, era teamă şi ură. Îşi încrunta şi îşi descreţea fruntea, iar sudoarea îi ţâşnea în şuvoaie pe mânuţele liliachii.

Tremura:

— Voi ştiţi cum se numeşte aşa ceva? Se numeşte răzvrătire, insurecţie. Credeţi că mă voi supune capriciilor unor trântori? Obrăzniciile le strivesc…

Ba îşi ridica, ba îşi cobora glasul. Îl vedeam cum se forţează să nu ţipe. „De ce nu plesneşti odată?" m-am întrebat. „Laşule!"

Se ridicase în picioare. O pată cenuşie îi plutea în jurul mâinilor, rezemate pe sticla biroului. Dintr-odată, vocea-i urcă, înăsprindu-se:

— Afară! Cine va mai pomeni de examene va fi pedepsit.

Înainte ca Javier sau eu să-i putem face vreun semn, apăru adevăratul Lu, acela din atacurile nocturne de la colibele din La Tablada, acela din bătăliile de pe dune împotriva vulpoilor.

— Domnule director…

Nu m-am mai uitat la el. Probabil că ochii lui oblici scăpărau foc şi violenţă, ca atunci când ne-am bătut în albia secată a râului. Acum probabil că şi-a căscat şi gura plină de bale şi îşi arată dinţii galbeni.

— Nici noi nu putem accepta să fim cu toţii picaţi fiindcă vreţi să nu existe orare. De ce vreţi să luăm cu toţii note mici? De ce…?

Ferrufino se apropiase de el. Corpurile lor aproape că se atingeau. Lu, palid şi îngrozit, vorbea în continuare:

— … ne-am săturat să tot…

— Taci!

Directorul îşi ridicase braţele, iar pumnii lui parcă stâlceau ceva.

— Taci! repetă el mânios. Taci, animalule! Cum îndrăzneşti?!

Lu tăcuse deja, însă îl privea pe Ferrufino în ochi ca şi când ar fi urmat dintr-o clipă în alta să-i sară la beregată: „Sunt la fel”, m-am gândit eu. „Doi câini.”

— Carevasăzică ai învăţat de la ăsta.

Degetul îi era îndreptat spre fruntea mea. Mi-am muşcat buza: am simţit imediat cum un firicel călduţ îmi străbătea limba şi asta m-a liniştit.

— Afară! strigă el din nou. Afară de aici! O să vă pară rău!

Am ieşit. Până la marginea treptelor care legau Colegiul San Miguel de piaţa Merino se întindea o mulţime nemişcată, cu sufletul la gură. Colegii noştri invadaseră micile grădini şi fântâna; erau tăcuţi şi înspăimântaţi. În mod ciudat, în interiorul acelei pete clare şi înmărmurite se zăreau nişte dreptunghiuri albe, mărunte, peste care nimeni nu păşea. Ca într-un detaşament de defilare, capetele păreau toate la fel, indistincte. Am traversat piaţa. Nimeni nu ne-a întrebat nimic; se dădeau la o parte, făcându-ne loc şi strângând din buze. Până când am păşit pe bulevard, au rămas neclintiţi. Apoi, urmând un consemn pe care nimeni nu-l dăduse, s-au pornit în urma noastră, la pas fără cadenţă, ca atunci când mergeam la ore.

Pavajul fierbea, părea o oglindă pe care soarele o dizolva încetul cu încetul. „O fi adevărat?” m-am gândit eu. Într-o noapte călduroasă şi pustie mi se povestise, chiar pe acest bulevard, iar eu n-am crezut. Însă ziarele spuneau că, în unele locuri, departe, soarele îi face pe oameni să înnebunească şi, uneori, chiar îi ucide.

— Javier, l-am întrebat, ai văzut tu cum oul se frigea singur, pe asfalt?

Surprins, clătină din cap.

— Nu, mi s-a povestit.

— O fi adevărat?

— Poate. Acum am putea face o probă. Pământul arde, parcă-i o vatră.

Pe la Puerta de la Reina apăru şi Alberto. Părul bălai îi lucea frumos: parcă era de aur. Îşi flutură braţul stâng, cordial. Enormii lui ochi verzi erau larg deschişi şi zâmbea. A vrut să ştie încotro se îndrepta mulţimea uniformizată şi tăcută, pe căldura aia.

— Vii mai târziu? mi-a strigat.

— Nu pot. Ne vedem la noapte.

— E un imbecil, îmi zise Javier. E un beţivan.

— Ba nu, am zis eu hotărât. E prietenul meu. E băiat bun.

IV

— Dă-mi voie să vorbesc, Lu, l-am rugat eu încercând să fiu blând.

Dar deja nu-l mai putea opri nimeni. Stătea în picioare pe parapet, sub crengile roşcovului uscat: îşi păstra echilibrul în chip admirabil, iar pielea şi faţa lui te făceau să te gândeşti la o şopârlă.

— Nu, zise el agresiv. O să vorbesc eu.

I-am făcut un semn lui Javier. Ne-am apropiat de Lu şi l-am înşfăcat de picioare. Numai că el a izbutit să se prindă la timp de copac şi să-şi elibereze piciorul stâng din mâinile mele; respins printr-un şut puternic cu trei paşi în spate, l-am văzut pe Javier cum îl înlănţuie iute pe Lu de genunchi, cum îşi ridică faţa şi-l sfidează, deşi ochii îi erau săgetaţi sălbatic de soare.

— Nu-l lovi! am strigat eu.

Se înfrână, tremurând, în timp ce Lu începea să ţipe:

— Ştiţi ce ne-a spus directorul? Ne-a insultat, ne-a tratat ca pe nişte dobitoace. N-are el chef să pună orarele fiindcă vrea să ne belească. Să pice toţi, lui nu-i pasă. E un…

Ocupau acelaşi loc ca înainte şi rândurile răsucite de băieţi începeau să se agite. Aproape toţi cei din generală rămăseseră la faţa locului. Odată cu căldura şi cu fiecare cuvânt rostit de Lu, sporea şi indignarea elevilor. Prindeau curaj.

— Ştim că ne urăşte. Nu ne înţelegem cu el. De când a venit, colegiul nu mai e colegiu. Ne insultă, ne bate. Ba, mai vrea să ne şi pice la examene.

Un glas subţire şi anonim îl întrerupse:

— Pe cine a bătut?

Lu şovăi o clipă. Izbucni din nou:

— Pe cine? întrebă el sfidător. Arévalo, arată-le tuturor spinarea ta!

Printre murmure, Arévalo răsări din mijlocul gloatei. Era palid. Era un coiot. Ajunse până la Lu şi îşi descoperi pieptul şi spatele. Pe coaste i se vedea o dungă roşie, groasă.

— Ăsta e Ferrufino!

Mâna lui Lu arăta spre urma de pe spinarea colegului, în timp ce ochii săi scrutau feţele uluite ale celor aflaţi mai aproape. Tumultuoasă, acea mare de oameni se strânse în jurul nostru. Toată lumea se zbătea ca să se apropie de Arévalo şi nimeni nu-i mai auzea nici pe Lu, nici pe Javier şi pe Raygada, care făceau apel la calm, şi nici pe mine, care strigam: „Minte, nu-l luaţi în seamă, minte!" Valul mă îndepărtă de parapet şi de Lu. Mă înecasem. Am reuşit să-mi fac loc şi am ieşit din tumult. Mi-am dezlegat cravata şi am luat aer cu gura deschisă şi cu braţele ridicate, încetişor, până când am simţit că inima îşi recapătă ritmul.

Raygada era lângă mine. Indignat, mă întrebă:

— Când s-a-ntâmplat treaba asta cu Arévalo?

— Niciodată.

— Cum?

Chiar şi el, mereu atât de limpede la minte, fusese păcălit. Nările îi fremătau năvalnic şi pumnii i se încleştaseră.

— Nu, am zis, de fapt, nu ştiu când s-a petrecut.

Lu aşteptă să se mai domolească niţel agitaţia.

Apoi, ridicându-şi glasul peste protestele răzleţe:

— O să ne învingă Ferrufino? ţipă el în timp ce, cu pumnul, îi ameninţa mânios pe elevi. O să ne învingă? Răspundeţi!

— Nu! izbucniră vreo cinci sute de glasuri şi mai bine. Nu! Nu!

Cutremurat de efortul pe care-l făcea pentru a ţipa, Lu se balansa victorios peste parapet.

— Nimeni să nu mai intre în şcoală până nu apare orarul examenelor! Aşa e corect. Avem dreptul. Şi nici pe cei din primară nu-i vom lăsa să intre.

Vocea lui agresivă se pierdu printre strigăte. În faţa mea, din mulţimea de braţe ridicate care fluturau cu mare bucurie sute de băşti prin văzduh, n-am descoperit niciunul care să rămână indiferent sau potrivnic.

— Ce facem?

Javier voia să arate că era liniştit, dar ochii îi străluceau.

— E bine aşa, am zis eu. Lu are dreptate. O să-l ajutăm.

Am alergat spre parapet şi-am urcat.

— Anunţaţi-i pe cei din primară că după-amiază nu se ţin orele, am zis eu. Acum puteţi pleca. Să rămână cei dintr-a cincea şi dintr-a patra ca să înconjurăm colegiul.

— Să rămână şi coioţii, conchise Lu fericit.

V

— Mi-e foame, zise Javier.

Căldura se mai domolise. Pe singura bancă rămasă întreagă din

piaţa Merino primeam razele soarelui, filtrate prin cele câteva voaluri de mătase care se iviseră pe cer, însă mai nimeni nu transpira.

León îşi freca mâinile şi zâmbea: era neliniştit.

— Nu mai tremura, îi zise Amaya. Eşti cam mare ca să-ţi fie frică de Ferrufino.

— Ai grijă!

Faţa de maimuţoi a lui León se înroşise, iar bărbia îi ieşea în afară.

— Ai grijă, Amaya! zise el ridicându-se.

— Nu vă certaţi, spuse Raygada cu calm. Sigur că nu-i e frică. Doar nu-i prost.

— Să facem un tur prin spate, i-am propus lui Javier.

Am făcut înconjurul şcolii, umblând pe mijlocul străzii. Ferestrele înalte erau întredeschise şi înapoia lor nu se zărea nimeni, la fel cum nu se auzea niciun zgomot.

— Tocmai iau masa, zise Javier.

— Da, fireşte.

Pe trotuarul celălalt, se ridica poarta principală a Colegiului Sfântul Francisc de Sales. Cei din generală care stăteau în internat se postaseră pe acoperiş şi se uitau la noi. Fuseseră pesemne anunţaţi.

— Ce copii curajoşi! zvârli cineva în bătaie de joc.

Javier îi înjură. Răspunseră printr-un torent de ameninţări. Unii scuipară, însă fără să ne nimerească. Urmară câteva râsete. „Ăştia mor de ciudă", şopti Javier.

La colţul străzii l-am văzut pe Lu. Stătea jos pe trotuar, singur, şi se uita distrat la caldarâm. Ne zări şi se îndreptă spre noi. Părea bucuros.

— Au venit doi ţânci dintr-a-ntâia. I-am trimis să se joace la râu.

— Da? zise Javier. Aşteaptă tu o jumătate de ceas şi-o să vezi. Începe marele scandal.

Lu şi coioţii păzeau poarta din dos a colegiului. Erau repartizaţi între colţurile străzilor Lima şi Arequipa. Când am ajuns noi în dreptul aleii, câţiva stăteau de vorbă şi râdeau. Toţi erau înarmaţi cu bâte şi cu pietre.

— Nu aşa, am zis eu. Dacă-i bateţi, ţâncii o să ţină morţiş să intre.

Lu râse.

— O să vadă ei. Pe poarta asta nu intră nimeni.

Avea şi el un ciomag pe care-l ascunsese până atunci la spate. Ni l-a arătat, agitându-l.

— Şi pe acolo? întrebă.

— Deocamdată nimic.

În spatele nostru, cineva ne striga pe nume în gura mare. Era Raygada: venea în goană, agitându-şi mâna frenetic.

— Au venit, au venit, zise el zbuciumat. Haide.

Se opri brusc la zece metri de noi. Se răsuci pe călcâie şi făcu calentoarsă gonind cât îl ţineau puterile. Era extrem de surescitat. Javier

şi cu mine am dat fuga la rândul nostru. Lu ne strigă ceva despre râu. „Râul?" m-am gândit eu. „Aşa ceva nu există. De ce toată lumea vorbeşte despre râu, când apa curge la vale numai o lună pe an?" Javier alerga alături de mine, gâfâind.

— O să-i putem opri?

— Ce?

Îi venea tare greu să deschidă gura, fiindcă obosea mai tare.

— O să-i putem opri pe cei din primară?

— Cred că da. Depinde.

— Ia te uită.

În mijlocul pieţei, lângă fântână, León, Amaya şi Raygada vorbeau cu nişte ţânci, vreo cinci, şase. Situaţia părea calmă.

— Repet, spunea Raygada cu limba scoasă. Duceţi-vă la râu. Dacă nu se fac ore, nu se fac ore. E clar? Sau trebuie să vă desenez?

— Aşa, zise unul cu nasul cârn. Să fie în culori.

— Fiţi atenţi, le-am zis eu. Azi nu intră nimeni în şcoală. Mergem la râu. O să jucăm fotbal: primară contra generală. De acord?

— Ha, ha, râse năsosul ţanţoş. Vă batem. Suntem mai mulţi.

— Vedem noi. Duceţi-vă într-acolo.

— Nu vreau, replică un glas impertinent. Eu mă duc la şcoală.

Era un băieţaş dintr-a patra, slab şi palid. Gâtul prelung îi răsărea ca o coadă de mătură din cămaşa militară, prea largă pentru el. Era şef de an. Speriat de propria-i cutezanţă, făcu câţiva paşi înapoi. León alergă şi-l apucă de un braţ.

— N-ai priceput?

Se apropiase cu faţa de faţa puştiului şi striga la el. De ce naiba se agita atâta León?

— N-ai priceput, ţâncule? Nu intră nimeni. Hai, fă paşi.

— Nu-l forţa, am zis eu. Are să plece singur.

— Nu plec! ţipă el.

Îşi ridicase faţa spre León şi-l privea cu furie.

— Nu plec! Nu vreau grevă.

— Taci, imbecilule! Cine vrea grevă?

León părea foarte iritat. Strângea din toate puterile braţul şefului de an. Colegii lui urmăreau scena amuzaţi.

— Putem fi daţi afară! strigă puştiul adresându-se celor mai mici; se vedea că e timorat şi mânios. Ei vor grevă fiindcă nu li se pune orarul, vor fi examinaţi pe neaşteptate, fără să ştie când. Credeţi că nu ştiu? Putem fi daţi afară! Să mergem la şcoală, băieţi.

În rândurile micuţilor se desluşi o tresărire de surpriză. Acum se uitau unii la alţii fără să mai zâmbească, în timp ce puştiul ţipa în continuare că o să fim daţi afară. Plângea.

— Nu-l lovi! am strigat eu, dar era prea târziu.

León îl pocnise peste faţă, nu foarte tare, însă băieţaşul începu să se

zvârcolească şi să ţipe.

— Parc-ai fi un cârlan, observă cineva.

M-am uitat la Javier. Se repezise deja. Îl ridică şi-l azvârli pe un umăr, ca pe o desagă. Se îndepărtă cu el. Mai mulţi se luară după el, râzând în gura mare.

— La râu, strigă Raygada.

Javier l-a auzit, l-am văzut apoi luând-o pe bulevardul Sánchez Cerro, către Splai.

Grupul din jurul nostru se tot mărea. Unii s-au aşezat pe borduri şi pe băncile stricate, alţii se foiau plictisiţi pe micile poteci asfaltate din parc, nimeni, din fericire, nu încerca să intre în colegiu. Repartizaţi în perechi, noi, cei zece însărcinaţi cu paza porţii principale, încercam să-i însufleţim: „Trebuie să pună orarele, pentru că, dacă nu le pun, ne belesc. Şi pe voi la fel, când o să vă vină rândul."

— Continuă să tot sosească, îmi zise Raygada. Suntem puţini. Ne pot strivi, dacă vor.

— Dacă îi mai ţinem de vorbă zece minute, treaba-i gata, zise León. Va veni generala şi atunci îi fugărim la râu numai în şuturi.

Dintr-odată, un băieţaş strigă spasmodic:

— Au dreptate! Dânşii au dreptate!

Şi, adresându-ni-se nouă, cu un aer dramatic:

— Sunt de partea voastră.

— Bun! Foarte bine! l-am aplaudat noi. Eşti un bărbat adevărat!

L-am bătut pe spate şi l-am îmbrăţişat.

Exemplul lui s-a răspândit. Careva slobozi un strigăt: „Şi eu! Aveţi dreptate." începură să se certe între ei. Noi îi îmboldeam pe cei mai surescitaţi, măgulindu-i: „Bravo, ţâncule, nu eşti un poponar."

Raygada se căţără pe fântână. Ţinea basca în mâna dreaptă şi o agita, uşurel.

— Să ajungem la o înţelegere, exclamă el. Uniţi cu toţii?

Fu înconjurat. Continuau să sosească grupuri de elevi, unii dintr-a cincea de generală; cu ei am format un zid între fântână şi poarta şcolii, în timp ce Raygada vorbea.

— Asta se cheamă solidaritate, spunea el. Solidaritate.

Tăcu, părând să fi terminat ce avea de spus, însă o clipă mai târziu îşi deschise braţele şi strigă:

— Nu vom îngădui să se comită un abuz!

Fu aplaudat.

— Să mergem la râu, zise. Cu toţii.

— Bine, mergem cu voi.

— Noi venim mai târziu.

— Toţi împreună sau nimeni, răspunse acelaşi glas.

Nimeni nu se urni. Javier se întorcea. Venea singur.

— Ăia s-au potolit. Au furat măgarul unei femei. Zburdă de ţi-e mai

mare dragul.

— Ceasul, întrebă León. Să-mi spună careva cât e ceasul.

Era două.

— La două şi jumătate plecăm, am zis eu. E suficient să rămână unul ca să-i anunţe pe întârziaţi.

Cei care soseau erau înghiţiţi de marea de puştani. Se lăsau convinşi cu repeziciune.

— E periculos, zise Javier.

Vorbea într-un fel ciudat. Oare îi era frică?

— E periculos. Ştim ce-o să se întâmple dacă directorului i se năzare să iasă. Nici n-apucă să deschidă gura, şi noi suntem deja în clase.

— Da, am zis eu. Să ne pregătim de plecare. Trebuie să-i convingem.

Însă nimeni nu voia să se urnească. Exista o tensiune, toată lumea se aştepta ca, dintr-o clipă în alta, să se întâmple ceva. León se afla lângă mine.

— Cei din generală s-au ţinut de cuvânt, zise el. Uită-te. N-au venit decât cei însărcinaţi cu păzirea porţilor.

O clipă mai târziu, văzurăm cum sosesc cei din generală, în grupuri mari, care se amestecau cu valurile de puştani. Făceau poante. Javier se înfurie:

— Ce-i cu voi? Ce căutaţi aici? La ce-aţi venit?

Li se adresa celor care erau mai aproape de noi.

În fruntea lor păşea Antenor, şef de clasă dintr-a doua de generală.

— Ooo! zise Antenor părând surprins. Doar nu intrăm, nu? Am venit să vă ajutăm.

Javier sări la el şi-l înşfăcă de guler.

— Să ne ajutaţi? Şi uniformele? Şi cărţile?

— Taci, i-am zis eu. Dă-i drumul. Să lăsăm certurile. Încă zece minute şi mergem spre râu. Suntem aproape toţi.

Piaţa era plină ochi. Elevii stăteau liniştiţi, fără să se dondănească. Câţiva fumau. Pe bulevardul Sánchez Cerro circulau multe maşini, care îşi reduceau viteza când treceau prin dreptul pieţei Merino. Dintr-un camion, un bărbat ne salută strigând:

— Bravo, băieţi! Nu vă lăsaţi!

— Vezi? zise Javier. A aflat tot oraşul. Îţi imaginezi faţa lui Ferrufino?

— E două şi jumătate, strigă León. Să mergem! Repede, repede!

M-am uitat la ceas: mai rămăseseră cinci minute.

— Să mergem! am strigat. Să mergem la râu!

Câţiva dădură semne că se pornesc. Javier, León, Raygada şi alţii strigară şi ei, după care începură să dea ghionturi în dreapta şi-n stânga. Un cuvânt se repeta necontenit: „Râu, râu, râu.”

Încetul cu încetul, mulţimea de băieţi începu să se agite. I-am lăsat în pace şi, când noi am tăcut, m-a surprins, pentru a doua oară în acea zi, o linişte de plină. Mă tulbura. Am curmat-o:

— Cei din generală, în spate, am indicat eu. La coadă, pe un rând…

Lângă mine, cineva azvârli pe jos o vafă de îngheţată, care mi-a stropit pantofii. Înlănţuindu-ne braţele, am alcătuit un zid uman. Înaintam anevoie. Nimeni nu se opunea, dar marşul era nespus de lent. Un cap era aproape îngropat în pieptul meu. Se răsuci: cum îl chema? Ochii lui mici erau prietenoşi.

— Taică-tu o să te omoare, zise.

„A”, m-am gândit, „vecinul meu.”

— Ba nu, i-am zis. Mă rog, vedem noi. Ia şi împinge.

Părăsiserăm piaţa. Coloana groasă ocupa tot bulevardul. Pe deasupra capetelor fără bască, la două străzi mai încolo, se zăreau parapetul verde-gălbui şi roşcovii mari de pe Splai. Printre ei, ca nişte punctişoare albe, nisipurile.

Primul care a auzit a fost Javier, care mărşăluia alături de mine. În ochii lui înguşti şi întunecaţi se vedea frica.

— Ce se întâmplă? am zis eu. Spune-mi.

Scutură din cap.

— Ce se întâmplă? i-am strigat. Ce-ai auzit?

În clipa aceea, am reuşit să zăresc un băiat în uniformă care traversa piaţa Merino îndreptându-se iute către noi. Strigătele noului venit se amestecau în urechile mele cu larma violentă care se porni în şirurile îngrămădite ale puştanilor derutaţi. Noi, cei care mărşăluiam în ultimul rând, nu auzeam prea bine. Am avut un moment de descumpănire: braţele şi-au slăbit strânsoarea, iar unii s-au desprins. Ne-am simţit aruncaţi în spate, separaţi. Treceau peste noi cu sutele, alergând şi ţipând isteric.

— Ce se întâmplă? i-am strigat lui León.

Îmi arătă ceva cu degetul, fără să se oprească din alergare. „Este Lu”, mi-a trecut pe la ureche. „S-a întâmplat ceva acolo. Cică e o cafteală.” Am luat-o şi eu la goană.

La colţul străzii care începea la doar câţiva metri de poarta din spate a colegiului, m-am oprit brusc, în clipa aceea era imposibil să vezi ceva: talazuri de uniforme se revărsau de pretutindeni, acoperind strada cu ţipete şi cu capete descoperite. Dintr-odată, la vreo cincisprezece paşi, cocoţat pe ceva, l-am zărit pe Lu. Trupul său slab se contura limpede pe zidul umbrit pe care se sprijinea. Era încolţit şi izbea cu ciomagul în toate părţile. Atunci, în miezul vacarmului, mai puternic decât vocile celor care-l înjurau şi dădeau înapoi ca să se ferească de loviturile sale, i-am auzit glasul:

— Care se apropie? striga el. Care se apropie?

La câţiva metri mai încolo, doi coioţi, înconjuraţi şi ei, se apărau cu

bâtele şi făceau eforturi disperate ca să spargă asediul şi să i se alăture lui Lu. Printre cei care-i încolţeau, am recunoscut feţele unora din generală. Câţiva făcuseră rost de pietre şi le aruncau, fără a se apropia însă. În depărtare, i-am văzut pe alţi doi din gaşcă, alergând îngroziţi: îi urmăreau nişte băieţi cu bâte.

— Potoliţi-vă! Potoliţi-vă! Să mergem la râu.

O voce se înfiripa de undeva de lângă mine, plină de mâhnire.

Era Raygada. Părea pe punctul de a izbucni în plâns.

— Nu fi tembel, zise Javier, care râdea cu lacrimi. Taci, nu vezi?

Poarta era deschisă şi elevii intrau cu duzinile, claie peste grămadă. La capătul străzii continuau să sosească noi colegi, iar unii se alăturau grupului care-i înconjura pe Lu şi ai săi. Izbutiseră să se unească. Lu avea cămaşa descheiată, i se vedea pieptul slăbănog şi fără păr, lucind asudat; un firicel de sânge îi curgea din nas şi de pe buze. Scuipa din când în când şi-i privea cu ură pe cei care erau mai aproape. Numai el îşi mai ţinea bâta ridicată, pregătit să izbească. Ceilalţi le lăsaseră jos, epuizaţi.

— Care se apropie? Vreau să-l văd la faţă, dacă are curaj.

Pe măsură ce intrau în şcoală, îşi potriveau, la nimereală, băştile şi matricolele. Încetul cu încetul, printre înjurături, grupul care îl asedia pe Lu începu să se risipească. Raygada îmi trase un cot:

— A zis că el cu gaşca lui poate să bată toată şcoala, rosti el cu tristeţe. De ce l-am lăsat singur pe animalul ăsta?

Raygada se îndepărtă. Din poartă ne făcu un semn, parcă şovăind. Apoi intră. Javier şi cu mine ne-am apropiat de Lu. Tremura de furie.

— De ce n-aţi venit? zise el frenetic, ridicând glasul. De ce n-aţi venit să ne ajutaţi? Eram numai opt, fiindcă ceilalţi…

Avea un văz extraordinar şi era mlădios ca o pisică. Se trase iute înapoi, în timp ce pumnul meu abia îi rădea urechea şi apoi, cu toată forţa, îşi mânui ciomagul descriind o curbă prin aer. Am primit lovitura în piept şi m-am clătinat. Javier se vârî între noi.

— Nu aici, zise el. Să mergem pe Splai.

— Să mergem, zise Lu. O să-ţi arăt eu ţie, încă o dată.

— O să vedem noi, am zis eu. Să mergem.

Am străbătut o jumătate din distanţa dintre două străzi, cătinel, deoarece picioarele mele şovăiau. La colţ, León ne-a oprit.

— Nu vă bateţi, zise el. N-are rost. Să mergem la şcoală. Trebuie să fim uniţi.

Lu mă privea mijindu-şi ochii. Părea jenat.

— De ce i-ai bătut pe ţânci? i-am zis eu. Ştii ce-o să păţim acum, şi tu, şi eu?

Nu răspunse şi nu făcu niciun gest. Se potolise de tot şi îşi ţinea capul plecat.

— Răspunde, Lu, am stăruit eu. Ştii?

— E-n regulă, zise León. Vom încerca să vă ajutăm. Daţi-vă mâna.

Lu îşi ridică faţa şi mă privi, amărât. Când i-am simţit mâna între mâinile mele, am băgat de seamă că era moale şi delicată, şi am realizat că ne salutam aşa pentru prima oară. Ne-am răsucit pe călcâie şi ne-am îndreptat încolonaţi spre şcoală. Am simţit un braţ pe umăr. Era Javier.

Înfruntarea

Stăteam împreună şi beam o bere, ca în fiecare sâmbătă, când în uşa de la Río Bar îşi făcu apariţia Leonidas; am citit imediat pe faţa lui că se întâmplase ceva.

— Ce e? întrebă León.

Leonidas îşi trase un scaun şi se aşeză lângă noi.

— Mor de sete.

I-am umplut paharul şi spuma se prelinse pe masă. Leonidas bău încet şi rămase pe gânduri, uitându-se cum se spărgeau bulele. Apoi bău dintr-o înghiţitură, până la ultimul strop.

— Justo are să se lupte la noapte, zise el cu un glas ciudat.

Am păstrat tăcerea un moment. León bău, iar Briceño îşi aprinse o ţigară.

— M-a însărcinat să vă anunţ, adăugă Leonidas. Vrea să veniţi.

În cele din urmă, Briceño întrebă:

— Cum a fost?

— S-au întâlnit azi după-amiază la Catacaos.

Leonidas îşi şterse fruntea cu mâna şi biciui văzduhul: câteva picături de sudoare îi alunecară pe jos, de pe degete.

— Restul vi-l închipuiţi…

— Bine, zise León. Dacă trebuia să se bată e mai bine să fie aşa, cu tot tacâmul. Nici nu trebuie să fim îngroziţi. Justo ştie ce face.

— Da, repetă Leonidas cu un aer dus. Poate că e mai bine să fie aşa.

Sticlele rămăseseră goale. Bătea un vânticel şi, de ceva timp, formaţia Cuartel Grau, care cântase în piaţă, nu se mai făcea auzită. Podul era ticsit de oameni care se întorceau de la spectacol, iar cuplurile care căutaseră penumbra Splaiului începeau, şi ele, să iasă de prin cotloane. Prin faţa uşii barului Río trecea multă lume. Unii intrau. În scurt timp, terasa se umplu de bărbaţi şi femei care vorbeau tare şi râdeau.

— E aproape ora nouă, zise León. Mai bine plecăm.

Am ieşit.

— Bine, băieţi, zise Leonidas. Mulţumesc pentru bere.

— O să fie la Ponton, nu? întrebă Briceño.

— Da. La ora unsprezece. Justo o să vă aştepte la zece şi jumătate, chiar aici.

Bătrânul făcu un gest de rămas-bun şi o porni pe bulevardul Castilia. Locuia dincolo de periferie, unde încep nisipurile, într-o fermă solitară care parcă străjuia oraşul. Ne-am îndreptat spre piaţă. Era aproape pustie. În faţa hotelului, câţiva tineri se certau în gura mare. Trecând pe lângă ei, am descoperit în mijlocul lor o fată care-i asculta zâmbind. Era frumuşică şi părea să se distreze.

— Şchiopul o să-l omoare, zise Briceño brusc.

— Taci, zise León.

Ne-am despărţit la colţul bisericii. M-am grăbit să ajung acasă. Nu era nimeni. Am tras pe mine o salopetă şi două pulovere şi-am ascuns cuţitul în buzunarul de la spate al pantalonilor, învelit în batistă. Când să ies, am dat peste nevastă-mea, care tocmai se întorsese.

— Iar ieşi? m-a întrebat.

— Da. Am ceva de rezolvat.

Copilul dormea, în braţele ei, şi am avut impresia că era mort.

— Dar trebuie să te trezeşti devreme, stărui ea. Ai uitat că lucrezi duminica?

— N-ai grijă, am zis. Mă întorc în câteva minute.

Am luat-o înapoi spre Río Bar şi m-am aşezat la tejghea. Am cerut o bere şi un sendviş, pe care nu l-am terminat; îmi pierise pofta de mâncare. Cineva îmi atinse umărul. Era Moisés, proprietarul localului.

— E adevărată treaba cu lupta?

— Da. O să fie la Ponton. Mai bine taci.

— Nu-i nevoie să mă previi, zise el. Am aflat de ceva vreme. Îmi pare rău pentru Justo, dar, la drept vorbind, şi-a tot căutat-o de multă vreme. Iar Şchiopul n-are prea multă răbdare, după cum ştim.

— Şchiopul e o scârbă de om.

— Era prietenul tău înainte să… începu să spună Moisés, dar se reţinu.

Cineva îl strigă de pe terasă şi se îndepărtă. După câteva minute, era din nou lângă mine.

— Vrei să merg şi eu? mă întrebă el.

— Nu. Suntem destui, mulţumesc.

— Bine. Anunţă-mă dacă pot ajuta cu ceva. Justo e şi prietenul meu, zise el trăgând o duşcă de bere fără să-mi ceară voie. Noaptea trecută, Şchiopul şi ai lui au fost aici. A vorbit întruna de Justo şi se jura că-l va face arşice. M-am rugat nu care cumva să vă treacă prin minte să trageţi şi voi o raită pe-aici.

— Aş fi vrut să-l văd pe Şchiop, am zis eu. Când se înfurie, are o faţă tare nostimă.

Moisés râse.

— Noaptea trecută parcă era dracu'. Şi-i atât de urât individul ăsta. Nu poţi să te uiţi la el fără să ţi se facă greaţă.

Am terminat berea şi am ieşit să mă plimb pe Splai, dar m-am întors repede. Din uşă de la Río Bar, l-am zărit pe Justo, singur, aşezat pe terasă. Avea nişte papuci de cauciuc şi un pulover decolorat care-i urca pe gât până la urechi. Văzut din profil, pe fundalul întunericului de afară, părea un copil, sau o femeie: din direcţia aceea, trăsăturile lui erau delicate, blânde. Când mi-a auzit paşii s-a întors, arătându-mi pata vânătă care îi brăzda cealaltă jumătate a feţei, de la colţul gurii

până la frunte. (Unii spuneau că fusese o lovitură pe care o încasase în copilărie, într-o bătaie, însă Leonidas dădea asigurări că se născuse în ziua inundaţiei şi că pata i se trăgea de la spaima maică-sii, când văzuse cum apa înaintează chiar până la uşa casei.)

— Abia am ajuns, mi-a zis. Ce-i cu restul?

— Vin şi ei. Cred că sunt pe drum.

Justo mă privi în faţă. Păru că vrea să zâmbească, dar deveni foarte serios şi îşi întoarse faţa în altă parte.

— Cum a fost azi după-amiază?

Ridică din umeri şi schiţă un gest vag.

— Ne-am întâlnit la El Carro Hundido. Eu tocmai intram să beau ceva, când am dat nas în nas cu Şchiopul şi cu oamenii lui. Îţi dai seama? Dacă nu trecea preotul, îmi tăiau beregata pe loc. Au sărit pe mine ca nişte câini. Ca nişte câini turbaţi. Ne-a despărţit preotul.

— Eşti bărbat? a strigat Şchiopul.

— Mai ceva ca tine, a strigat Justo.

— Potoliţi-vă, nemernicilor, zicea preotul.

— Atunci la Ponton, în noaptea asta? a strigat Şchiopul.

— Bine, a zis Justo.

Asta a fost tot.

Oamenii din Río Bar se mai răriseră. Mai rămăseseră câteva persoane la tejghea, dar pe terasă nu mai eram decât noi.

— Am adus ceva, am zis eu întinzându-i batista.

Justo scoase lama cuţitului şi-o măsură. Era exact cât mâna lui, de la încheietură până la unghii. Mai apoi scoase alt cuţit din buzunar şi le compară.

— Sunt la fel de mari, zise. Îl păstrez pe-al meu şi gata.

Ceru o bere şi o băurăm fără să scoatem o vorbă, fumând.

— N-am ceas, zise Justo. Dar trebuie să fie trecut de zece. Hai să-i găsim.

În dreptul podului ne-am întâlnit cu Briceño şi cu León. L-au salutat pe Justo şi i-au strâns mâna.

— Frăţioare, zise León, o să-l faci praf.

— Nici vorbă, zise Briceño. Şchiopul nici că se poate pune cu tine.

Amândoi erau îmbrăcaţi cu aceleaşi haine ca şi mai-nainte şi păreau să se fi înţeles să apară în faţa lui Justo încrezători, ba chiar veseli întru câtva.

— Să coborâm pe aici, zise León. E mai scurt.

— Nu, zise Justo. Să ocolim. N-am chef să-mi rup un picior acuma.

Era ciudată această teamă, fiindcă dintotdeauna coboram către albia râului dându-ne drumul în jos pe împletitura fierăriei care susţine podul. Am înaintat o bucată de drum pe bulevard, apoi am făcut dreapta şi am mers o vreme în tăcere. În timp ce coboram pe drumeagul dinspre râu, Briceño se împiedică şi slobozi o înjurătură.

Nisipul era căldicel şi picioarele noastre se afundau, de parcă păşeam pe o mare din puf de bumbac. León se uită cu atenţie spre cer.

— Sunt mulţi nori, zise el. Luna nu prea va fi de folos în noaptea asta.

— O să facem nişte focuri, zise Justo.

— Eşti nebun? am zis eu. Vrei să vină poliţia?

— Se poate aranja, zise Briceño fără convingere. O lăsaţi pe mâine-dimineaţă. Doar n-o să vă luptaţi pe întuneric.

Nimeni nu-i răspunse, iar Briceño nu mai stărui.

— Iaca şi Pontonul, zise León.

Cândva, nimeni nu ştie când anume, peste albia râului căzuse un trunchi de roşcov atât de mare, încât acoperea trei sferturi din lăţimea cursului. Era foarte greu şi, atunci când cobora, apa nu reuşea să-l ridice, ci doar să-l împingă vreo câţiva metri, în aşa fel încât, de la an la an, Pontonul se tot îndepărta de oraş. De asemenea, nimeni nu ştia cine îi pusese acest nume, dar aşa-i spunea toată lumea.

— Ei sunt deja acolo, zise León.

Ne-am oprit la cinci metri de Ponton. În lumina chioară a nopţii, nu le desluşeam feţele celor care ne aşteptau, ci doar siluetele. Erau cinci. I-am numărat, încercând zadarnic să-l recunosc pe Şchiop.

— Du-te tu, zise Justo.

Am înaintat încet spre trunchiul căzut, străduindu-mă să-mi compun o expresie senină.

— Stai! strigă careva. Cine-i?

— Julián, strigai eu. Julián Huertas. Sunteţi chiori?

O siluetă scundă îmi ieşi în întâmpinare. Era Chalupas.

— Noi era să plecăm, zise. Ne gândeam că Justito s-a dus la comisariat să-i roage să aibă grijă de el.

— Vreau să tratez cu un bărbat, am strigat eu fără să-i răspund. Nu cu momâia asta.

— Ai tu atâta curaj? întrebă Chalupas cu glas crispat.

— Tăcere! zise Şchiopul.

Se apropiaseră cu toţii, iar Şchiopul înainta spre mine. Era mult mai înalt decât toţi cei de-acolo. În semiîntuneric, nu puteam să-l văd, ci doar să-mi imaginez faţa lui ciuruită de buboaie, găurile mărunte ale ochilor înfundaţi şi înguşti, ca două puncte în toată masa aceea de carne, frântă de conturul prelung al pometţilor, şi buzele lui groase ca nişte degete, care i se revărsau pe bărbia triunghiulară, de iguană. Cu stângul şchiopăta; se spunea că la piciorul ăsta avea o cicatrice în formă de cruce, amintire de la un porc care-l muşcase în timp ce dormea, dar nimeni n-o văzuse.

— De ce l-aţi adus pe Leonidas? zise Şchiopul cu un glas răguşit.

— Pe Leonidas? Cine l-a adus pe Leonidas?

Şchiopul arătă cu degetul într-o parte. Bătrânul se afla la câţiva

metri mai încolo, pe nisip, iar când şi-a auzit numele s-a apropiat.

— Ce-i cu mine? zise el uitându-se fix la Şchiop. N-am nevoie să fiu adus. Am venit singur, pe picioarele mele, fiindcă aşa am avut eu chef. Dacă vrei să cauţi pretexte ca să nu te lupţi, spune.

Şchiopul şovăi înainte să răspundă. Am crezut că are să-l insulte şi am dus repede mâna la buzunarul din spate.

— Nu te băga, bătrâne, zise Şchiopul amabil. Nu cu dumneata o să mă lupt.

— Nu te uita că-s bătrân, zise Leonidas. Am dat eu gata unii mai tari ca tine, şi nu puţini.

— Bine, bătrâne, zise Şchiopul. Te cred.

Se întoarse apoi către mine:

— Sunteţi gata?

— Da. Spune-le prietenilor tăi să nu se bage. Dacă se bagă, cu atât mai rău pentru ei.

Şchiopul râse.

— Tu ştii prea bine, Julián, că n-am nevoie de ajutoare. Mai ales azi. N-ai grijă!

Unul din cei care stăteau în spatele Şchiopului râse şi el. Şchiopul întinse ceva spre mine. Am întins şi eu mâna: lama cuţitului era scoasă, iar eu o apucasem de tăiş. Am simţit o mică zgârietură în palmă şi un fior, metalul parcă era o bucată de gheaţă.

— Ai chibrituri, bătrâne?

Leonidas aprinse un chibrit şi-l ţinu între degete până când flacăra îi mângâie unghiile. În acea lumină slabă am examinat cu luare-aminte cuţitul, l-am măsurat în lungime şi-n lăţime şi i-am verificat tăişul şi greutatea.

— E bine, am zis.

— Chunga, zise Şchiopul. Du-te cu el.

Chunga merse între mine şi Leonidas. Când am ajuns lângă ceilalţi, Briceño fuma şi de fiecare dată când trăgea din ţigară luceau instantaneu faţa lui Justo, impasibil, cu buzele strânse, a lui León, care mesteca ceva, probabil un fir de iarbă, dar şi a lui Briceño, care asuda.

— Dumitale cine ţi-a zis să vii? întrebă Justo pe un ton sever.

— Nu mi-a zis nimeni, rosti răspicat Leonidas, cu voce tare. Am venit fiindcă aşa am vrut. Acum o să-mi ceri socoteală?

Justo nu-i răspunse. I-am făcut un semn şi i l-am arătat pe Chunga, care rămăsese puţin mai în spate. Justo îşi scoase cuţitul şi-l azvârli. Arma îl atinse pe Chunga, iar acesta se încovoie.

— Iertare, am zis eu căutând cuţitul prin nisip. Mi-a scăpat. Uite-l.

— O să ţi se taie îndată cheful de glume, zise Chunga.

Apoi, la fel cum făcusem eu, la lumina unui chibrit, îşi trecu degetele peste lamă, ne-o înapoie fără o vorbă şi se întoarse către Ponton cu paşi mari. Am rămas câteva minute în tăcere, respirând

mireasma plantaţiilor de bumbac din apropiere, pe care o adiere călduţă o purta către pod. În urma noastră, pe cele două maluri ale albiei, se zăreau clipind luminile oraşului. Liniştea era aproape absolută. Din când în când, o curmau brusc lătratul unui câine sau răgetul câte unui măgar.

— Gata! exclamă un glas din partea cealaltă.

— Gata! am strigat eu.

Dinspre ceata de lângă Ponton se auziră mişcări însoţite de şoapte. Apoi, o umbră alunecă şchiopătând până la jumătatea terenului mărginit de cele două grupuri. Acolo l-am văzut pe Şchiop încercând pământul cu picioarele; verifica dacă existau pietre sau gropi. L-am căutat pe Justo cu privirea: León şi Briceño îşi petrecuseră braţele pe după umerii lui. Justo se desprinse de ei cu iuţeală. Când ajunse în dreptul meu, zâmbi. I-am întins mâna. Dădu să se îndepărteze, însă Leonidas făcu un salt şi-l apucă de umeri. Bătrânul scoase un pled pe care-l purta pe umăr. Era lângă mine.

— Să nu te apropii nicio clipă, îi spunea bătrânul cu un glas domol şi uşor tremurând. Numai de la distanţă. Dansează-l până istoveşte. Mai ales, atenţie la burtă şi la faţă. Ţine braţul mereu întins. Să baţi în retragere şi să păşeşti apăsat. Dacă aluneci, dă din picioare până când te slăbeşte… Gata, du-te, poartă-te ca un bărbat.

Justo îl ascultă pe Leonidas cu capul plecat. Am crezut că o să-l îmbrăţişeze, dar se mărgini să facă un gest repezit. Smulse pledul din mâinile bătrânului şi îl înfăşură pe braţ. Apoi se îndepărtă. Înainta prin nisip cu paşi apăsaţi şi cu fruntea sus. În mâna lui dreaptă, în timp ce se distanţa de noi, mica bucată de metal azvârlea licăre. Justo se opri la doi metri de Şchiop.

Rămaseră câteva momente nemişcaţi, în tăcere, spunându-şi în mod sigur din ochi cât de mult se urau, observându-se, cu muşchii încordaţi sub veşminte, cu mâna dreaptă strângând mânios cuţitele. De la distanţă, pe jumătate ascunşi de întunericul călduţ al nopţii, nu păreau doi bărbaţi care se pregăteau de luptă, ci nişte statui nedesluşite, turnate într-un material negru, ori umbrele a doi tineri şi masivi roşcovi de pe mal, proiectate în văzduh, nu în nisip. Aproape simultan, parcă răspunzând unei comenzi care-i zorea, începură să se mişte. Poate că Justo a fost primul: cu o secundă înainte, începuse să execute, pe loc, un balans nespus de lent, care urca de la genunchi până la umeri, iar Şchiopul îl imitase, legănându-se la rândul său, fără a-şi despărţi picioarele. Poziţiile lor erau identice: cu braţul drept în faţă, uşor îndoit cu cotul spre în afară, cu mâna aţintită direct spre centrul adversarului şi cu braţul stâng, învelit în pled, disproporţionat, uriaş, ridicat de-a curmezişul, ca un scut, la înălţimea feţei. La început doar trupurile li se mişcau, în timp ce capetele, picioarele şi mâinile lor rămâneau neclintite. Pe nesimţite, cei doi se înclinaseră treptat,

arcuindu-şi spinarea, cu picioarele îndoite, ca pentru a plonja în apă. Şchiopul a fost cel dintâi care a atacat: făcu brusc un salt în faţă, iar braţul său descrise un cerc iute. Linia descrisă de armă în gol, atingându-l uşor pe Justo, fără a-l răni, încă nu se încheiase când acesta, care era iute în mişcări, începu să se rotească. Fără să coboare garda, ţesea un cerc în jurul celuilalt, alunecând lent pe nisip, într-un ritm din ce în ce mai alert. Şchiopul se învârtea pe loc. Se încovoiase şi mai tare şi, între timp, se rotea, urmând direcţia adversarului, pe care-l urmărea cu privirea tot timpul, parcă hipnotizat. Pe neaşteptate, Justo se opri: l-am văzut cum cade peste celălalt cu tot trupul şi cum revine la loc într-o secundă, ca o păpuşă cu arcuri.

— Asta e, murmură Briceño. L-a sfârtecat.

— La umăr, zise Leonidas. Dar abia l-a atins.

Fără să fi scos vreun strigăt, ferm pe poziţie, Şchiopul îşi continua dansul său, în timp ce Justo schimbase tactica şi nu mai avansa în cerc: se apropia şi se îndepărta de Şchiop agitând pledul, îşi cobora şi îşi ridica garda, îşi oferea trupul şi îl trăgea înapoi, cu eschive, agil, ispitindu-şi şi ocolindu-şi inamicul, asemenea unei femei în călduri. Voia să-l ameţească, însă Şchiopul avea experienţă şi resurse. Frânse cercul dându-se înapoi, tot aplecat, obligându-l pe Justo să se oprească şi să-l urmeze. Acesta îl urmărea cu paşi mărunţi de tot, cu capul întins înainte şi cu faţa păzită de pledul care îi atârna de braţ. Şchiopul fugea târându-şi picioarele, aplecându-se până aproape să atingă nisipul cu genunchii. Justo îşi întinse de două ori braţul şi de ambele dăţi întâlni doar văzduhul. „Nu te apropia aşa de mult”, zise Leonidas, lângă mine, atât de încet, încât numai eu îl puteam auzi, în momentul în care silueta, umbra diformă şi lată care se micşorase, încolăcindu-se aidoma unei omizi, îşi recăpăta brusc statura normală şi, crescând şi aruncându-se, îl acoperea pe Justo în aşa fel, că noi nu-l mai puteam zări. Una, două, poate trei secunde am rămas cu suflarea tăiată, văzând figura colosală a luptătorilor îmbrăţişaţi şi am auzit un zgomot scurt, primul de la începutul luptei, ca un horcăit. O clipă mai târziu, din coasta siluetei gigantice răsărea o alta, mai subţire şi mai zveltă, care din două salturi ridică din nou un zid invizibil între combatanţi. De astă dată, începu să se rotească Şchiopul: îşi mişca piciorul drept, iar stângul şi-l ţâra. Eu mă forţam zadarnic să văd în semiîntuneric şi să citesc pe pielea lui Justo ceea ce se întâmplase în acele trei secunde, când adversarii, lipiţi unul de celălalt ca doi amanţi, formau un singur trup. „Ieşi de acolo!”, şopti Leonidas. „De ce lupţi aşa de aproape?” în chip misterios, ca şi când adierea uşoară care plutea i-ar fi dus acest mesaj secret, Justo începu şi el să salte, la fel ca Şchiopul. Ghemuiţi, atenţi, feroce, cei doi treceau de la apărare la atac şi apoi iar la apărare cu iuţeala fulgerului, însă fentele nu-l surprindeau pe nici unul dintre ei: mişcării rapide a braţului duşman,

încordat ca pentru a zvârli o piatră, căutând nu să lovească, ci să-l deconcerteze pe adversar, să-l zăpăcească pentru o clipă, să-i spargă garda, celălalt îi răspundea, mecanic, ridicând braţul stâng, fără să se clintească. Eu nu le puteam vedea feţele, dar închideam ochii şi le vedeam, mai limpede decât dacă m-aş fi aflat între ei: Şchiopul, asudând, cu gura închisă, cu ochişorii lui de porc aprinşi, scăpărând îndărătul pleoapelor, cu pielea palpitând, cu aripioarele nasului său turtit şi ale deschiderii gurii sale, scuturate de un tremur neverosimil, şi Justo, cu masca lui obişnuită de dispreţ, accentuată de mânie, şi cu buzele umezite de exasperare şi de oboseală. Am deschis ochii la timp ca să-l văd pe Justo aruncându-se nebuneşte, orbeşte peste celălalt, dându-i toate avantajele, oferindu-şi faţa, descoperindu-şi trupul în mod absurd. Furia şi nerăbdarea l-au ridicat, l-au menţinut straniu în aer, decupat pe fondul cerului, şi l-au izbit violent peste prada lui. Această explozie sălbatică trebuie să-l fi surprins pe Şchiop, care, pentru un timp foarte scurt, rămase indecis şi, când se aplecă, lungindu-şi braţul ca o săgeată, ascunzând privirii noastre lama strălucitoare pe care o urmăream halucinaţi, ne-am dat seama că gestul nebunesc al lui Justo nu fusese complet inutil. Odată cu ciocnirea, noaptea care ne învăluia se umplu de răgete sfâşietoare şi profunde ce ţâşneau ca nişte scântei din combatanţi. Nu ne-am dat seama atunci şi nu vom şti vreodată cât timp au stat îmbrăţişaţi în acel poliedru convulsiv, însă, chiar şi fără a-l desluşi pe unul de celălalt, fără să ne dăm seama din care braţ porneau loviturile, care gâtlej profera răgetele ce se succedau ca nişte ecouri, am văzut de multe ori, în văzduh, tremurând către cer, ori în miezul întunericului, jos, pe lângă şolduri, lamele dezvelite ale cuţitelor, iuţi, iluminate, făcându-se nevăzute şi apărând din nou, cufundându-se ori vibrând în noapte, ca într-un splendid spectacol de magie.

Am stat aşa, neavând încotro, cu răsuflarea tăiată, cu ochii măriţi, fără să ştim ce se-ntâmplă, murmurând vorbe de neînţeles, până când piramida umană s-a despărţit, retezată brusc la mijloc de o lovitură nevăzută de cuţit: cei doi se despărţiră, ca şi cum în acelaşi moment, cu aceeaşi violenţă, un magnet îi trăsese în spate. Au rămas la un metru distanţă, gâfâind. „Trebuie opriţi”, zise vocea lui León. „Ajunge.” Însă, înainte să încercăm noi să ne urnim, Şchiopul deja se năpustise ca un bolid. Justo nu se feri şi se prăbuşiră amândoi la pământ. Se răsuceau în nisip, rostogolindu-se unul peste celălalt, despicând văzduhul cu braţele lor înarmate şi cu hârcâielile lor înăbuşite. De data asta lupta a fost foarte scurtă. În scurt timp rămaseră nemişcaţi, întinşi în albia râului, ca doi oameni care dorm. Mă pregăteam să dau fuga către ei, când, probabil ghicindu-mi intenţia, unul din ei se ridică dintr-odată şi se ţinu pe picioare lângă cel căzut, clătinându-se mai rău ca un beţiv. Era Şchiopul.

Pledurile, pierdute în încleştare, zăceau ceva mai încolo, semănând cu o piatră cu multe vârfuri. „Să mergem”, zise León. Dar şi de data asta se petrecu ceva care ne ţinu pe loc. Justo se ridica, greoi, sprijinindu-şi tot trupul pe braţul drept şi acoperindu-şi capul cu mâna liberă, ca şi cum ar fi vrut să alunge din faţa ochilor o vedenie groaznică. Când ajunse în picioare, Şchiopul făcu câţiva paşi îndărăt. Justo se clătina. Nu-şi depărtase braţul de chip. Am auzit atunci un glas pe care-l cunoşteam cu toţii, dar pe care nu l-am fi recunoscut dacă l-am fi auzit întâmplător în beznă:

— Julián! strigă Şchiopul. Spune-i să se dea bătut!

M-am întors să mă uit spre Leonidas, dar în faţa mea era León, care privea scena cu o expresie atroce. M-am uitat şi eu la ei: erau iarăşi încleştaţi. Provocat, fără îndoială, de vorbele Şchiopului, Justo îşi luase braţul de pe faţă chiar atunci când eu nu mai eram atent la luptă şi pesemne că se aruncase asupra duşmanului trăgându-şi ultimele puteri din durerea şi din amărăciunea lui de om învins. Şchiopul scăpă uşor de acel atac patetic şi inutil, făcând un salt înapoi:

— Don Leonidas! strigă el din nou cu un glas furios şi rugător. Spune-i să se dea bătut!

— Taci şi luptă! mugi Leonidas fără să se clintească.

Justo mai încercă să atace o dată, însă noi, şi mai ales Leonidas, care era bătrân şi văzuse multe lupte la viaţa lui, ştiam că nu mai era nimic de făcut, că braţul său nu mai avea putere nici măcar cât să zgârie pielea măslinie a Şchiopului. Cu o mâhnire ce ni se năştea în adâncul sufletului şi urca până la gură, uscând-o, şi până în ochi, înceţoşându-i, i-am văzut opintindu-se cu încetinitorul încă o dată, până când umbra se fragmentă din nou: unul din ei se prăbuşea la pământ cu un zgomot înfundat.

Când am ajuns acolo unde zăcea Justo, Şchiopul se retrăsese spre ai săi şi, împreună, începeau să se îndepărteze fără a scoate o vorbă. Mi-am lipit faţa de pieptul lui, abia băgând de seamă că o substanţă caldă îmi umezea gâtul şi umărul, în timp ce mâna mea îi cerceta burta şi spatele printre zdrenţe şi se cufunda din când în când într-un trup vlăguit, ud şi rece, ca de meduză eşuată pe uscat. Briceño şi León şi-au scos hainele, l-au învelit grijuliu şi l-au ridicat de mâini şi de picioare. Eu am căutat pledul lui Leonidas, care se afla la câţiva paşi, şi cu el i-am acoperit faţa, pe bâjbâite, fără să mă uit. Apoi l-am ridicat tustrei pe umăr, din două părţi, ca pe un sicriu, şi ne-am îndreptat, potrivindu-ne paşii, spre cărarea care urca pe malul râului şi pe care aveam să ajungem în oraş.

— Nu plânge, bătrâne, zise León. N-am mai cunoscut pe nimeni atât de curajos ca fiul dumitale. Pe cuvânt.

Leonidas nu răspunse. Era în spatele meu şi nu-l puteam vedea.

Când am ajuns în dreptul primelor maghernițe din Castilia, am

întrebat:

— Îl ducem acasă la dumneata, don Leonidas?

— Da, zise bătrânul, grăbit, ca şi când n-ar fi auzit ce spuneam.

Fratele mai mic

Lângă drum era un bolovan uriaş şi, pe el, o broască râioasă. David o ţintea cu luare-aminte.

— Nu trage, zise Juan.

David îşi coborî arma şi se uită la fratele lui, surprins.

— Poate ne aude, zise Juan.

— Eşti nebun? Mai sunt cincizeci de kilometri până la cascadă.

— Poate că nu-i la cascadă, stărui Juan, ci la grote.

— Nu, zise David. În plus, chiar dacă ar fi acolo, în niciun caz nu s-ar gândi că suntem noi.

Broasca stătea tot acolo, respirând liniştit prin imensul ei bot căscat şi, dindărătul urdorilor, îl privea pe David cu un aer bolnăvicios. David ridică din nou revolverul, ochi agale şi apăsă pe trăgaci.

— N-ai nimerit-o, zise Juan.

— Ba am nimerit-o.

Se apropiară de bolovan. O mică pată verde trăda locul pe care se aflase broasca.

— N-am nimerit-o?

— Ba da, zise Juan, ai nimerit-o.

Se îndreptară spre cai. Sufla acelaşi vânt rece şi tăios care-i însoţise tot drumul, însă priveliştea începea să se schimbe, soarele se cufunda îndărătul stâncilor, la poalele unui munte o umbră nedesluşită ascundea semănăturile, iar norii încolăciţi peste culmile mai apropiate căpătaseră culoarea cenuşie a rocilor. David îşi aruncă pe umeri pledul pe care-l întinsese pe jos ca să se odihnească, apoi, maşinal, mai puse un glonţ în revolver. Cu coada ochiului, Juan se uită la mâinile lui David în timp ce încărcau arma şi o vârau în toc; degetele lui nu păreau să se supună unei voinţe, ai fi zis că acţionau singure.

— Mergem? zise David.

Juan încuviinţă.

Drumul era pe o coastă îngustă şi caii urcau cu greu, alunecând întruna pe pietrele încă umede din pricina ploilor din ultimele zile. Fraţii mergeau în tăcere. O burniţă firavă şi invizibilă le ieşise în întâmpinare la scurt timp după ce se porniseră, dar încetase imediat. Se întuneca atunci când zăriră grotele, stânca turtită şi alungită ca un limbric pe care toată lumea o cunoaşte sub numele de Stânca Ochilor.

— Vrei să vedem dacă-i acolo? întrebă Juan.

— Nu merită străduania. Sunt sigur că nu s-a urnit de la cascadă. El ştie că pe-aici ar putea fi văzut, mereu trece câte cineva pe drum.

— Cum vrei, zise Juan.

Şi un moment mai târziu întrebă:

— Dar dacă omul ăla a minţit?

— Cine?

— Cel care ne-a spus că l-a văzut.

— Leandro? Nu, n-ar îndrăzni să mă mintă pe mine. A zis că se ascunde la cascadă şi e sigur acolo. O să vezi.

Noaptea s-a lăsat şi ei tot mergeau. Un giulgiu negru îi învălui şi, în întuneric, pustietatea acelor locuri neumblate, fără copaci şi fără oameni, se ghicea doar în liniştea care creştea întruna, până când deveni o prezenţă aproape corporală. Juan, aplecat peste grumazul calului, încerca să deosebească urma incertă a potecii. Îşi dădu seama că ajunseseră pe culme când, pe neaşteptate, se pomeniră pe teren drept. David făcu semn că trebuie să continue pe jos. Descălecară şi legară animalele de nişte stânci. Fratele mai mare îşi trase calul de coamă, îl bătu de câteva ori cu palma pe spinare şi-i şopti la ureche:

— Sper să nu te găsesc îngheţat mâine.

— Coborâm acum? întrebă Juan.

— Da, răspunse David. Nu ţi-e frig? Ar fi mai bine să aşteptăm ziua în defileu. Acolo ne-am putea odihni. Ţi-e frică să cobori pe întuneric?

— Nu. Să coborâm, dacă vrei.

Începură de îndată coborâşul. David mergea în faţă, avea o mică lanternă şi coloana de lumină oscila între picioarele lui şi-ale lui Juan, cercul auriu zăbovea o clipă în locul unde urma să păşească fratele mai mic. După câteva minute, Juan asuda abundent, iar stâncile aspre ale povârnişului îi umpluseră mâinile de zgârieturi. Nu vedea decât discul de lumină din faţa lui, dar auzea respiraţia fratelui său şi îi ghicea mişcările: pesemne că mergea pe panta lunecoasă foarte sigur pe sine, depăşind obstacolele fără nicio greutate. El, în schimb, înaintea fiecărui pas, încerca soliditatea terenului şi căuta ceva de care să se prindă; chiar şi aşa, în mai multe rânduri fusese cât pe ce să cadă. Când au ajuns în vale, Juan se gândi că, probabil, coborau de câteva ore bune. Era epuizat şi acum auzea foarte aproape zgomotul cascadei – o perdea mare şi maiestuoasă de apă care se precipita din înalt, bubuind ca un ropot de tunete, într-un iaz care alimenta o gârlă. În jurul iazului erau muşchi şi ierburi tot anul, şi altceva nu mai creştea pe o rază de douăzeci de kilometri.

— Aici ne putem odihni, zise David.

Se aşezară unul lângă altul. Noaptea era rece, aerul umed şi cerul acoperit. Juan îşi aprinse o ţigară. Se simţea obosit, dar somn nu-i era. Îl auzi pe frate-său cum se întinde şi cum cască; în scurt timp nu se mai mişca, respiraţia lui era de-acum domoală şi regulată, din când în când slobozea un fel de murmur. Juan încercă şi el să adoarmă. Îşi căută un loc cât mai bun pe pietre şi încercă să-şi limpezească gândurile, însă nu reuşi. Aprinse încă o ţigară. Când sosise la fermă, cu trei luni în urmă, de doi ani nu-şi mai văzuse fraţii. David era acelaşi om pe care-l detesta şi-l admira încă din copilărie, dar Leonor

se schimbase, nu mai era fetiţa care se tupila pe la ferestrele Jegului ca să azvârle cu pietre în indienii pedepsiţi, ci o femeie înaltă, cu trăsături primitive, iar frumuseţea ei, aidoma naturii care o înconjura, avea ceva brutal. În ochii ei apăruse o strălucire intensă. Juan simţea o ameţeală care îi împăienjenea privirea, un gol în stomac şi un soi de icnete de furie ori de câte ori asocia imaginea celui pe care-l căutau cu amintirea surorii sale. Totuşi, în zorii acelei zile, când îl văzuse pe Camilo traversând maidanul dintre casă şi grajduri, ca să pregătească de plecare caii, şovăise.

— Să ieşim fără să facem zgomot, spusese David. N-ar fi bine s-o trezim pe aia mică.

Îl încercase o ciudată senzaţie de sufocare, ca în punctul cel mai înalt al munţilor, pe scările casei, coborâte în vârful degetelor, şi pe drumul părăsit ce înconjura semănăturile; aproape că nu mai simţea trâmba zumzăitoare de ţânţari care se aruncau atroce asupra lui rănindu-i, în toate părţile neacoperite, pielea sa de om de la oraş. Când au început urcuşul pe munte, sufocarea i-a dispărut. Nu era un bun călăreţ şi hăul, desfăşurat ca o ispită cumplită la marginea cărării ce părea o serpentină subţire, îl absorbea. Fusese tot timpul cu ochii în patru, atent la fiecare pas al calului şi concentrându-şi voinţa împotriva vertijului pe care-l credea iminent.

— Uită-te!

Juan tresări.

— M-ai speriat, zise el. Credeam că dormi.

— Taci! Uită-te!

— Ce?

— Acolo. Uită-te!

Jos, în locul de unde părea să provină vuietul cascadei, licărea o luminiţă.

— E un foc, zise David. Pe legea mea că el e. Haide.

— Să aşteptăm zorii, şopti Juan.

Dintr-odată, gâtlejul i se uscase şi-l ardea.

— Dac-o ia la fugă, nu mai dăm de el în bezna asta.

— Nu ne poate auzi, la cât de sălbatic e zgomotul apei, răspunse David cu un glas ferm luându-şi fratele de braţ. Haide.

Foarte încet, cu trupul arcuit ca pentru a face o săritură, David începu să alunece, lipit de stâncă. Juan înainta alături de el, împiedicându-se, cu ochii ţintuiţi în lumina care se micşora şi se mărea ca şi când cineva ar fi făcut vânt în dreptul flăcării. Pe măsură ce fraţii se apropiau, strălucirea focului le desluşea încetul cu încetul împrejurimile, pietroaie, tufişuri, marginea iazului, însă nu o formă omenească. Totuşi, Juan era sigur, acum, că acela pe care-l căutau se afla acolo, cufundat în întuneric, undeva foarte aproape de lumină.

— El e, zise David. Vezi?

Pentru o clipă, firavele limbi de foc luminaseră un profil obscur şi timid, care căuta căldură.

— Ce facem? şopti Juan oprindu-se.

Însă David nu mai era lângă el, alerga spre locul unde se ivise chipul acela fugar.

Juan închise ochii, şi-l imagina pe indian pe vine, cu mâinile întinse spre foc, cu pupilele iritate de scânteile lemnelor cuprinse de flăcări: dintr-odată ceva se năpustea asupra lui, iar el nici n-apuca bine să se gândească ce animal o fi, când simţea două mâini încleştându-i-se violent în jurul gâtului şi pricepea. Trebuia să fi simţit o groază infinită dinaintea acestei agresiuni neaşteptate venite din întuneric, mai mult ca sigur că nici măcar n-a încercat să se apere, cel mult se va fi strâns ca un melc, ca să-şi facă trupul mai puţin vulnerabil, şi îşi va fi căscat larg ochii, forţându-se să-şi vadă prin beznă agresorul. Atunci avea să-i recunoască glasul: „Ce-ai făcut, ticălosule?", „Ce-ai făcut, câine?" Juan îl auzea pe David şi îşi dădea seama că-l izbea cu piciorul, uneori loviturile lui păreau să cadă nu asupra indianului, ci peste pietrele de pe mal; probabil că asta îl înfuria şi mai tare. La început, până la Juan ajungea un murmur lent, ca şi când indianul ar fi făcut gargară, însă mai apoi se auzi doar glasul plin de mânie al lui David, ameninţările şi înjurăturile lui. Deodată, Juan descoperi în mâna dreaptă revolverul, degetul său apăsa încetişor pe trăgaci. Cu stupoare se gândi că, dacă trăgea, îl putea ucide şi pe frate-său, dar nu-şi vârî arma în toc şi, dimpotrivă, în timp ce înainta spre foc, simţi o mare linişte sufletească.

— Ajunge, David! strigă el. Trage-i un glonţ. Nu-l mai bate.

Nu primi niciun răspuns. Acum Juan nu-i mai vedea. Indianul şi fratele său, îmbrăţişaţi, se rostogoliseră în afara inelului de lumină al focului. Nu-i vedea, dar auzea zgomotul sec al loviturilor şi, din când în când, câte o înjurătură sau un gâfâit adânc.

— David, strigă Juan, ieşi de-acolo. O să trag.

Pradă unui zbucium intens, repetă după câteva secunde:

— Dă-i drumul, David. Îţi jur că o să trag.

Nici acum nu primi vreun răspuns.

După ce trase primul foc, Juan rămase o clipă înmărmurit, însă imediat continuă să tragă, fără să ochească, până când simţi vibraţia metalică a percutorului lovind în încărcătorul gol. Rămase nemişcat, nici nu simţi cum revolverul i se desprindea din mână şi îi cădea la picioare. Zgomotul cascadei dispăruse, un tremur îi străbătea tot trupul, pielea îi era scăldată de sudoare, abia respira. Dintr-odată strigă:

— David!

— Sunt aici, dobitocule, răspunse de undeva de lângă el un glas plin de spaimă şi de mânie, îţi dai seama că mă puteai împuşca şi pe

mine? Ai înnebunit?

Juan se răsuci pe călcâie, cu mâinile întinse, şi îşi îmbrăţişă fratele. Lipit de el, bâiguia lucruri ininteligibile, gemea şi nu părea să audă cuvintele lui David, care încerca să-l calmeze. Pentru încă o bună bucată de vreme, Juan continuă să bolborosească aceleaşi lucruri, plângând cu sughiţuri. Când se calmă, îşi aminti de indian:

— Şi ăla, David?

— Ăla?

David îşi recăpătase aplombul. Vorbea cu un glas hotărât:

— Ce crezi că face?

Focul rămăsese aprins, însă lumina foarte slab. Juan ridică lemnul cel mai mare şi-l căută pe indian. Când îl găsi, îl privi un moment cu ochi fascinaţi şi apoi lemnul căzu pe jos şi se stinse.

— Ai văzut, David?

— Da, am văzut. Să plecăm de aici.

Juan era ţeapăn şi surd, ca printr-un vis simţi cum David îl trăgea către stâncărie. Urcuşul le luă mult timp. David avea într-o mână lanterna şi cu cealaltă îl ţinea pe Juan, care parcă era o cârpă: aluneca până şi pe pietrele cele mai stabile şi se prelingea la pământ, fără să opună rezistenţă. Pe culme se prăbuşiră, epuizaţi. Juan îşi îngropă capul între mâini şi rămase întins, răsuflând adânc, pe gură. Când se ridică, văzu cum frate-său îl cercetează în lumina lanternei.

— Te-ai rănit, zise David. O să te bandajez.

Îşi sfâşie batista în două şi bandajă genunchii lui Juan, care răsăreau prin găurile din pantaloni, scăldaţi în sânge.

— Asta-i ceva provizoriu, zise David. Să ne întoarcem odată. Se poate infecta. Nu eşti obişnuit să te caţeri pe stâncării. Leonor o să te oblojească.

Caii tremurau şi boturile lor erau acoperite de o spumă albăstrie. David îi curăţa cu mâna, îi mângâie pe spate şi pe şolduri şi le plescăi tandru din limbă pe la urechi. „Acuşica o să ne încălzim”, le şopti el.

Când încălecară, se crăpa de ziuă. O lumină slabă cuprindea conturul stâncăriilor şi o lucire albă se întindea peste zarea întretăiată, însă hăurile rămăseseră cufundate în întuneric. Înainte de plecare, David sorbi o înghiţitură prelungă din ploscă, după care i-o oferi lui Juan, care nu voi să bea. Călăriră toată dimineaţa printr-un peisaj ostil, lăsându-şi animalele să aleagă singure ritmul călătoriei. La amiază, s-au oprit şi au făcut o cafea. David a mâncat câte ceva din brânza şi din fasolea pe care Camilo le vârâse în traiste. La lăsarea serii, zăriră două bârne care formau o cruce oblică. De ele atârna o tăblie pe care se putea citi: Aurora. Caii nechezară: recunoşteau semnul care marca hotarul fermei.

— Măi să fie, zise David. Era şi timpul. Sunt frânt. Ce-ţi mai fac genunchii?

Juan nu răspunse.

— Te dor? insistă David.

— Mâine plec la Lima, zise Juan.

— Ce?

— Nu mă mai întorc la fermă. M-am săturat de munte. O să rămân pentru totdeauna la oraş. Nu vreau să mai am nimic de-a face cu viaţa la ţară.

Juan se uita undeva în faţă, evitând ochii lui David, care-i căutau privirea.

— Acum eşti tulburat, zise David. E firesc. O să vorbim noi mai încolo.

— Nu, zise Juan. O să vorbim chiar acum.

— Bine, zise David cu blândeţe. Ce-ai păţit?

Juan se răsuci spre fratele său. Era tras la faţă şi avea un glas morocănos.

— Ce-am păţit? Îţi dai seama ce spui? Ai uitat de indianul de la cascadă? Dacă rămân la fermă, până la urmă o să cred că e normal să fac asemenea lucruri.

Voia să adauge „aşa ca tine", dar nu îndrăzni.

— Era o jigodie, zise David. Scrupulele astea sunt absurde. Oare ai uitat ce i-a făcut surorii tale?

Calul lui Juan se pironi în acel moment şi începu să pufnească şi să se ridice pe picioarele dinapoi.

— O s-o ia razna, David! zise Juan.

— Dă-i drumul la hăţuri. Îl sufoci.

Juan slăbi hăţurile şi animalul se potoli.

— Nu mi-ai răspuns, zise David. Ai uitat de ce ne-am dus după el?

— Nu, răspunse Juan. N-am uitat.

Două ceasuri mai târziu ajungeau la cabana lui Camilo, construită pe un promontoriu, între casă şi grajduri.

Înainte ca fraţii să se oprească, uşa cabanei se deschise şi în prag apăru Camilo. Cu pălăria de paie în mână, cu capul înclinat respectuos, înaintă spre ei şi stătu între cei doi cai, pe care-i apucă de hăţuri.

— Toate bune? zise David.

Camilo scutură din cap.

— Domnişoara Leonor…

— Ce-a păţit Leonor? îl întrerupse Juan ridicându-se în scări.

În limba lui poticnită şi confuză, Camilo le povesti cum domnişoara Leonor, de la fereastra camerei sale, îi văzuse pe cei doi fraţi plecând în zori şi, atunci când ei se aflau la doar vreo mie de metri de casă, apăruse pe maidan, în cizme şi pantaloni de călărie, poruncind cât o ţinea gura să-i fie pregătit calul. Urmând instrucţiunile lui David, Camilo refuzase să-i dea ascultare. Atunci, ea singură intrase cu

hotărâre în grajduri şi, ca un bărbat, urcase şaua, pledurile şi harnaşamentele pe Roşcovan, animalul cel mai mic şi mai neastâmpărat de la Aurora, care era preferatul ei.

Când se pregătea să încalece, servitoarele din casă şi Camilo însuşi au prins-o şi au ţinut-o. Pentru o lungă bucată de vreme, au îndurat insultele şi loviturile fetei, care, exasperată, se zbătea şi ba îi implora, ba le poruncea s-o lase să plece după fraţii ei.

— Ah, o să mi-o plătească! zise David. Jacinta a fost, sunt sigur. Ne-a auzit vorbind în seara aia cu Leandro, când servea la masă. Ea a fost.

Fata se supărase foarte, continuă Camilo. După ce le ocărâse şi le zgâriase pe slujnice şi chiar şi pe el, începuse să ţipe în gura mare, pe urmă s-a întors în casă. Acolo rămăsese, de atunci, încuiată în odaia ei.

Fraţii lăsară caii în grija lui Camilo şi se îndreptară spre casă.

— Lui Leonor nu trebuie să-i suflăm nici o vorbă, zise Juan.

— Sigur că nu, zise David. Nicio vorbă.

Leonor ştiu că au sosit după lătratul câinilor. Era pe jumătate adormită când o mârâială răguşită răzbătu prin noapte şi pe sub fereastra ei trecu, ca un meteor, un animal răsuflând greoi. Era Spoky, îi recunoscu goana frenetică şi urletele inconfundabile. Imediat, auzi alergarea leneşă şi hămăitul surd al căţeluşei gravide, Domitila. Agresivitatea câinilor se curmă brusc, iar lătrăturilor le urmă gâfâiala zeloasă cu care-l întâmpinau întotdeauna pe David. Printr-o crăpătură îşi zări fraţii, care se apropiau de casă, şi auzi zgomotul uşii principale, care se deschidea şi se închidea. Îi aşteptă să urce treptele şi să ajungă la camera ei. Când le deschise, Juan tocmai întindea mâna ca să bată.

— Bună, micuţo, zise David.

Le dădu voie s-o îmbrăţişeze şi le întinse fruntea, însă ea nu-i sărută. Juan aprinse lampa.

— De ce nu m-aţi anunţat? Trebuia să-mi spuneţi. Eu voiam să vă ajung din urmă, dar Camilo nu m-a lăsat. Trebuie să-l pedepseşti, David, dacă ai fi văzut cum m-a înşfăcat, este un obraznic şi o brută. Eu îl rugam să-mi dea drumul şi el nu mă băga în seamă.

Începuse să vorbească energic, însă glasul i se frânse. Avea părul răvăşit şi era desculţă. David şi Juan încercau să o calmeze, o mângâiau pe păr, îi zâmbeau, îi spuneau „micuţo”.

— Nu voiam să te neliniştească, îi explică David. Pe lângă asta, ne-am hotărât să plecăm în ultimul moment. Tu deja dormeai.

— Ce s-a întâmplat? zise Leonor.

Juan luă o pătură de pe pat şi o acoperi pe soră-sa. Leonor încetase să mai plângă. Era palidă, avea gura întredeschisă şi privirea îi era îngrijorată.

— Nimic, zise David. Nu s-a întâmplat nimic. Nu l-am găsit.

Tensiunea dispăru de pe chipul lui Leonor, iar pe buzele ei înflori o expresie de uşurare.

— Dar o să-l găsim, zise David.

Cu un gest vag, îi arătă lui Leonor că trebuia să se culce. Apoi făcu stânga-mprejur.

— O clipă, nu plecaţi, zise Leonor.

Juan nu se clintise.

— Da? zise David. Ce s-a întâmplat, mititico?

— Nu-l mai căutaţi.

— N-ai grijă, zis David. Nu te mai gândi la asta. E o problemă de-a bărbaţilor. Las-o în seama noastră.

Atunci Leonor izbucni din nou în plâns, de astă dată teribil de gălăgios. Îşi punea mâinile în cap, tot trupul îi părea electrizat, iar ţipetele ei alarmară câinii, care se porniră pe lătrat sub fereastră. David îi făcu un semn lui Juan să intervină, însă fratele mai mic rămase tăcut şi nemişcat.

— Hai, mititico, nu mai plânge, zise David. N-o să-l căutăm.

— Minţi. O să-l omori. Te ştiu eu.

— N-o să-l omor, zise David. Dacă tu crezi că mizerabilul ăla nu merită o pedeapsă…

— Nu mi-a făcut nimic, zise Leonor foarte repede muşcându-şi buzele.

— Nu te mai gândi la asta, insistă David. O să-l dăm uitării. Linişteşte-te, micuţo.

Leonor continua să plângă, obrajii şi buzele îi erau umede, iar pătura căzuse pe jos.

— Nu mi-a făcut nimic, repetă ea. Am minţit.

— Tu ştii ce spui? zise David.

— Nu puteam suporta să mă urmărească peste tot, bâiguia Leonor. Se ţinea după mine toată ziua, ca o umbră.

— Eu sunt vinovat, zise David cu amărăciune. E periculos pentru o femeie să umble de una singură pe câmp. I-am poruncit să aibă grijă de tine. N-ar fi trebuit să mă încred într-un indian. Sunt toţi la fel.

— Nu mi-a făcut nimic, David, strigă Leonor. Crede-mă, îţi spun adevărul. Întreabă-l pe Camilo, el ştie că nu s-a întâmplat nimic. De aceea l-a ajutat să fugă. Nu ştiai? Da, el l-a ajutat. Eu i-am zis. Voiam doar să scap de dânsul şi-am scornit povestea aia. Camilo ştie tot, întreabă-l.

Leonor îşi şterse obrajii cu dosul mâinii. Ridică pătura şi şi-o aruncă pe umeri. Parcă se eliberase de un coşmar.

— O să vorbim mâine despre toate astea, zise David. Acum suntem osteniţi. Trebuie să dormim.

— Nu, zise Juan.

Leonor descoperi că frate-său se afla foarte aproape de ea: uitase că de faţă mai era şi Juan. Avea fruntea plină de cute, iar aripioarele nasului său fremătau ca botişorul lui Spoky.

— O să repeţi chiar acum ce-ai spus, îi spunea Juan într-un fel straniu. O să repeţi cum ne-ai minţit.

— Juan, zise David. Doar n-ai s-o crezi. Acum încearcă să ne păcălească.

— Am spus adevărul, zbieră Leonor uitându-se rând pe rând la cei doi fraţi. În ziua aceea, i-am poruncit să mă lase singură şi n-a vrut. M-am dus la râu, şi el în urma mea. Nici măcar nu mă puteam scălda liniştită. Se proţăpea acolo, uitându-se la mine pieziş, ca animalele. Atunci am venit şi v-am povestit toate alea.

— Aşteaptă, Juan, zise David. Unde pleci? Aşteaptă.

Juan făcuse stânga-mprejur şi se îndrepta spre uşă. Când David încercă să-l oprească, explodă. Ca un apucat, începu să profereze sudălmi: o făcu curvă pe soră-sa şi-l făcu ticălos şi despot pe frate-său, îl îmbrânci violent pe David, care încerca să-i taie calea, şi părăsi casa în grabă, lăsând în urma lui o dâră de înjurături. De la fereastră, Leonor şi David îl văzură traversând maidanul în goana mare, vociferând ca un nebun, şi îl văzură intrând în grajduri şi ieşind în scurt timp, călărindu-l fără şa pe Roşcovan. Capriciosul cal al lui Leonor urmă docil direcţia pe care i-o indicau pumnii lipsiţi de experienţă care îi ţineau hăţurile; executând volte elegante, schimbându-şi pasul şi fluturându-şi coada bălaie ca pe un evantai, ajunse până la marginea drumului care, printre munţi, defileuri şi nisipuri întinse, ducea spre oraş. Acolo se răzvrăti. Se ridică brusc pe picioarele dinapoi nechezând, se răsuci ca o balerină şi se întoarse la maidan, în goana mare.

— O să-l azvârle, zise Leonor.

— Nu, zise David de lângă ea. Uită-te. Se ţine bine.

Mulţi indieni ieşiseră în uşile colibelor şi-l priveau, uluiţi, pe fratele mai mic care se ţinea incredibil de sigur pe cal şi totodată îl izbea feroce cu călcâiele în burtă şi-l lovea în cap cu un pumn. Înfuriat de lovituri, Roşcovanul alerga dintr-o parte în alta, cabra, sălta, executa curse scurte şi ameţitoare şi se oprea brusc, însă călăreţul parcă era sudat de spinarea lui. Leonor şi David îl vedeau apărând şi dispărând, neclintit asemenea celui mai priceput îmblânzitor, şi amuţiseră năuciţi. Brusc, Roşcovanul se dădu bătut: cu capul lui zvelt atârnând spre pământ, parcă ruşinat, se potoli, răsuflând cu greutate. În momentul acela crezură că se întoarce. Juan mână animalul spre casă şi se opri în faţa intrării, însă nu descălecă. Ca şi când şi-ar fi amintit ceva, făcu stânga-mprejur şi, la trap, se îndreptă direct către acea construcţie căreia i se spunea Jegul. Acolo coborî dintr-un salt. Uşa era închisă şi Juan făcu lacătul să zboare în şuturi. Apoi le strigă în

gura mare indienilor care se aflau înăuntru să iasă, căci pedeapsa luase sfârşit pentru toţi. Apoi reveni spre casă, înaintând agale. La uşă îl aştepta David. Juan părea senin. Era lac de sudoare şi în ochi i se citea mândria. David se apropie de dânsul şi-l conduse înăuntru ţinându-l pe după umăr.

— Haidem, îi zicea el. O să bem ceva cât timp Leonor îţi oblojeşte genunchii.

Ziua de duminică

Îşi ţinu respiraţia o clipă, îşi împlântă unghiile în palmele ambelor mâini şi-i zise, foarte repede: „Sunt îndrăgostit de tine.” O văzu cum roşeşte brusc, ca şi când cineva ar fi bătut-o peste obrajii ei de o paloare strălucitoare şi foarte gingaşi. Îngrozit, simţi cum îl năpădeşte zăpăceala, încremenindu-i limba. Vru s-o ia la goană, să termine odată: în dimineaţa mohorâtă de iarnă, ieşise la suprafaţă acea descurajare profundă care-l copleşea mereu în momentele decisive. Cu câteva minute în urmă, în mijlocul mulţimii însufleţite şi zâmbitoare care se perinda prin Parcul Central din Miraflores, Miguel încă îşi repeta: „Acum. Când ajungem la bulevardul Pardo. O să-mi iau inima-n dinţi. Ah, Rubén, dac-ai şti cât te urăsc!” Iar mai devreme, în biserică, în timp ce o căuta pe Flora din priviri, o zărea lângă o coloană şi, deschizându-şi drum cu coatele fără să le ceară scuze doamnelor pe care le îmbrâncea, izbutea să ajungă lângă ea şi să o salute în şoaptă, îşi spunea încă o dată, cu înverşunare, la fel ca în dimineaţa acelei zile, când, întins în pat, pândea ivirea zorilor:

„Nu mai am încotro. Azi trebuie s-o fac. În cursul dimineţii. O să mi-o plăteşti, Rubén.” Iar cu o noapte înainte, pentru prima oară după mulţi ani de zile, plânsese atunci când aflase că se punea la cale capcana aia mârşavă. Parcul era încă plin de lume, iar bulevardul Pardo era pustiu. Oamenii se plimbau pe alee, pe sub coroanele înalte şi bogate ale ficuşilor. „Trebuie să mă grăbesc”, îşi spunea Miguel, „dacă nu, m-am fript.” Se uită de jur-împrejur cu coada ochiului: nu era nimeni, putea să încerce. Încetişor, întinse mâna stângă până când o întâlni pe-a ei; atingând-o, îşi dădu seama că transpiră. Imploră să se petreacă un miracol, să înceteze acea umilinţă. „Ce să-i spun”, se gândea el, „ce să-i spun.” Ea tocmai îşi retrăsese mâna, iar el se simţea neajutorat şi ridicol. Toate frazele strălucitoare, pregătite febril în ajun, se risipiseră ca nişte baloane de săpun.

— Flora, bâigui el, am aşteptat multă vreme clipa asta. De când te cunosc, mă gândesc numai la tine. Sunt îndrăgostit pentru prima oară, crede-mă, niciodată n-am mai cunoscut o fată ca tine.

Din nou o pată albă şi compactă pe creierul său, vidul. Mai tare de atât nu putea apăsa: pielea îi ceda ca o gumă, iar unghiile îi ajunseseră până la os. Totuşi, continuă să vorbească, cu greu, cu pauze lungi, învingându-şi bâlbâială ruşinoasă, încercând să descrie o pasiune iraţională şi absolută, până când descoperi, cu uşurare, că ajungeau în dreptul primului rond de pe bulevardul Pardo, şi atunci tăcu. Între al doilea şi al treilea ficus, dincolo de rond, locuia Flora. Se opriră şi se priviră: Flora era încă înfierbântată şi tulburarea îi umpluse ochii de o lucire umedă. Dezolat, Miguel îşi zise că niciodată

n-o mai văzuse atât de frumoasă: părul îi era strâns cu o panglică albastră, iar el putea să-i vadă linia gâtului şi urechile, două semne de întrebare, micuţe şi perfecte.

— Uite, Miguel, zise Flora.

Glasul îi era blând, melodios, sigur pe el.

— Nu-ţi pot răspunde acum. Dar mama nu vrea să mă întâlnesc cu băieţi până când nu termin şcoala.

— Toate mamele spun aşa, Flora, insistă Miguel. Dar cum ar putea să afle? O să ne vedem când spui tu, fie şi numai în zilele de duminică.

— O să-ţi răspund, mai întâi trebuie să mă gândesc, zise Flora coborându-şi privirea, iar după câteva secunde adăugă: Iartă-mă, acum trebuie să plec, s-a făcut târziu.

Miguel fu cuprins de o istovire profundă, ceva ce i se întindea în tot trupul, moleşindu-l.

— Nu te-ai supărat pe mine, Flora, nu-i aşa? zise el umil.

— Nu fi prostuţ, îi replică ea cu vioiciune. Nu m-am supărat.

— O să aştept cât o să vrei tu, zise Miguel. Dar o să ne vedem în continuare, nu-i aşa? O să mergem la cinematograf în după-amiaza asta, nu?

— În după-amiaza asta nu pot, zise ea cu blândeţe. M-a invitat Martha acasă la ea.

Un suflu cald, violent, îl năpădi şi se simţi rănit, năucit, dinaintea acestui răspuns, la care se aştepta, dar care acum i se părea o cruzime. Era adevărat ceea ce-i şoptise Melanezul, fioros, la ureche, sâmbătă după-amiază. Martha urma să-i lase singuri, aşa se întâmpla de obicei. Pe urmă, Rubén avea să le spună coţcarilor cum el şi cu soră-sa plănuiseră împrejurările, locul şi ora. În schimbul serviciilor sale, Martha pretindea dreptul de a pândi dindărătul draperiei. Brusc, mâinile i se umeziră de furie.

— Nu fi aşa, Flora. Hai să mergem la matineu, cum ne-am înţeles. N-o să-ţi mai vorbesc de asta. Îţi promit.

— Nu pot, zău, zise Flora. Trebuie să mă duc la Martha. A venit ieri acasă la mine să mă invite. Dar mai apoi merg cu ea în parcul Salazar.

Nici măcar nu prinse raza de speranţă din aceste ultime cuvinte. Câteva momente mai târziu, contempla locul din care dispăruse acea fragilă făptură cerească, pe sub bolta maiestuoasă a ficuşilor de pe bulevard. I-ar fi stat în puteri să concureze cu un adversar oarecare, însă nu cu Rubén. Îşi reaminti numele fetelor invitate de Martha, într-o după-amiază de duminică. De-acum nu mai putea face nimic, era învins. Încă o dată, îi răsări atunci acea imagine care-l salva întotdeauna când se simţea frustrat: dintr-un îndepărtat fundal de nori uriaşi de fum negru, înainta el, în fruntea unei companii de cădeţi de la Academia Navală, către o tribună înălţată în parc; personaje în ţinută de gală, cu jobenul în mână, şi doamne cu bijuterii

scânteietoare îl aplaudau, îmbulzindu-se pe alei, o mulţime în care se remarcau chipurile prietenilor şi duşmanilor săi îl privea uimită, murmurându-i numele. Echipat în uniformă albastră, cu o mantie largă fluturându-i în spate, Miguel deschidea defilarea, privind în zare. Îşi ridica spada, iar capul îi descria o jumătate de sferă prin aer: acolo, în centrul tribunei, se afla Flora, zâmbind, într-un ungher, zdrenţăros şi ruşinat, îl zărea pe Rubén: se mărginea să-i arunce o foarte scurtă privire dispreţuitoare. Îşi continua marşul, făcându-se nevăzut în ovaţiile tuturor.

Aidoma aburului unei oglinzi pe care o ştergi, imaginea dispăru. Era la uşa casei, ura pe toată lumea, se ura pe sine. Intră şi urcă direct în camera lui. Se aruncă pe burtă în pat. În bezna călduţă, undeva între ochi şi pleoape îşi făcu apariţia chipul fetei – „Te iubesc, Flora”, zise el cu voce tare –, şi apoi Rubén, cu maxilarul obraznic şi cu zâmbetul duşmănos; se aflau unul lângă celălalt, se apropiau, ochii lui Rubén se suceau ca să-l privească zeflemitor, în timp ce gura lui se îndrepta spre Flora.

Sări din pat. Oglinda din dulap îi înfăţişă un chip încercănat, livid. „N-o să se vadă”, hotărî el. „N-o să-mi facă una ca asta, nu voi îngădui să mi se facă o asemenea ticăloşie.”

Bulevardul Pardo era tot pustiu. Grăbind întruna pasul, merse până la intersecţia cu bulevardul Grau; acolo şovăi. I se făcuse frig; îşi uitase sacoul în cameră şi cămaşa nu-l proteja de vântul care, venind dinspre mare, se încurca prin rămurişul des al ficuşilor, cu un freamăt molcom. Temuta imagine cu Flora şi Rubén împreună îi insuflă curaj şi îşi continuă drumul. Din uşa barului de lângă cinematograful Montecarlo, îi văzu la masa obişnuită, stăpâni pe colţul format de peretele din fund cu cel din stânga. Francisco, Melanezul, Tobías şi Şcolarul îl zăriră şi, după o clipă de surpriză, se răsuciră către Rubén, cu nişte feţe răutăcioase, surescitate. Îşi recăpătă aplombul imediat: în faţa bărbaţilor chiar ştia să se poarte.

— Bună, zise apropiindu-se. Ce mai e nou?

— Ia loc, zise Şcolarul trăgându-i un scaun. Ce minune te aduce pe-aici?

— N-ai mai venit de secole, zise Francisco.

— Aveam chef să vă văd, zise Miguel cordial. Ştiam că sunteţi aici. De ce vă miraţi? Sau nu mai sunt un coţcar?

Se aşeză între Melanez şi Tobías. Rubén era în faţa lui.

— Cuncho! strigă Şcolarul. Mai adu un pahar. Să nu fie prea jegos.

Cuncho aduse paharul, iar Şcolarul îl umplu cu bere. Miguel zise: „în sănătatea coţcarilor” şi bău.

— Cât pe ce să bei cu pahar cu tot, zise Francisco. Ce elan!

— Fac rămăşag că ai fost la slujba de la ora unu, zise Melanezul mijindu-şi un ochi a satisfacţie, ca întotdeauna când se isca vreun

bucluc. Sau nu?

— Am fost, zise Miguel imperturbabil. Dar numai ca să văd o fătucă, nimic mai mult.

Se uită spre Rubén sfidător, însă acesta se făcu că nu pricepe. Bătea cu degetele în masă şi, încetişor, cu vârful limbii între dinţi, fluiera *La niña Popof* a lui Pérez Prado.

— Bravo! aplaudă Melanezul. Bravo, Don Juan. Ia zi, care fătucă?

— Asta e secret.

— Între coţcari nu există secrete, îi aminti Tobías. Ai uitat? Haide, spune, cine e?

— Ce-ţi pasă? zise Miguel.

— Îmi pasă foarte tare, zise Tobías. Vreau să ştiu cu cine te însoţeşti ca să ştiu cine eşti.

— Ei poftim, îi zise Melanezul lui Miguel. Unu la zero.

— Punem pariu că ghicesc, zise Miguel. Voi nu?

— Eu ştiu, zise Tobías.

— Şi eu, zise Melanezul întorcându-se mai apoi spre Rubén cu nişte ochi şi cu un glas cât se poate de inocente. Dar tu, cumnate, ghiceşti cine-i?

— Nu, zise Rubén cu răceală. Şi nici nu mă interesează.

— Mă arde la stomac, zise Şcolarul. Nu mai cere nimeni o bere?

Melanezul îşi trecu patetic un deget peste gât şi zise:

— *I haven't money, darling.*

— Dau eu un rând, anunţă Tobías cu solemnitate. Să vedem cine se ia după mine, trebuie să-i stingem focul acestui blegoman.

— Cuncho, fă-te-ncoace cu şase sticle de Cristal, zise Miguel.

Urmară strigăte şi exclamaţii de bucurie.

— Eşti un adevărat coţcar, afirmă Francisco.

— Răpănos şi puricos, adăugă Melanezul. Sigur că da, un coţcar dat naibii.

Cuncho aduse berile. Băură. Îl ascultară pe Melanez cum înşira poveşti deochiate, fără perdea, extravagante şi înfierbântate, iar între Tobías şi Francisco se înfiripă o polemică aprigă despre fotbal. Şcolarul povesti o anecdotă. Venea de la Lima la Miraflores într-un autobuz; ceilalţi pasageri coborâseră pe bulevardul Arequipa. Când ajunseră la Javier Prado, urcă şi caşalotul Tomás, albinosul ăla de doi metri, care e şi-acum tot în şcoala primară şi locuieşte pe undeva prin La Quebrada: v-aţi prins? Prefăcându-se interesat nevoie-mare de maşină, începu să-i pună întrebări şoferului, în timp ce, aplecat peste locul din faţă, îi ciopârţea pe furiş, cu un briceag, tapiţeria spătarului.

— Făcea asta fiindcă eram şi eu acolo, afirmă Şcolarul. Voia s-o facă pe grozavul.

— E un întârziat mintal, zise Francisco. Lucrurile astea se fac la zece ani. La vârsta lui, n-are nici un haz.

— Are haz ce s-a întâmplat după aceea, râse Şcolarul. Auziţi, dom' şofer, nu vedeţi că vă distruge maşina caşalotu' de colo?

— Ce? zise şoferul frânând brusc.

Cu urechile roşii şi cu ochii îngroziţi, caşalotul Tomás se opintea în uşă.

— Cu briceagul, zise Şcolarul. Ia uitaţi-vă ce v-a făcut la scaun.

Până la urmă caşalotul izbuti să iasă. A zbughit-o pe Arequipa. Şoferul s-a luat după el, ţipând: „Puneţi mâna pe nenorocitu' ăla."

— A pus mâna pe el? întrebă Melanezul.

— Nu ştiu. Eu am şters-o. Şi-am luat cheia din contact, ca amintire. O am la mine.

Scoase din buzunar o cheiţă argintie şi o azvârli pe masă. Sticlele erau goale. Rubén se uită la ceas şi se ridică.

— Plec, zise el. Ne mai vedem.

— Nu pleca, zise Miguel. Sunt în bani azi. Vă invit pe toţi la masă.

Un vârtej de palme se abătu asupra lui. Coţcării îi mulţumiră zgomotos şi-l lăudară.

— Nu pot, zise Rubén. Am treabă.

— Hai, du-te odată, craiule, zise Tobías. Şi salut-o pe Marthita din partea mea.

— O să ne fie tare dor de tine, cumnate, zise Melanezul.

— Nu, exclamă Miguel. Ori vă invit pe toţi, ori nu mai invit pe nimeni. Dacă Rubén pleacă, ciuciu.

— Ai auzit, coţcare Rubén, zise Francisco. Trebuie să rămâi.

— Trebuie să rămâi, zise Melanezul, n-ai de ales.

— Plec, zise Rubén.

— Adevărul e că te-ai îmbătat, zise Miguel. Pleci fiindcă ţi-e frică să nu te faci de râs în faţa noastră, ăsta-i adevărul.

— De câte ori nu te-am cărat acasă clampă? zise Rubén. De câte ori nu te-am ajutat să sari gardul ca să nu te găbjească taică-tău? Rezist de zece ori mai mult ca tine.

— Rezistai, zise Miguel. Acum e mai greu. Vrei să vezi?

— Cu multă plăcere, zise Rubén. Ne vedem la noapte, tot aici?

— Nu. În clipa asta.

Miguel se întoarse către ceilalţi, cu braţele deschise.

— Coţcarilor, tocmai am lansat o provocare.

Constată, fericit, că vechea formulă îşi păstrase puterea intactă. În toiul veseliei zgomotoase pe care o stârnise, îl văzu pe Rubén cum se aşeza la loc, palid.

— Cuncho! strigă Tomás. Meniul. Şi două bazine de bere. Un coţcar tocmai a făcut o provocare.

Cerură fripturi cu sos şi o duzină de beri. Tobías rândui câte trei sticle pentru fiecare competitor şi celelalte pentru restul. Cât au mâncat, abia de-au scos o vorbă. Miguel bea după fiecare înghiţitură

de mâncare şi încerca să se arate entuziasmat, însă teama că nu va rezista creştea pe măsură ce berea îi lăsa în gâtlej un gust tot mai acru. Când terminară cele şase sticle, Cuncho strânsese deja farfuriile de ceva vreme.

— Comandă tu, îi zise Miguel lui Rubén.

— Încă trei de căciulă.

După primul pahar din al doilea rând, Miguel simţi cum îi ţiuie urechile. Capul i se transformase într-o ruletă care se învârtea cu mare încetineală, şi totul se mişca în jur.

— Mă piş pe mine, zise el. Merg la baie.

Coţcării râseră.

— Te dai bătut? întrebă Rubén.

— Mă duc să mă piş, strigă Miguel. Dacă vrei, să mai aducă.

La baie, vomită. Apoi se spălă pe faţă, pe îndelete, încercând să înlăture orice semn care l-ar fi putut trăda. Ceasul lui arăta ora patru şi jumătate. Cu toate că-i era teribil de rău, se simţi fericit. De-acum, Rubén nu mai putea face nimic. Se întoarse la ei.

— Noroc, zise Rubén ridicând paharul.

„E furios", se gândi Miguel. „Dar de-acum l-am prins."

— Miroase a hoit, zise Melanezul. Careva moare pe aici.

— Sunt nou-nouţ, asigură Miguel încercând să-şi stăpânească greaţa şi ameţeala.

— Noroc, repeta Rubén.

După ultima bere, stomacul îi era de plumb, glasurile celorlalţi îi ajungeau la urechi ca un amestec nedesluşit de zgomote. O mână îi apăru brusc în faţa ochilor, era albă şi avea degete lungi, îl apuca de bărbie şi-l silea să ridice capul. Chipul lui Rubén se făcuse mai mare. Era caraghios, aşa ciufulit şi enervat.

— Te dai bătut, mucosule?

Miguel se ridică brusc şi-l îmbrânci pe Rubén, dar înainte să se îngroaşe gluma, interveni Şcolarul.

— Coţcării nu se iau niciodată la bătaie, zise el silindu-i să ia loc. Amândoi v-aţi îmbătat. Gata. Să votăm.

Melanezul, Francisco şi Tobías au fost de acord să acorde remiză, fără nicio tragere de inimă.

— Eu am câştigat, zise Rubén. Ăsta nici nu mai poate vorbi. Uitaţi-vă la el.

Într-adevăr, ochii lui Miguel erau sticloşi, avea gura deschisă, iar de pe limbă îi şiroia un firicel de salivă.

— Taci, zise Şcolarul. Tu nu eşti un campion, ca să zicem aşa, la bere.

— Nu eşti un campion la bere, sublinie Melanezul. Eşti campion la înot, eşti vedeta piscinelor.

— Mai bine îţi ţii gura, zise Rubén. Nu vezi că te roade invidia?

— Trăiască Esther Williams din Miraflores, zise Melanezul.

— Eşti ditamai boşorogul şi habar n-ai să înoţi, zise Rubén. Nu vrei să-ţi dau nişte lecţii?

— Las' că ştim noi, minunatule, zise Şcolarul. Ai câştigat un campionat de înot. Şi toate fetele se dau în vânt după tine. Eşti un mic campion.

— Ăsta nu-i campion la nimic, zise Miguel cu greutate. Numai spoiala e de el.

— Mai ai un pic şi mori, zise Rubén. Să te duc acasă, fetiţo?

— Nu sunt beat. Şi numai spoiala e de tine.

— Eşti ofticat fiindcă o s-o curtez pe Flora, zise Rubén. Mori de gelozie. Crezi că nu m-am prins?

— Numai spoiala, zise Miguel. Ai câştigat fiindcă taică-tău e preşedintele Federaţiei, toată lumea ştie că a trişat, l-a descalificat pe Iepurele Villarán, altfel nu câştigai.

— Cel puţin înot mai bine ca tine, zise Rubén. Tu nici măcar nu ştii să faci surfing.

— Ba nu înoţi mai bine ca nimeni, zise Miguel. Te-ar întrece oricine.

— Oricine, zise Melanezul. Chiar şi Miguel, care-i o nulitate.

— Daţi-mi voie să zâmbesc, zise Rubén.

— Îţi dăm voie, zise Tobías. Cum să nu.

— Vă daţi rotunzi fiindcă e iarnă, zise Rubén. Altfel, vă provocam să mergem la plajă, să vedem dacă în apă mai sunteţi tot aşa grozavi.

— Ai câştigat campionatul datorită lui taică-tău, zise Miguel. Numai spoiala e de tine. Când o să vrei să înoţi cu mine, numai să mă anunţi, cu toată încrederea. La plajă, la Terrazas, unde vrei.

— La plajă, zise Rubén. Chiar acum.

— Numai spoiala e de tine, zise Miguel.

Faţa lui Rubén se lumină brusc, iar ranchiunei din ochii lui i se adăugă şi aroganţa.

— Hai să vedem cine ajunge primul la sparge-val, zise el.

— Numai spoiala.

— Dacă tu câştigi, zise Rubén, îţi promit să n-o mai curtez pe Flora. Iar dacă eu câştig, tu te duci şi cânţi la altă masă.

— Ce ţi-ai închipuit? bolborosi Miguel. La naiba, chiar, ce ţi-ai închipuit?

— Coţcarilor, zise Rubén cu braţele deschise. Tocmai am lansat o provocare.

— Miguel nu-i în formă acum, zise Şcolarul. De ce n-o jucaţi pe Flora la cap sau pajură?

— Tu de ce te bagi? zise Miguel. Accept. Haidem pe plajă.

— Aţi înnebunit, zise Francisco. Eu nu merg pe plajă pe frigul ăsta. Faceţi alt pariu.

— A acceptat, zise Rubén. Haidem.

— Când un coţcar lansează o provocare, toţi fac ciocul mic, zise Melanezul. Haidem pe plajă. Iar dacă n-o să vă încumetaţi să intraţi în apă, vă aruncăm noi.

— Sunt beţi amândoi, insistă Şcolarul. Pariul nu-i valabil.

— Taci, Şcolarule, zbieră Miguel. Sunt băiat mare, n-am nevoie să-mi porţi de grijă.

— Bine, zise Şcolarul ridicând din umeri. N-ai decât să te arzi.

Ieşiră. Afară îi aştepta o atmosferă liniştită, cenuşie. Miguel respiră adânc; se simţi mai bine. În faţă mergeau Francisco, Melanezul şi Rubén. În spate, Miguel şi Şcolarul. Pe bulevardul Grau erau câţiva trecători; majoritatea, slujnice în straie ţipătoare, în ziua lor liberă. Bărbaţi cărunţi, cu părul mare şi lins, le dădeau târcoale şi le priveau pofticioşi; ele râdeau scoţându-şi la iveală dinţii de aur. Coţcării nu-i băgau în seamă. Înaintau cu paşi mari, iar surescitarea punea stăpânire pe ei, puţin câte puţin.

— Gata, ţi-a trecut? zise Şcolarul.

— Da, răspunse Miguel. Aerul mi-a făcut bine.

La colţ, o luară pe bulevardul Pardo. Mergeau desfăşuraţi asemenea unei brigăzi, într-un singur rând, pe sub ficuşii de pe alee, păşind pe dalele ridicate pe alocuri de rădăcinile uriaşe ale arborilor, care ici, colo irumpeau la suprafaţă ca nişte cârlige. Coborând pe Diagonal, se încrucişară cu două fete. Rubén se înclină, ceremonios.

— Bună, Rubén, intonară ele în duet.

Tobías le imită, făcându-şi glasul să sune ca un flaut:

— Bună, Rubén, prinţule.

Bulevardul Diagonal dă într-o mică trecătoare care se bifurcă: într-o parte, şerpuieşte Promenada, asfaltată şi strălucitoare; în partea cealaltă, o pantă înconjoară stâncăria, ajungând până la mare. Se numeşte „coborâşul la băi", pavajul e neted şi lustruit de cauciucurile automobilelor şi de paşii celor care vin la băi, vară de vară.

— Să ne facem încălzirea, campionilor, strigă Melanezul zbughindo.

Ceilalţi îi urmară pilda.

Alergau împotriva vântului şi a ceţii subţiri care urcau dinspre plajă, într-un vârtej emoţionant; pe ochi, pe gură şi pe nări, aerul le pătrundea în plămâni, iar o senzaţie de uşurare şi de dezintoxicare li se răspândea în trupuri pe măsură ce povârnişul devenea mai abrupt şi, deodată, picioarele lor nu mai ascultau decât de o forţă misterioasă din adâncurile pământului. Cu braţele ca nişte elice şi cu o adiere sărată pe limbi, coţcării coborâră în goana mare, până la platforma circulară, suspendată deasupra clădirii cu vestiarele. La vreo cincizeci de metri de ţărm, marea dispărea într-un nor dens care părea gata-gata să se năpustească asupra falezelor ce se ridicau aidoma unor

uriaşi întunecaţi, pironiţi de-a lungul întregului golf.

— Să ne întoarcem, zise Francisco. Mi-e frig.

Platforma e împrejmuită, din loc în loc, cu pete de muşchi. O deschizătură indică începutul scăriţei aproape verticale, care coboară până la plajă. Coţcării contemplau de acolo scurta fâşie de apă de la picioarele lor şi suprafaţa neobişnuită, clocotitoare, acoperită de spuma valurilor.

— Plec dacă ăsta se dă bătut, zise Rubén.

— Cine zice că se dă bătut? replică Miguel. Da' ce-ţi închipui?

Rubén coborî scăriţa în salturi, în timp ce îşi descheia nasturii de la cămaşă.

— Rubén! strigă Şcolarul. Eşti nebun? Întoarce-te!

Însă Miguel şi ceilalţi coborau şi ei, iar Şcolarul îi urmă.

Vara, între parapetul clădirii lungi şi înguste rezemată de deal, unde se găsesc cabinele celor veniţi la băi, şi malul curbat al mării, exista un povârniş de pietre plumburii, unde oamenii se bronzau. Mica plajă clocotea de viaţă de dimineaţa până seara. Acum, apa ocupa povârnişul şi nu mai existau umbrelele viu colorate, nici fetele mlădioase cu trupurile lor arse de soare, nu mai răsunau ţipetele melodramatice ale femeilor şi ale copiilor surprinşi de un val care reuşea să-i stropească, înainte de a se întoarce, târând zgomotoase pietre şi pietricele, nu se zărea niciun firicel de plajă, căci curentul inunda până şi spaţiul mărginit de sumbrele coloane care menţin clădirea suspendată, iar când apa se retrăgea, abia dacă ieşeau la iveală treptele din lemn şi stâlpii de susţinere din ciment, împodobite cu alge şi cu stalactite.

— Nu se vede sparge-valul, zise Rubén. Cum facem?

Se aflau în galeria din partea stângă, în sectorul rezervat femeilor. Feţele lor erau serioase.

— Aşteptaţi până mâine, zise Şcolarul. La amiază are să fie senin. Aşa o să vă putem verifica.

— Dacă tot am venit până aici, acum s-o facă, zise Melanezul. Se pot verifica şi singuri.

— Mi se pare în regulă, zise Rubén. Ţie?

— La fel, zise Miguel.

După ce se dezbrăcară, Tobías glumi pe seama venelor albastre care urcau pe pântecul neted al lui Miguel. Coborâră. Lemnul treptelor, măturat permanent de apă în ultimele luni de zile, era alunecos şi foarte şubred. Agăţat de balustrada de fier ca să nu cadă, Miguel simţi un fior ce-i urca din tălpi până în creştet. Se gândi că, într-un fel, ceaţa deasă şi frigul îl avantajau, acum succesul nu mai depindea de iscusinţă, ci mai ales de rezistenţă, iar pielea lui Rubén era tot vineţie, încreţită în milioane de cute micuţe. Cu o treaptă mai jos, trupul armonios al lui Rubén se aplecă: încordat, aştepta clipa când apa îşi va

termina retragerea şi când va sosi valul următor, care înainta fără zgomot, falnic, azvârlind în faţă o puzderie de balonaşe de spumă. Când creasta valului ajunse la doi metri de scară, Rubén plonjă: cu braţele ca nişte lănci, cu părul răvăşit de forţa elanului, trupul său despică văzduhul în linie dreaptă şi căzu fără să se îndoaie, fără să-şi coboare capul şi fără să-şi flexeze picioarele, se izbi de spumă, abia se scufundă şi, imediat, profitând de maree, lunecă spre larg; braţele sale apăreau şi se scufundau într-o bulbuceală frenetică, iar picioarele sale lăsau în urmă o dâră îngrijită şi foarte agitată. La rândul său, Miguel mai coborî o treaptă şi aşteptă valul următor. Ştia că, acolo, fundul era periculos, că trebuia să plonjeze ca o scândură, dur şi rigid, fără să clintească niciun muşchi, altfel avea să se izbească de pietre, închise ochii şi sări, şi nu dădu de fund, însă trupul îi fu şfichiuit de la frunte la genunchi, şi o usturime aprigă îl cuprinse, în timp ce îşi mişca braţele din răsputeri pentru a-şi redobândi, în mădulare, căldura pe care apa i-o răpise dintr-odată. Se afla în acea porţiune ciudată de lângă ţărmul mării de la Miraflores unde se găsesc resacul şi valurile, şi unde există vârtejuri şi curenţi potrivnici, iar ultima vară era atât de îndepărtată, încât Miguel uitase cum s-o traverseze fără efort. Nu-şi amintea că e neapărată nevoie să-ţi relaxezi trupul şi să te abandonezi, să te laşi supus în voia apelor, să dai din braţe doar atunci când depăşeşti un val şi te afli chiar pe creastă, pe acea placă lichidă care însoţeşte spuma şi pluteşte peste curenţi. Nu-şi amintea că trebuie să suporţi cu răbdare şi cu o anumită şiretenie acel prim contact cu marea înfuriată de la ţărm, care-ţi smuceşte mădularele şi te împroaşcă în gură şi în ochi, să nu opui rezistenţă, să fii un dop de plută, să tragi aer în piept doar atunci când se apropie un val, să te scufunzi – foarte puţin dacă s-a spart în depărtare şi vine fără forţă, ori chiar până la fund dacă s-a spart în apropiere –, să te agăţi de vreo piatră şi să aştepţi atent vuietul surd al trecerii lui, pentru ca mai apoi să ieşi la suprafaţă dintr-o singură zvâcnire şi să-ţi continui înaintarea, pe furiş, cu mâinile, până când dai peste un nou obstacol, iar atunci te destinzi, nu te lupţi cu vârtejurile, te învârţi de bunăvoie în spirala lentă şi ieşi brusc, când prinzi momentul, printr-o singură mişcare a mâinii. Apoi, urmează dintr-odată o suprafaţă calmă, tulburată doar de câteva încreţituri inofensive. Apa e limpede şi uniformă, iar în unele puncte se zăresc opacele pietre submarine.

După traversarea zonei agitate, Miguel se opri, epuizat, şi trase aer în piept. Îl văzu pe Rubén în apropiere, privindu-l. Părul îi cădea pe frunte, în breton. Strângea din dinţi.

— Mergem?

— Mergem.

După câteva minute de înot neîntrerupt, Miguel simţi cum frigul, care la un moment dat dispăruse, îl cuprindea din nou, şi dădu mai

puternic din picioare, fiindcă aici, mai cu seamă în pulpe, apa acţiona cu o mai mare eficienţă, amorţindu-le mai întâi, apoi înţepenindu-le. Înota cu faţa scufundată şi, ori de câte ori braţul drept ieşea afară, îşi răsucea capul ca să elimine aerul reţinut şi îşi lua o nouă provizie, cu care îşi cufunda iarăşi fruntea şi bărbia, însă foarte puţin, pentru a nu-şi frâna înaintarea, ci, dimpotrivă, pentru a despica apa ca o proră, înlesnind alunecarea. La fiecare rotire a braţului, îl vedea cu un ochi pe Rubén, înaintând la suprafaţa apei, lin, fără efort, acum fără să mai ridice spumă, cu fineţea şi uşurinţa unui pescăruş care planează. Miguel încerca să uite de Rubén, de mare, de sparge-val (care probabil că se afla încă departe, întrucât apa era limpede, liniştită, şi nu treceau decât valuri abia formate), voia să-şi amintească doar chipul Florei, puful de pe braţele ei, care în zilele cu soare scânteia asemenea unei pădurici de fire de aur, însă nu putea evita ca imaginii fetei să-i urmeze o alta, neguroasă, acaparantă, asurzitoare, care se prăvălea peste Flora şi-o acoperea, imaginea unui munte de apă înfuriată, nu neapărat sparge-valul (la care ajunsese o dată, în urmă cu două veri, şi a cărui tălăzuire era intensă, cu o spumă verzuie şi negricioasă, căci cam pe-acolo se terminau pietrele şi începea mâlul, pe care valurile îl scoteau la suprafaţă şi-l amestecau cu cuiburile de alge şi de meduze, înnegrind marea), ci, mai degrabă, un adevărat ocean zbuciumat de cataclisme interioare, din care se înălţau valuri nemaiîntâlnite, ce-ar fi putut cuprinde un vapor întreg, scufundându-l cu o repeziciune uluitoare, azvârlind în văzduh pasageri, şalupe, catarge, pânze, geamanduri, marinari, hublouri şi drapele.

Se opri din înotat, trupul său se scufundă până când ajunse în poziţie verticală, îşi înălţă capul şi-l văzu pe Rubén cum se îndepărtează. Se gândi să-l strige sub un pretext oarecare, să-i spună „hai să ne odihnim un moment”, dar n-o făcu. Tot frigul din trup parcă i se concentra în pulpe, îşi simţea muşchii contractaţi, pielea întinsă şi inima bătându-i cu putere. Mişcă febril din picioare. Se afla în centrul unui cerc de apă întunecată, înconjurat de ceaţa deasă. Încercă să distingă plaja, ori cel puţin umbra falezei, însă vălul acela echivoc, care se destrăma în calea sa, nu era transparent. Vedea doar o suprafaţă restrânsă, verde-negricioasă, şi o mantie de nori, la nivelul apei. Atunci i se făcu frică. Îşi aminti dintr-odată de berea pe care o băuse şi se gândi: „Sunt sigur că asta m-a slăbit.” Numaidecât, braţele şi picioarele parcă îi dispărură. Hotărî să se întoarcă, dar după câteva lungimi de braţ în direcţia plajei, făcu cale-ntoarsă, înotând cât mai lejer cu putinţă. „N-o să ajung la ţărm de unul singur”, îşi spunea, „mai bine să fiu aproape de Rubén, dacă nu mai pot o să-i spun «m-ai învins, dar hai să ne întoarcem».” Acum înota fără stil, cu capul ridicat, lovind apa cu braţele ţepene, cu privirea aţintită asupra trupului imperturbabil dinainte.

Agitaţia şi efortul îi dezmorţiră picioarele, trupul său îşi recăpătă un pic de căldură, distanţa care îl separa de Rubén scăzuse, iar asta îl linişti. În scurt timp, îl ajunse din urmă. Întinse un braţ şi îl apucă de un picior. Instantaneu, celălalt se opri. Rubén avea ochii foarte roşii şi gura căscată.

— Cred că ne-am abătut, zise Miguel. Mi se pare că înotăm în paralel cu plaja.

Dinţii îi clănţăneau, dar glasul îi era sigur. Rubén se uită în toate direcţiile. Miguel îl privea, încordat.

— Nu se mai vede plaja, zise Rubén.

— De mult nu se mai vede, zise Miguel. E prea multă ceaţă.

— Nu ne-am abătut, zise Rubén. Uite. Deja se vede spuma.

Într-adevăr, până la ei ajungeau nişte valuri împodobite cu un chenar de spumă care se desfăcea şi, brusc, se refăcea. Se priviră în tăcere.

— Aşadar, de-acum suntem aproape de sparge-val, zise Miguel în cele din urmă.

— Da. Am înotat repede.

— N-am mai văzut niciodată o ceaţă atât de deasă.

— Eşti obosit rău? întrebă Rubén.

— Eu? Eşti nebun. Să continuăm.

Imediat regretă această frază, însă era prea târziu. Rubén spusese: „Bine, să continuăm."

Apucă să numere douăzeci de lungimi de braţ înainte să-şi spună că nu mai poate: aproape că nu mai înainta, avea piciorul drept pe jumătate imobilizat de frig şi îşi simţea braţele neîndemânatice şi greoaie. Gâfâind, strigă: „Rubén!" Acesta înota în continuare. „Rubén, Rubén!" Se roti şi începu să înoate spre plajă, sau mai degrabă să plescăie prin apă, disperat, şi dintr-odată se ruga la Dumnezeu să-l salveze, de-acum înainte o să fie bun, o să asculte de părinţi, n-o să lipsească de la slujbă duminica, şi atunci îşi aminti cum le mărturisise coţcarilor: „Mă duc la biserică numai ca să văd o fătucă" şi o certitudine îl izbi ca o lovitură de pumnal: Dumnezeu are să-l pedepsească, înecându-l în acele ape întunecate pe care le plesnea furios, ape sub care îl aştepta o moarte cumplită, iar mai apoi, probabil, iadul. În zbuciumul său, îi reveni atunci în minte, ca un ecou, o frază rostită cândva de părintele Alberto la ora de religie, despre bunătatea divină care nu cunoaşte margini şi, în timp ce biciuia apa cu braţele – picioarele îi atârnau ca nişte greutăţi de plumb transversale –, mişcându-şi buzele se rugă la Dumnezeu să fie bun cu el, care era atât de tânăr, şi jură că va merge la seminar dacă va scăpa, însă o secundă mai târziu rectifică, înspăimântat, şi făgădui că, în loc să se facă preot, va face sacrificii şi alte chestii, va da de pomană, şi imediat realiză că şovăiala şi tocmeala îi puteau fi fatale

într-un asemenea moment critic, şi atunci auzi strigătele înnebunite ale lui Rubén, de foarte aproape, şi îşi întoarse capul şi-l văzu, la vreo zece metri, cu faţa pe jumătate scufundată în apă, agitându-şi un braţ, implorând: „Miguel, frăţioare, vino, mă înec, nu pleca!”

Rămase perplex, nemişcat, şi dintr-odată parcă disperarea lui Rubén îi alungă propria disperare. Simţi cum îşi recăpăta curajul, iar rigiditatea picioarelor i se atenua.

— Am un cârcel la burtă, ţipa Rubén. Nu mai pot, Miguel! Pe ce-ai mai scump pe lume, scapă-mă, frăţioare, nu mă lăsa!

Plutea spre Rubén şi ajunsese foarte aproape de el, când îşi aminti că oamenii aflaţi în pericol de înec nu izbutesc să facă altceva decât să se agaţe ca nişte cleşti de salvatorii lor, şi-i trag la fund odată cu ei, aşa că se îndepărtă, însă ţipetele îl îngrozeau şi, anticipând, vag, că, dacă Rubén se îneca, nici el nu va mai ajunge până la plajă, se întoarse. La doi metri de Rubén, care se transformase în ceva alb şi chircit care ba se ducea la fund, ba ieşea la suprafaţă, strigă: „Nu te mişca, Rubén, o să te prind, dar să nu încerci să te agăţi de mine, dacă te agăţi de mine ne ducem la fund. Rubén, să stai liniştit, frăţioare, eu o să te prind de cap, să nu mă atingi.” Se opri la o distanţă prudentă şi întinse o mână până când dădu de părul lui Rubén. Începu să înoate cu braţul liber, străduindu-se pe cât posibil să se ajute cu picioarele, înaintarea era înceată, foarte anevoioasă, îi acapara toate simţurile, abia îl auzea pe Rubén cum se tânguie monoton, cum sloboade brusc nişte vaiete cumplite, „O să mor, scapă-mă, Miguel”, ori scuturat de puseuri de vomă. Era epuizat când se opri. Îl ţinea pe Rubén cu o mână, iar cu cealaltă trasa cercuri pe suprafaţa apei. Trase aer adânc pe gură. Rubén avea faţa contractată de durere şi buzele crispate într-o grimasă neobişnuită.

— Frăţioare, îi şopti Miguel, mai avem puţin, fă un efort. Răspunde-mi, Rubén. Ţipă. Nu sta aşa.

Îl pălmui zdravăn şi Rubén deschise ochii. Mişcă din cap fără vlagă.

— Ţipă, frăţioare, repetă Miguel. Încearcă să te întinzi. O să-ţi masez stomacul. Mai avem puţin, să nu te dai bătut.

Mâna lui căută pe sub apă şi dădu peste o umflătură întărită care pornea din buricul lui Rubén şi ocupa o mare parte din abdomen. O palpă, de multe ori, la început mai încet, apoi cu putere, iar Rubén ţipă: „Nu vreau să mor, Miguel, scapă-mă!”

Reîncepu să înoate, trăgându-l după el pe Rubén, de astă dată de bărbie. Ori de câte ori îi surprindea burta unui val, Rubén lua apă, iar Miguel îi striga să scuipe. Şi continuă să înoate, fără a se opri nicio clipă, uneori închizând ochii, însufleţit, pentru că în sinea lui răsărise un soi de încredere, o senzaţie de căldură şi de mândrie, stimulatoare, care-l ocrotea de frig şi de oboseală. Şterse o piatră cu un picior, slobozi un strigăt şi îi dădu înainte. Un moment mai târziu, se putea

opri şi îşi petrecea braţele în jurul lui Rubén. Ţinându-l strâns lipit de el şi simţindu-i capul rezemat pe un umăr, se odihni o bună bucată de timp. Apoi îl ajută pe Rubén să-şi îndrepte spatele şi, susţinându-l pe antebraţ, îl sili să-şi întindă genunchii. Îi făcu masaje pe abdomen până când, treptat, umflătura cedă. De-acum Rubén nu mai ţipa, depunea mari eforturi ca să se întindă complet şi se frecţiona la rândul său cu mâinile.

— Te simţi mai bine?

— Da, frăţioare, mi-am revenit. Să plecăm.

O bucurie inexprimabilă le umfla piepturile în timp ce înaintau pe pietre, aplecaţi în faţă pentru a înfrunta resacul, nemaisimţind aricii de mare. În scurt timp zăriră linia crestei şi faleza, clădirea băilor şi, în cele din urmă, când se aflau deja aproape de ţărm, îi zăriră şi pe coţcari, în picioare, în galeria femeilor, uitându-se spre ei.

— Ascultă, zise Rubén.

— Da.

— Nu le zice nimic. Te rog, nu le zice că am ţipat. Am fost dintotdeauna prieteni foarte buni, Miguel. Nu-mi face una ca asta.

— Crezi că sunt un nemernic? zise Miguel. N-o să le zic nimic, n-ai grijă.

Ieşiră dârdâind. Se aşezară pe scăriţă, în zarva iscată de coţcari.

— Noi plecam deja să prezentăm condoleanţe familiilor, spunea Tobías.

— Eraţi în larg de mai bine de-un ceas, zise Şcolarul. Ia povestiţi-ne, cum a fost?

Vorbind cu calm, în timp ce se ştergea cu tricoul, Rubén explică:

— Nimic deosebit. Am ajuns până la sparge-val şi ne-am întors. Aşa suntem noi, coţcarii. Miguel m-a învins. Dar la mustaţă. Sigur că, dacă am fi fost într-un bazin, s-ar fi făcut de râs.

Pe spatele lui Miguel, care se îmbrăcase fără să se usuce, se abătu o ploaie de palme de felicitare.

— Eşti pe cale să devii bărbat, îi spunea Melanezul.

Miguel nu răspunse. Zâmbea, ştiind că, în aceeaşi seară, se va duce în parcul Salazar. Şi întregul Miraflores avea să ştie deja, prin gura Melanezului, că el învinsese în această probă eroică, iar Flora avea să-l aştepte cu o strălucire în ochi. În faţa lui se deschidea un viitor de aur.

Un musafir

Nisipurile mângâie faţada hanului şi tot acolo se sfârşesc: din spărtura care serveşte drept poartă sau prin stuf, privirea lunecă peste o întindere albă şi lâncedă, până când întâlneşte cerul. În spatele hanului, pământul e tare şi aspru, iar la mai puţin de un kilometru încep stâncăriile sterpe şi lucioase, fiecare mai înaltă decât cea anterioară şi strâns unite; culmile se împlântă în nori ca nişte obeliscuri sau ca nişte securi. La stânga, îngustă, sinuoasă, întinzându-se la marginea nisipurilor şi crescând neîncetat până când dispare între două coline, deja foarte departe de han, se află pădurea; desişuri, plante sălbatice şi o iarbă uscată şi căţărătoare care ascunde totul, terenul accidentat, viperele, micile smârcuri. Dar pădurea e doar un indiciu al selvei, un simulacru: se sfârşeşte la capătul unei zănoage, la poalele unui munte masiv, îndărătul căruia se întinde adevărata selvă. Iar doña Merceditas ştie asta; odată, cu ani în urmă, s-a căţărat pe vârful acestui munte şi, de acolo, prin păturile de nori care îi pluteau la picioare, a contemplat cu ochi uimiţi platforma verde, desfăşurată în lung şi-n lat, fără nici un luminiş.

Acum, doña Merceditas picoteşte tolănită pe doi saci. Ceva mai încolo, capra scurmă cu botul prin nisip, mestecă sârguincios o bucată de lemn şi behăie în aerul călduţ al după-amiezii. Brusc, îşi îndreaptă urechile şi rămâne încordată. Femeia îşi mijeşte ochii:

— Ce se-ntâmplă, Cuera?

Animalul smuceşte de sfoara care o leagă de pripon. Femeia se ridică, cu greu. La vreo cincizeci de metri, bărbatul se conturează clar în zare, iar umbra i-o ia înainte pe nisip. Femeia îşi duce o mână la frunte ca să-şi ferească privirea de soare. Se uită repede în jur, apoi rămâne nemişcată. Bărbatul e foarte aproape. E înalt, costeliv şi tuciuriu. Are părul creţ şi ochii batjocoritori. Cămaşa decolorată îi flutură peste pantalonii de flanel, suflecaţi până la genunchi. Picioarele îi sunt ca doi butuci negri.

— Ziua bună, doamnă Merceditas.

Glasul îi e melodios şi sarcastic. Femeia a pălit.

— Ce vrei? murmură ea.

— M-ai recunoscut, nu-i aşa? Măi să fie, mă bucur. Dacă eşti matale aşa drăguţă, aş vrea ceva de mâncare. Şi de băut. Mi-e tare sete.

— Înăuntru găseşti bere şi nişte fructe.

— Mulţumesc, doamnă Merceditas. Eşti tare amabilă. Ca întotdeauna. Ai putea să-mi ţii de urât?

— De ce?

Femeia îl priveşte bănuitoare. E grasă şi vârstnică, dar pielea îi e netedă. Umblă desculţă.

— Doar ştii hanul.

— Ei! zice bărbatul pe un ton cordial. Nu-mi place să mănânc de unul singur. Mă apucă tristeţea.

Femeia ezită un moment. Apoi o porneşte către han, târându-şi picioarele prin nisip. Intră. Destupă o sticlă de bere.

— Mulţumesc, foarte mulţumesc, doamnă Merceditas. Dar prefer nişte lapte. Dacă tot ai deschis sticla aia, de ce n-o bei?

— N-am chef.

— Hai, doamnă Merceditas, nu te mai codi. Bea-o în sănătatea mea.

— Nu vreau.

Expresia bărbatului se înăcreşte.

— Eşti surdă? Ţi-am spus să bei sticla aia. Noroc!

Femeia ridică sticla cu ambele mâini şi bea, încet, cu înghiţituri mici. Pe tejgheaua murdară şi găurită, luceşte o cană de lapte. Bărbatul alungă dintr-o mişcare a mâinii muştele care roiesc în jur, ia cana şi soarbe prelung. Buzele îi rămân acoperite de o botniţă de caimac, pe care, după câteva secunde, limba o şterge zgomotos.

— Ah! zice el lingându-se pe-ndelete. Ce lapte bun, doamnă Merceditas. Bag mâna-n foc că e de capră, nu? Tare mi-a plăcut. Ai terminat sticla? De ce nu-ţi mai desfaci una? Noroc!

Femeia se supune fără să protesteze; bărbatul înfulecă două banane şi o portocală.

— Ascultă, doamnă Merceditas, nu fi aşa de năvalnică. Ţi se împrăştie berea pe bărbie. Are să-ţi ude rochia. Nu face atâta risipă. Mai desfă o sticlă şi bea-o în cinstea lui Numa. Noroc!

Bărbatul continuă să repete „noroc” până când pe tejghea se adună patru sticle goale. Femeia are ochii sticloşi; râgâie, scuipă, se aşază pe un sac cu fructe.

— Doamne Dumnezeule! zice bărbatul. Ce femeie! Matale eşti o mică beţivancă, doamnă Merceditas. Iartă-mă că-ţi spun.

— O să te căieşti pentru ce-i faci unei biete bătrâne, Jamaicanule. O să vezi.

Are limba cam înţepenită.

— Nu zău? zice bărbatul plictisit. Apropo, la ce oră vine Numa?

— Numa?

— Of, eşti de groază, doamnă Merceditas, când te faci că nu pricepi! La ce oră vine?

— Eşti un negru împuţit, Jamaicanule. Numa o să te omoare.

— Nu vorbi aşa, doamnă Merceditas, spune bărbatul căscând. Bine, cred că mai avem ceva vreme, în mod sigur până la noapte. O să tragem un pui de somn, de acord?

Se ridică şi iese. Se duce spre capră. Animalul îl priveşte cu neîncredere. O dezleagă. Se întoarce în han învârtind sfoara ca pe o elice şi fluierând: femeia nu-i acolo. Numaidecât îi dispare calmul

leneş şi lasciv din gesturi. Străbate localul în salturi mari, înjurând. Apoi se îndreaptă spre pădurice, urmat de capră. Aceasta o descoperă pe femeie îndărătul unui arbust şi se apucă s-o lingă. Jamaicanul râde văzând privirile mânioase pe care femeia i le azvârle caprei. Face un simplu semn şi femeia o porneşte spre han.

— Zău că eşti de groază. Ce-ţi mai trece prin cap!

Îi leagă picioarele şi mâinile. Apoi, o ridică fără nicio greutate şi o aşază pe tejghea. O priveşte puţin, răutăcios şi, dintr-odată, începe să-i gâdile tălpile late şi zgrunţuroase. Femeia se chirceşte în hohote; pe chipul ei se citeşte disperarea. Tejgheaua e îngustă şi, tot răsucindu-se, doña Merceditas se apropie de margine: în cele din urmă se rostogoleşte greoi pe pardoseală.

— E de groază femeia asta, zău aşa! spuse el din nou. Face pe leşinată şi mă pândeşte cu coada ochiului. Nu te mai lecuieşti, doamnă Merceditas!

Cu capul strecurat în încăpere, capra se uită fix la femeie.

*

Nechezatul cailor se aude către sfârşitul după-amiezii; deja se întunecă. Doamna Merceditas îşi ridică faţa şi ascultă, cu ochii larg deschişi.

— Ei sunt, zice Jamaicanul.

Se ridică dintr-un salt. Caii continuă să necheze şi să bată din picior. Din poarta hanului, bărbatul strigă, furios:

— Ai înnebunit, locotenente? Ai înnebunit?

De pe una din pantele dealului, dintre stânci, răsare locotenentul. E mic şi rotofei: poartă cizme de călărie, iar faţa îi asudă. Priveşte cu băgare de seamă.

— Dumneata eşti nebun? repetă Jamaicanul. Ce-ai păţit?

— Nu ridica glasul la mine, negrule, zice locotenentul. Abia am sosit. Ce se petrece?

— Cum ce se petrece? Ordonă-le oamenilor dumitale să-şi tragă caii departe. Nu-ţi cunoşti meseria?

Locotenentul se face roşu la faţă.

— Încă nu eşti liber, negrule, zice el. Mai mult respect.

— Ascunde caii şi retează-le limba, dacă vrei. Dar să nu se mai audă. Şi aşteaptă aici. O să-ţi fac un semn.

Gura Jamaicanului se lăţeşte, iar pe faţă i se conturează un zâmbet obraznic.

— Nu vezi că acum trebuie să asculţi de mine?

Locotenentul stă pe gânduri câteva secunde.

— Vai de tine dacă nu vine, zice el, după care îşi întoarce capul şi ordonă: Sergent Lituma, ascunde caii.

— Am înţeles, domnule locotenent, spune cineva din spatele stâncilor.

Se aude un zgomot de copite. Apoi, tăcere.

— Aşa mai merge, zice Jamaicanul. Trebuie să fii ascultător. Foarte bine, generale. Bravo, comandante. Te felicit, căpitane. Să nu te mişti de-acolo. O să te-anunţ eu.

Locotenentul îi arată pumnul şi se face nevăzut printre stânci. Jamaicanul intră în han. Ochii femeii sunt plini de ură.

— Trădătorule, murmură ea. Ai venit cu poliţia. Blestematule!

— Ce educaţie, Doamne Dumnezeule, ce educaţie ai mai primit şi dumneata, doamnă Merceditas! N-am venit cu poliţia. Am venit singur. Aici m-am întâlnit cu locotenentul. Doar ştii prea bine.

— Numa n-o să vină, spune femeia. Şi poliţiştii o să te ducă înapoi în temniţă. Iar când o să ieşi, Numa o să te omoare.

— Nu prea mă ai la suflet, doamnă Merceditas, nu încape îndoială. Ce chestii îmi mai prevesteşti!

— Trădătorule, repetă femeia, care a izbutit să şadă şi se ţine tare băţoasă. Crezi că Numa e prost?

— Prost? Nicidecum. E al naibii de isteţ. Dar să nu deznădăjduieşti, doamnă Merceditas. Sigur o să vină.

— N-o să vină. El nu-i ca tine. Are prieteni. Au să-i dea de veste că a venit poliţia.

— Crezi? Eu nu cred, n-o să aibă timp. Poliţia a venit prin altă parte, prin spatele stâncăriei. Eu am străbătut nisipurile singur. În toate satele întrebam: „Doamna Merceditas mai e la han? Tocmai am fost eliberat şi mă duc să-i sucesc gâtul.” Mai mult de douăzeci de inşi trebuie că au dat fuga să-i spună lui Numa. Chiar crezi că n-o să vină? Doamne Dumnezeule, ce faţă ai făcut, doamnă Merceditas!

— Dacă Numa păţeşte ceva, bâiguie femeia răguşit, o să-ţi pară rău toată viaţa ta, Jamaicanule.

Bărbatul ridică din umeri. Îşi aprinde o ţigară şi se apucă să fluiere. Apoi se îndreaptă spre tejghea, ia lampa de ulei şi o aprinde. O atârnă de una din plantele de la poartă.

— Se lasă noaptea, spune el. Vino încoace, doamnă Merceditas. Vreau ca Numa să te vadă cum stai în poartă şi-l aştepţi. A, ai dreptate! Nu te poţi mişca. Iartă-mă, tare-s uituc.

Se apleacă şi o ridică în braţe. O lasă în nisip, în faţa hanului. Lumina lămpii se revarsă asupra femeii şi îi îndulceşte trăsăturile: pare mai tânără.

— De ce faci asta, Jamaicanule?

Glasul doñei Merceditas e acum slab.

— De ce? zice Jamaicanul. Dumneata n-ai fost la închisoare, nu-i aşa, doamnă Merceditas? Trec zilele şi n-ai nimic de făcut. Te plictiseşti rău acolo, pe cuvânt. Şi suferi rău de foame. Ştii ce, am uitat

un amănunt. Nu se poate să stai cu gura deschisă, nu care cumva să te pui pe ţipat când vine Numa. Şi apoi, ai putea înghiţi o muscă.

Râde. Caută prin încăpere şi dă de o cârpă. Cu ea, îi înfăşoară o jumătate de faţă doñei Merceditas. O priveşte o bună bucată de timp, amuzat.

— Dă-mi voie să-ţi spun că arăţi foarte hazliu aşa, doamnă Merceditas. Nu ştiu cu ce semeni.

*

În bezna din fundul hanului, Jamaicanul se ridică asemenea unui şarpe: elastic şi fără zgomot. Rămâne încovoiat, cu mâinile rezemate de tejghea. La doi metri mai în faţă, în conul de lumină, femeia stă ţeapănă, cu capul scos înainte, parcă adulmecând văzduhul: a auzit şi ea. A fost un zgomot uşor, dar foarte clar, venit din stânga, care s-a desluşit peste cântecul greierilor. Izbucneşte încă o dată, mai prelung: crengile din pădurice trosnesc şi se frâng – cineva se apropie de han. „Nu-i singur", şopteşte Jamaicanul. „Băga-mi-aş." Vârâ mâna în buzunar, scoate fluierul şi-l strecoară între buze. Stă în aşteptare, nemişcat. Femeia se zbate şi jamaicanul o blestemă printre dinţi. O vede cum se suceşte în loc şi cum îşi clatină capul ca o pendulă, încercând să se descotorosească de bandaj. Zgomotul a încetat: oare a ajuns deja pe nisip, unde paşii nu se mai aud? Femeia are faţa întoarsă spre stânga şi ochii, ca de iguană strivită, îi ies din orbite. „I-a văzut", murmură Jamaicanul. Îşi pune vârful limbii pe fluier: metalul e tăios. Doña Merceditas continuă să-şi mişte capul şi mârâie cuprinsă de zbucium. Capra scoate un behăit şi Jamaicanul se ghemuieşte. Câteva secunde mai târziu, vede o umbră care se coboară peste femeie şi un braţ gol care se întinde spre bandaj. Suflă în fluier cât îl ţin puterile, în timp ce se aruncă dintr-un salt peste noul venit. Fluieratul răzbate prin noapte ca un incendiu şi se pierde printre înjurăturile ce izbucnesc din dreapta şi din stânga, urmate de paşi grăbiţi. Cei doi bărbaţi s-au prăvălit peste femeie. Locotenentul e rapid: când Jamaicanul e în picioare, cu o mână l-a înşfăcat pe Numa de păr, iar cu cealaltă îi ţine revolverul la tâmplă. Patru soldaţi înarmaţi cu puşti îi înconjoară.

— Fuga! le strigă Jamaicanul soldaţilor. Ceilalţi sunt în pădure. Repede! Au să scape. Repede!

— Staţi! zice locotenentul.

Nu-şi mută privirile de la Numa. Acesta, cu coada ochiului, încearcă să localizeze revolverul. Pare calm; mâinile îi atârnă pe lângă şolduri.

— Sergent Lituma, leagă-l.

Lituma îşi lasă puşca pe jos şi desfăşoară frânghia pe care o poartă la brâu. Îl leagă pe Numa de picioare şi apoi de încheieturile mâinilor.

Capra s-a apropiat şi, după ce i-a mirosit picioarele lui Numa, începe să i le lingă, domol.

— Caii, sergent Lituma.

Locotenentul îşi vâră revolverul în cartuşieră şi se apleacă spre femeie. Îi scoate bandajul şi sforile. Doña Merceditas se pune pe picioare, alungă capra lovind-o pe spate şi se apropie de Numa. Îi trece o mână peste frunte, fără să spună nimic.

— Ce ţi-a făcut? zice Numa.

— Nimic, spune femeia. Vrei să fumezi?

— Locotenente, insistă Jamaicanul. Dumneata îţi dai seama că uite colo, chiar în pădure, sunt ceilalţi? Nu i-ai auzit? Trebuie să fie trei sau patru, pe puţin. De ce nu le ordoni odată soldaţilor să-i caute?

— Taci, negrule, spune locotenentul fără să-l privească.

Aprinde un chibrit şi, cu el, ţigara pe care femeia a pus-o în gura lui Numa. Acesta începe să tragă fumuri adânci; ţine ţigara între dinţi şi scoate fumul pe nas.

— După ăsta am venit. Atât.

— Bine, zice Jamaicanul. Cu atât mai rău pentru dumneata dacă nu-ţi ştii meseria. Eu mi-am ţinut cuvântul. Sunt liber.

— Da, spune locotenentul. Eşti liber.

— Caii, locotenente, zice Lituma, care ţine în mână frâiele a cinci animale.

— Să-l urci pe calul dumitale, Lituma, spune locotenentul. Va merge cu dumneata.

Sergentul şi încă un soldat îl ridică pe Numa şi, după ce-i dezleagă picioarele, îl aşază pe cal. Lituma încalecă în spatele lui. Locotenentul se apropie şi preia frâul calului.

— Ascultă, locotenente, eu cu cine merg?

— Tu? zice locotenentul, cu un picior în scară. Tu?

— Da, spune Jamaicanul. Cine altcineva?

— Eşti liber, zice locotenentul. Nu trebuie să vii cu noi. Poţi merge încotro vrei.

De pe cai, Lituma şi ceilalţi soldaţi râd.

— Ce glumă-i asta? spune Jamaicanul, iar glasul îi tremură. N-o să mă laşi aici, nu-i aşa, locotenente? Doar auzi zgomotele alea, colo, în pădure. Eu m-am purtat bine. Mi-am ţinut cuvântul. Nu-mi poţi face una ca asta.

— Dacă ne grăbim, sergent Lituma, zice locotenentul, ajungem la Piura în zori. Prin nisipuri e de preferat să mergem noaptea. Animalele obosesc mai puţin.

— Locotenente, ţipă Jamaicanul, care a prins hăţurile calului ofiţerului şi le agită frenetic. N-o să mă laşi aici! Nu-mi poţi face o asemenea ticăloşie!

Locotenentul scoate un picior din scară şi îl împinge pe Jamaican

cât colo.

— Va trebui să galopăm din când în când, spune locotenentul. Crezi că o să plouă, sergent Lituma?

— Nu cred, locotenente, cerul e senin.

— Nu poţi pleca fără mine! urlă Jamaicanul ca scos din minţi.

Doamna Merceditas începe să râdă în hohote, ţinându-se de burtă.

— Să mergem, zice locotenentul.

— Locotenente, ţipă Jamaicanul. Locotenente, rogu-te!

Caii se îndepărtează, încet. Jamaicanul îi priveşte năucit. Lumina lămpii se revarsă peste faţa lui desfigurată. Doamna Merceditas continuă să râdă zgomotos. Brusc, tace. Îşi ridică mâinile pâlnie la gură.

— Numa! strigă ea. O să-ţi aduc fructe în fiecare duminică.

Apoi se pune din nou pe râs, cât o ţine gura. În pădurice se iscă o rumoare de crengi şi de frunze uscate care se frâng.

Bunicul

Ori de câte ori trosnea o crenguţă, sau orăcăia o broască, sau vibrau geamurile de la bucătăria din fundul grădinii, bătrânelul sărea sprinten din scaunul lui improvizat, care era o piatră turtită, şi scruta neliniştit frunzişul. Dar nici urmă de copil. În schimb, prin ferestrele de la sufragerie, deschise către pergolă, vedea luminiţele candelabrului aprins de ceva vreme, iar pe sub ele, umbre nedesluşite ce alunecau încetişor dintr-o parte în alta, odată cu perdelele. Era miop din tinereţe, aşa că degeaba încerca să-şi dea seama dacă cinau deja, ori dacă nu cumva acele umbre nestatornice erau de la copacii mai înalţi.

Se întoarse la locul său şi aşteptă. Cu o noapte în urmă plouase, iar pământul şi florile răspândeau un miros plăcut de umezeală. Însă insectele mişunau, şi mâinile agitate cu disperare de don Eulogio în jurul feţei nu izbuteau să le alunge: la bărbia lui tremurătoare, la frunte, până şi în pliurile pleoapelor, ajungeau în fiecare clipă lanţete invizibile care-l înţepau. Entuziasmul şi surescitarea, care, pe timpul zilei, îi menţinuseră trupul într-o stare febrilă, gata de acţiune, scăzuseră, iar acum era cuprins de oboseală şi de o oarecare tristeţe. Îl deranja întunericul din grădina aia mare şi-l chinuia gândul – persistent şi umilitor – că cineva, eventual bucătăreasa ori majordomul, l-ar fi putut surprinde în ascunzătoarea lui. „Ce faceţi dumneavoastră în grădină la ora asta, don Eulogio?” Pe urmă ar fi venit fiul său şi nora, convinşi că e nebun. Scuturat de un tremur nervos, întoarse capul şi, printre răzoarele de crizanteme, tuberoze şi trandafiri, zări poteca îngustă care ducea până la uşa falsă, ocolind porumbarul. Se mai linişti puţin, amintindu-şi că de trei ori se asigurase că poarta era lângă el, cu zăvorul tras, şi că în câteva secunde putea s-o şteargă spre stradă fără să fie văzut.

„Dar dacă o fi venit deja?”, se întrebă îngrijorat. Pentru că, la câteva minute după ce pătrunsese cu grijă în casă, pe poarta aproape uitată din grădină, existase un moment în care pierduse noţiunea timpului şi rămăsese ca adormit. Revenise la realitate abia atunci când obiectul pe care-l mângâia acum fără să-şi dea seama îi căzuse din mâini şi-l lovise peste coapsă. Numai că era imposibil. Copilul nu putea să fi trecut prin grădină, paşii lui temători l-ar fi deşteptat, iar micuţul, zărindu-şi bunicul, încovoiat şi adormit chiar la marginea potecii care ducea la bucătărie, ar fi ţipat.

Gândurile astea îl însufleţiră. Vântul sufla mai slab, iar corpul i se adapta la mediu, nu mai tremura. Pipăindu-şi buzunarele sacoului, dădu peste corpul dur şi cilindric al lumânării cumpărate în acea după-amiază de la prăvălia din colţ. Amuzat, bătrânul zâmbi în

semiîntuneric: îşi aminti faţa surprinsă a vânzătoarei. El era foarte serios, mergând ţanţoş de colo-colo, mişcându-şi uşor, în cerc, bastonul lung, placat cu metal, în timp ce femeia trecea pe sub lumânările şi lumânărelele ei de diferite dimensiuni. „Asta", spusese el, cu un gest rapid menit să sugereze cât de mult îl stingherea treaba neplăcută pe care o îndeplinea. Vânzătoarea insistase să i-o împacheteze, însă don Eulogio n-a acceptat şi a părăsit prăvălia în grabă. Restul după-amiezii îl petrecuse la Club Nacional, închis în micul salon de *rocambor,* unde nu era niciodată nimeni. Totuşi, împingând precauţia până la extrem, pentru a evita solicitudinea chelnerilor, încuiase uşa. Apoi, cufundat confortabil în fotoliul de o insolită culoare stacojie, îşi deschisese servieta pe care o purta cu el şi scosese preţiosul pachet. O ţinea învelită în frumosul lui fular de mătase albă, exact acela pe care-l purtase în seara când făcuse descoperirea.

La ora cea mai cenuşie a crepusculului, luase un taxi, cerându-i şoferului să-l ducă la marginea oraşului; sufla o briză plăcută şi călduţă, iar priveliştea cerului, între gri şi roşiatică, avea să fie şi mai misterioasă în plină câmpie. În timp ce automobilul plutea uşor peste asfalt, ochişorii vioi ai bătrânului, singurul semn de sprinteneală de pe faţa sa fleşcăită, numai pungi atârnate, lunecau distraţi pe marginea canalului paralel cu şoseaua, când dintr-odată o zări.

„Opreşte!" zise el, dar şoferul nu-l auzi. „Opreşte! Stai!" Când maşina se opri şi, în marşarier, ajunse până la mormanul de pietre, don Eulogio constată că era, într-adevăr, o tigvă. Ţinând-o în mâini, uită de briză şi de peisaj şi cercetă minuţios, cu o nelinişte tot mai mare, acea dură, îndărătnică şi ostilă formă impenetrabilă, despuiată de carne şi de piele, fără nas, fără ochi şi fără limbă. Era mică şi se simţi înclinat să creadă că era a unui copil. Era murdară, prăfuită, tigva pleşuvă avea o gaură de mărimea unei monede, cu marginile pline de aşchii. Orificiul nasului era un triunghi perfect, despărţit de gură printr-o punte subţire şi mai puţin galbenă decât bărbia. Se amuză trecându-şi un deget prin orbitele goale, acoperind craniul cu mâna sub formă de bonetă, ori vârându-şi pumnul prin cavitatea inferioară, sprijinindu-l pe dinăuntru: atunci, scoţând vârful unui deget prin triunghi şi al încă unuia pe gură, aidoma unei limbuţe lungi şi incisive, îşi mişca mâna încoace şi încolo şi se distra enorm închipuindu-şi că era vie.

Două zile a ţinut-o ascunsă în sertarul comodei, umflând servieta din piele, învelită cu grijă, fără să-i dezvăluie nimănui ce descoperise. În după-amiaza următoare, a rămas în camera lui, plimbându-se agitat printre mobilele opulente ale înaintaşilor. Aproape că nu-şi ridica fruntea; s-ar fi zis că examina, cu o devoţiune profundă şi cu o oarecare spaimă, desenele sângeroase şi magice din cercul din mijlocul

covorului, dar el de fapt nici măcar nu le vedea. La început, fusese nehotărât, preocupat; puteau apărea complicaţii în familie, ori poate că aveau să râdă de el. La gândul ăsta se indignă, fu cuprins de nelinişte şi îi veni să plângă. De atunci, doar o singură dată se gândise la altceva decât la planul acela: la un moment dat, stând în picioare în faţa ferestrei, privirea i se opri asupra porumbarului întunecat, plin de găuri, şi îşi amintise cum, odinioară, acea căsuţă din lemn, cu uşi nenumărate, nu era goală şi lipsită de viaţă, ci locuită de nişte animăluţe cenuşii şi albe care ciocăneau în lemn cu pliscurile lor şi care, uneori, zburau peste copacii şi peste florile din grădină. Se gândi cu nostalgie cât de fragili şi de drăgăstoşi erau: aveau încredere să vină şi să se aşeze pe mâna lui, unde mereu ţinea câteva grăunţe, iar atunci când îi înşfăca îşi mijeau ochii mici şi erau scuturaţi de un tremur scurt. Apoi nu se mai gândi la asta. Când majordomul veni să-l anunţe că cina era gata, se hotărâse deja. În acea noapte dormi bine. A doua zi de dimineaţă, uită că visase cum un şir parşiv de furnici roşii invada subit porumbarul şi stârnea agitaţie printre animăluţe, în timp ce el, de la fereastră, urmărea scena printr-un ochean.

Îşi închipuise că-i va lua foarte puţin timp să cureţe tigva, dar se înşelase. Praful, sau ceea ce el crezuse că e praf, era, probabil, după mirosul înţepător, excrement şi nu se dezlipea de pereţii interiori, lucind ca o placă de metal în partea posterioară a craniului. Pe măsură ce mătasea albă a fularului se acoperea de pete grase şi cenuşii, fără ca stratul de murdărie să dispară, surescitarea lui don Eulogio sporea. La un moment dat, indignat, azvârlise tigva, însă înainte ca aceasta să termine să se rostogolească, se şi căise, şi sări de la locul lui, umblând în patru labe până când o ajunse şi o ridică de pe jos cu grijă. Atunci îşi zise că ar putea s-o cureţe folosind vreo unsoare. Prin telefon, ceru de la bucătărie o sticlă de ulei, apoi îl aşteptă în uşă pe chelner şi-i smulse violent sticla din mână, fără să bage de seamă privirea neliniştită cu care acesta încerca să străbată încăperea peste umărul lui. Tulburat, îşi îmbibă fularul în ulei şi, la început mai domol, apoi înteţind ritmul, frecă până la exasperare. În scurt timp, constată cu entuziasm că remediul era eficace; o ploaie subţire de praf îi căzu la picioare, iar el nici măcar nu observa că uleiul îi umezea şi muchia pumnilor, şi mâneca sacoului. Dintr-odată, ridicându-se dintr-un salt, admiră tigva pe care o ţinea deasupra capului, curată, strălucitoare, nemişcată, cu nişte punctişoare ca de transpiraţie pe suprafaţa vălurită a pomeţilor. O înveli la loc, cu drag; îşi închise servieta şi ieşi din Club Nacional. Maşina pe care o luă din piaţa San Martin îl lăsă în spatele casei sale, în Orrantia. Se înnoptase, în semiîntunericul rece al străzii se opri un moment, temându-se că poarta putea fi închisă. Vlăguit, îşi întinse braţul şi sări în sus de fericire văzând cum clanţa se învârtea şi poarta ceda cu un scurt scârţâit.

În clipa aceea, auzi glasuri pe pergolă. Era atât de absorbit, încât uitase motivul acelei alergături înfrigurate. Glasurile şi mişcarea îl surprinseseră atât de tare, încât inima lui era ca un balon de oxigen conectat la un muribund. Prima reacţie a fost să se pitească, însă o făcu neîndemânatic, alunecă pe piatră şi căzu pe burtă. Simţi o durere ascuţită în frunte şi un gust neplăcut de pământ reavăn, dar nu făcu nici un efort să se ridice şi rămase acolo, pe jumătate îngropat între ierburi, respirând greu, tremurând, în cădere avusese vreme să ridice mâna în care ţinea tigva, în aşa fel încât aceasta se menţinuse în aer, la doar câţiva centimetri de sol, curată.

Pergola se afla la vreo douăzeci de metri de ascunzătoare, iar don Eulogio auzea glasurile ca pe un murmur delicat, fără să desluşească ce spuneau. Se ridică anevoie. Privind cu atenţie, văzu atunci, în mijlocul arcului alcătuit din merii cei mari, ale căror rădăcini atingeau plinta sufrageriei, o siluetă clară şi suplă, şi pricepu că era fiul său. Lângă el mai era una, mai clară şi mai mică, aplecată într-o parte, cu un oarecare aer de delăsare. Era femeia. Clipind, frecându-şi ochii, se chinui zadarnic să-l zărească pe copil. Atunci îl auzi râzând: un râs cristalin de copil, spontan, total, care străbătea grădina ca un animăluţ. Nu mai aşteptă altceva; scoase lumânarea din buzunarul de la sacou, adună pe bâjbâite nişte crengi, bulgări de pământ şi pietricele şi lucră rapid, până când fixă lumânarea pe pietre şi o plasă, ca un obstacol, în mijlocul cărării. Apoi, cu extremă delicateţe, astfel încât lumânarea să nu-şi piardă echilibrul, aşeză tigva deasupra. Pradă unei mari surescitări, lipindu-şi genele de masivul corp lubrifiat, se bucură: măsura era corectă, prin orificiul din craniu ieşea la iveală vârful alb al lumânării, ca o tuberoză. Nu putu să mai observe în continuare. Tatăl ridicase glasul şi, cu toate că încă nu se putea desluşi ce spunea, ştiu că i se adresa copilului. Avu loc un fel de schimb de cuvinte între trei persoane: vocea groasă a tatălui, din ce în ce mai energică, murmurul melodios al femeii şi strigătele scurte şi stridente ale nepotului. Zgomotul încetă brusc. Tăcerea fu cât se poate de scurtă; o curmă copilul, ţipând: „Dar să fie dar: azi se termină pedeapsa. Aţi zis şapte zile şi azi se termină. De mâine nu mă mai duc.” Odată cu ultimele cuvinte auzi şi nişte paşi grăbiţi.

Venea în fugă? Era momentul hotărâtor. Don Eulogio învinse sufocarea care-l strangula şi-şi duse planul până la capăt. Primul chibrit scoase doar un firicel albastru, fugar. Al doilea luă foc bine. Arzându-şi unghiile, dar fără a simţi vreo durere, îl ţinu lângă tigvă, chiar şi câteva secunde după ce lumânarea se aprinsese. Şovăia, fiindcă ceea ce vedea nu era întocmai aşa cum îşi imaginase, când o flacără izbucni şi îi crescu brusc între mâini cu un foşnet neaşteptat, ca o călcătură de picior într-un morman de frunze uscate, şi atunci tigva se lumină cu totul, aruncând foc prin orbite, prin craniu, pe nas

şi pe gură. „S-a aprins toată”, exclamă el uluit. Rămăsese nemişcat şi repeta ca un disc stricat: „din cauza uleiului, din cauza uleiului”, stupefiat, vrăjit dinaintea fascinantei tigve învăluite de flăcări.

Exact în clipa aceea auzi ţipătul. Un ţipăt sălbatic, un urlet de animal străpuns de o sumedenie de suliţe. Copilul se afla în faţa lui, cu mâinile depărtate şi cu degetele crispate. Livid, înfiorat, avea ochii şi gura larg căscate şi era acum mut şi rigid, dar gâtlejul său, în mod independent, slobozea nişte ciudate zgomote răguşite. „M-a văzut, m-a văzut”, îşi spunea don Eulogio, cuprins de panică. Însă, când îl privi, îşi dădu seama că nu fusese văzut, că nepotul său nu putea vedea altceva decât capul acela în flăcări. Ochii îi erau imobilizaţi, cu o groază profundă şi eternă zugrăvită în ei. Totul se petrecuse concomitent: vâlvătaia, urletul, priveliştea acelei figuri în pantaloni scurţi posedată subit de groază. Se gândea entuziasmat că faptele decurseseră cu mult mai bine chiar decât în planul său, când auzi glasuri şi paşi ce se apropiau, şi atunci, fără să-i mai pese de zgomotul pe care-l făcea, se răsuci pe jumătate şi, în salturi, îndepărtându-se de cărăruie, călcând în picioare răzoarele de crizanteme şi de trandafiri pe care le zărea pe măsură ce reflexele flăcării îl ajungeau din urmă, străbătu distanţa care-l despărţea de poartă. O traversă acompaniat de ţipătul femeii, la fel de asurzitor, dar mai puţin sincer decât al nepotului său. Nu se opri, nu-şi întoarse capul în urmă. În stradă, un vânt rece îi izbi fruntea şi părul rar, dar el nu băgă de seamă şi îşi văzu de drum, agale, ştergând cu umărul zidul grădinii, zâmbind satisfăcut, respirând mai bine, mai liniştit.

BĂIEŢII
(1967)

În amintirea lui
Sebastián Salazar Bondy

I

Mai purtau pantaloni scurţi în anul acela, încă nu fumam, dintre toate sporturile preferau fotbalul şi tocmai învăţam să facem surfing, să plonjăm de la trambulina a doua de la Club Terrazas, şi toţi erau zburdalnici, imberbi, curioşi, foarte ageri şi pofticioşi. În anul acela, când Cuéllar a intrat la Colegiul Champagnat.

Frate Leoncio, e adevărat că vine unul nou?, în a III-a A, frate? Da, fratele Leoncio îşi îndepărta cu o mişcare bruscă a mâinii moţul care-i acoperea faţa, acum tăceţi.

A apărut într-o dimineaţă, la ora când ne aliniam în formaţie, de mână cu taică-su, iar fratele Lucio l-a pus în capul rândului, fiindcă era chiar mai micuţ decât Rojas, iar în clasă fratele Leoncio l-a aşezat în spate, cu noi, în banca aia goală, tinere domn. Cum îl chema? Cuéllar, da' pe tine? Choto, da' pe tine? Chingolo, da' pe tine? Mañuco, da' pe tine? Lalo. Eşti din Miraflores? Da, de luna trecută, înainte locuiam în San Antonio, iar acum în Mariscal Castilla, aproape de cinematograful Colina.

Era cam tocilar (dar nu lingău); în prima săptămână a ieşit al cincilea, în următoarea al treilea, iar mai apoi mereu primul, până la accident, de atunci a început să se lase pe tânjală şi să ia note proaste. Cei paisprezece incaşi, Cuéllar, spunea fratele Leoncio, iar el îi recita pe nerăsuflate, poruncile, cele trei strofe ale imnului marist, poezia *Drapelul meu* de López Albújar: pe nerăsuflate. Ce băiat deştept, Cuéllar, îi spunea Lalo, iar fratele ai o memorie foarte bună, tinere domn, şi către noi luaţi exemplu, potlogarilor! El îşi lustruia unghiile de reverul sacoului şi privea toată clasa de sus, dându-se mare (se prefăcea, în fond nu era înfumurat, doar un pic trăsnit şi jucăuş. Şi, pe lângă asta, un bun coleg. Ne sufla la examene, iar în recreaţii ne dădea bomboane, caramele şi alte dulciuri, norocosule, îi spunea Choto, primeşti mai mulţi bani de buzunar decât noi patru, şi el pentru notele bune pe care le lua, şi noi norocul tău că eşti de treabă, tocilarule, asta îl salva).

Orele de la primară se terminau la patru, la patru şi zece fratele Lucio ne zicea rupeţi rândurile, iar la patru şi un sfert ei erau pe terenul de fotbal. Îşi azvârleau ghiozdanele pe gazon, sacourile, cravatele, repede Chingolo repede, intră-n poartă să nu ţi-o ia alţii înainte, şi, în cuşca lui, Iuda îşi ieşea din minţi, hau, cu coada ridicată, hau, hau, le arăta colţii, hau hau hau, executa salturi mortale, hau hau hau hau, scutura gardul de sârmă. Vai şi-amar dacă scapă într-o bună zi, spunea Chingolo, iar Mañuco dacă scapă trebuie să stăm nemişcaţi, dogii germani nu muşcau decât atunci când miroseau că ţi-e frică de ei, cine ţi-a zis?, tata, iar Choto eu m-aş cocoţa pe poartă, în felul ăsta n-ar fi ajuns până la el, iar Cuéllar îşi scotea micul pumnal şi jap jap îi

dădea somn, îl făcea harcea-parcea şi-l îngropaaaaauuuu, privind spre cer, uuuuuaaaauuuuu, cu amândouă mâinile la gură, auauauauauuuuuu: cum striga Tarzan? Se juca numai până la cinci, fiindcă la ora asta ieşeau cei de la generală şi pe noi ne alungau ăia mai mari de pe teren, de voie, de nevoie. Cu limbile scoase, trăgând de noi şi asudând strângeau cărţile, sacourile şi cravatele şi ieşeam în stradă. Coboram pe Diagonal făcând pase de baschet cu ghiozdanele, prinde-o pe asta frumosule, traversam parcul pe lângă Las Delicias, am prins-o!, ai văzut, frumoaso?, iar la ghereta din colţ de la D'Onofrio cumpăram îngheţate, de vanilie?, mixte?, mai pune o ţâră, dragă, nu ne-nşela, olecuţă de lămâie, calicule, mai lasă de la tine şi-un dram de căpşune. Şi apoi coboram în continuare pe Diagonal, pe la Violín Gitano, pe tăcute, pe Calle Porta, atenţi doar la îngheţate, un semafor, slurp sorbind slurp şi ţopăind până la clădirea San Nicolás, iar acolo Cuéllar îşi lua rămas-bun, stai, omule, nu pleca, hai să mergem la Club Terrazas, aveau să-i ceară mingea Chinezului, nu voia să joace în echipa clasei?, frate, pentru asta e nevoie de un pic de antrenament, haide vino hai odată, numai până la şase, o partidă de *fulbito,* la Club Terrazas, Cuéllar. Nu putea, taică-su nu-i dădea voie, trebuia să-şi facă temele. Îl însoţeau până la el acasă, cum avea să intre în echipa clasei dacă nu se antrena?, şi până la urmă sfârşeam prin a ne duce singuri la Terrazas. E de treabă, dar e tare tocilar, spunea Choto, din cauza învăţăturii neglijează sportul, iar Lalo nu era vina lui, taică-su trebuie să fie un nesuferit, iar Chingolo sigur că da, el abia aştepta să vină cu dânşii, iar Mañuco avea să-i fie tare greu să intre în echipă, n-avea fizic, nici şut, nici rezistenţă, obosea imediat, nimic-nimic. Dar dă bine cu capul, spunea Choto, şi pe lângă asta era suporterul nostru, trebuia să-l băgăm indiferent cum, iar Chingolo ca să fie cu noi, iar Mañuco da, o să-l băgăm, deşi avea să fie mai greu!

Însă Cuéllar, care era încăpăţânat şi abia aştepta să joace în echipă, s-a antrenat atât de mult în vară, încât în anul următor şi-a câştigat postul de inter stânga în selecţionata clasei: *metis sana in corpore sano,* spunea fratele Agustín, acuma vedeam noi?, poţi să fii un bun sportiv şi totodată sârguincios la învăţătură, să luăm exemplu. Cum ai făcut?, îi spunea Lalo, de unde ai scos talia asta, pasele astea, şuturile astea la vinclu? Iar el: fusese antrenat de vărul lui Chispas şi taică-su îl ducea la stadion în fiecare duminică, iar acolo, văzându-i pe profesionişti, le învăţa şmecheriile, ne-am prins? În alea trei luni nu mersese la matinee şi nici la plajă, nu văzuse şi nu făcuse altceva decât fotbal dimineaţa şi seara, puneţi mâna pe pulpele astea, nu s-au întărit? Da, a progresat mult, îi spunea Choto fratelui Lucio, într-adevăr, iar Lalo e un înaintaş sprinten şi muncitor, iar Chingolo ce bine organiza atacul şi, mai cu seamă, nu-şi pierdea moralul, iar Mañuco aţi văzut cum coboară până la poartă să caute mingea când adversarii domină, frate

Lucio?, trebuie băgat în echipă. Cuéllar râdea fericit, îşi sufla peste unghii şi le lustruia de tricoul clasei a IV-a A, cu mâneci albe şi piept albastru: gata, îi spuneam noi, de-acuma te băgăm, dar să nu ţi-o iei în cap.

În iulie, pentru campionatul între ani, fratele Augustin i-a permis echipei clasei a IV-a A să se antreneze de două ori pe săptămână, lunea şi vinerea, în timpul orelor de desen şi de muzică. După a doua recreaţie, când curtea şcolii rămânea pustie, umedă din pricina burniţei, lustruită ca un adidas nou-nouţ, cei unsprezece selecţionaţi intrau pe teren, ne schimbam uniforma şi, cu ghetele de fotbal şi cu treninguri negre, echipa ieşea de la vestiare în şir indian, în pas de gimnastică, în frunte cu Lalo, căpitanul. La ferestrele tuturor claselor apăreau feţe invidioase care le pândeau cursele, sufla un vânticel rece care încreţea apele din piscină (tu ai face o baie?, după meci, acuma nu, brrr, ce frig e), centrările, şi legăna coroanele eucalipţilor şi ficuşilor din parc, care se zăreau peste zidul galben al colegiului, faulturile, iar dimineaţa se ducea în zbor: ne-am antrenat fenomenal, zicea Cuéllar, bestial, vom câştiga. După o oră, fratele Lucio suna şi, în timp ce sălile de clasă se goleau şi anii se aliniau în formaţie în curtea şcolii, cei selecţionaţi ne îmbrăcam ca să mergem fiecare la casa lui şi să prânzim. Însă Cuéllar rămânea în urmă fiindcă (ai copiat toate alea de la profesionişti, spunea Chingolo, cine te crezi?, Toto Terry?) se ducea întotdeauna la duşuri după antrenamente. Din când în când mai făceau şi ei câte un duş, hau, dar în ziua aceea, hau hau, când Iuda şi-a făcut apariţia în uşa de la vestiare, numai Lalo şi Cuéllar se spălau: hau hau hau hau. Choto, Chingolo şi Mañuco au sărit pe ferestre, Lalo strigă a scăpat uite frate şi a apucat să închidă uşiţa cabinei chiar în botul dogului. Acolo, încovoiat, dale albe, faianţă şi subţiri şiroaie de apă, tremurând, a ascultat lătrăturile lui Iuda, plânsul lui Cuéllar, ţipetele lui, şi a auzit urlete, sărituri, ciocniri, alunecări şi apoi numai lătrături, iar o grămadă de timp după aceea, vă jur (dar cât, spunea Chingolo, două minute?, mai multe frate, iar Choto, când?, mai multe, mult mai multe), glasul puternic al fratelui Lucio, sudălmile lui Leoncio (în spaniolă, Lalo?, da, şi în franceză, le pricepeai?, nu, dar îşi închipuia că erau sudălmi, tâmpitule, după furia din glas), ocările, Doamne Dumnezeule, afară, valea, disperarea fraţilor, spaima lor cumplită. Deschise uşa şi îl purtau deja pe braţe, abia l-a zărit printre sutanele negre, leşinat?, da, dezbrăcat, Lalo?, da şi plin de sânge frate, pe cuvânt, ce grozăvie: toată baia era numai sânge. Mai departe, ce s-a mai întâmplat după aceea, cât eu mă îmbrăcam, spunea Lalo, iar Chingolo, fratele Agustín şi cu fratele Lucio l-au vârât pe Cuéllar în camioneta Direcţiunii, noi i-am văzut de pe scări, iar Choto, au demarat cu optzeci (Mañuco cu o sută) pe oră, claxonând încontinuu, ca pompierii, ca o ambulanţă. Între timp fratele Leoncio îl fugărea pe

Iuda, care sărea încoace şi încolo prin curtea şcolii, îl înşfăca şi-l băga în cuşca lui şi printre gratii (voia să-l omoare, spunea Choto, dacă l-ai fi văzut, era ceva de speriat) îl biciuia fără milă, roşu la faţă, cu moţul jucându-i peste faţă.

În săptămâna aceea, la slujba de duminică, rozariul de vineri şi rugăciunile de la începutul şi de la sfârşitul orelor au fost pentru însănătoşirea lui Cuéllar, dar fraţii se înfuriau dacă elevii vorbeau între ei despre accident, ne închideau şi câte o castană peste ţeastă, linişte, na, eşti pedepsit până la ora şase. Totuşi, ăsta a fost singurul subiect de conversaţie în pauze şi-n clasă, iar în lunea următoare, când, s-au dus după ore să-l viziteze la Clinica Americană, am văzut că nu avea nimic pe faţă şi nici pe mâini. Stătea într-o cămăruţă frumoasă, salut Cuéllar, pereţi albi şi perdele crem, te-ai făcut bine, amice, lângă o grădină cu floricele, iarbă şi un copac. Ei: te răzbunăm, Cuéllar, în fiecare pauză tot pietre şi iar pietre spre cuşca lui Iuda, iar el bine faceţi, în curând n-o să-i mai rămână niciun oscior teafăr nenorocitului, râdea, când o să iasă mergem la şcoală noaptea şi intrăm prin acoperiş, trăiască tinerelul, pam pam, Acvila Mascată jap jap, îl facem să vadă stele verzi, binedispus, dar cam moale şi palid, pe câinele ăla, cum m-a făcut el pe mine. Aşezate la căpătâiul lui Cuéllar erau două doamne care ne-au dat bomboane de ciocolată şi au ieşit în grădină, dragule, stai de vorbă cu prietenii tăi, aveau să fumeze o ţigară şi vor reveni, cea în rochie albastră e maică-mea, cealaltă o mătuşă. Povesteşte Cuéllar, frăţioare, ce s-a întâmplat, l-a durut tare?, tare de tot, unde l-a muşcat?, păi aici, şi se posomorî, de puţulică?, da, îmbujorat, a râs, am râs şi noi, iar doamnele de la fereastră rămâi cu bine, iubire, iar către noi mai staţi numai puţin, deoarece Cuéllar încă nu e vindecat, şi el, psst, era secret, taică-su nu voia, nici maică-sa, să afle careva, scumpete, mai bine nu spune nimic, de ce?, doar a fost la picior şi atât, iubire, da? Operaţia a durat două ceasuri, le-a zis, se va întoarce la şcoală peste zece zile, ia te uită câta vacanţa, ce mai vrei, îi spusese doctorul. Am plecat şi în clasă toţi voiau să afle, i-au cusut burta, nu?, cu ac şi aţă, nu? Iar Chingolo ce s-a mai ruşinat când ne-a povestit o fi păcat să vorbim de asta?, Lalo nu, cum să fie, maică-sa îi spunea în fiecare noapte înainte să meargă la culcare: te-ai spălat pe dinţi, ai făcut pipi?, iar Mañuco bietul Cuéllar, cât de tare l-o durea, dacă o minge primită acolo îl face să leşine pe orişicare, cum ar fi o muşcătură şi, mai ales, gândeşte-te ce colţi are Iuda, luaţi pietre, hai pe teren, unu, doi, trei şi, îi plăcea?, nenorocitul, să încaseze şi să se înveţe minte. Bietul Cuéllar, spunea Choto, acum nu va mai putea să strălucească în campionatul care începe mâine, iar Mañuco atâtea antrenamente de pomană şi partea cea mai proastă e că, spunea Lalo, asta ne-a slăbit echipa, trebuie să ne facem luntre şi punte dacă nu vrem să rămânem în coada clasamentului, băieţi, să jure că se vor face

luntre şi punte.

II

S-a întors la şcoală abia după Ziua Independenţei şi, lucru ciudat, în loc să se fi lecuit de fotbal (oare nu din pricina fotbalului, într-un fel, fusese muşcat de Iuda?), era mai pasionat de sport ca oricând. În schimb, de învăţătură a început să-i pese mai puţin. Şi se înţelegea, că doar nu era prost, acum nu mai era nevoie să tocească: se prezenta la examene slab pregătit, iar fraţii îl treceau, exerciţii prost făcute şi nota maximă, teme lucrate execrabil şi admis. De când cu accidentul eşti răsfăţat, îi spuneam noi, habar n-aveai de fracţii şi, ca să vezi, ai luat şaisprezece puncte. În plus, îl puneau să-l ajute pe preot la slujbă, Cuéllar citeşte catehismul, să poarte emblema anului în procesiune, şterge tabla, să cânte în cor, împarte carnetele, iar în prima zi de vineri din fiecare lună intra la micul dejun, chiar dacă nu se împărtăşea. Cine mai e ca tine, spunea Choto, trăieşti pe picior mare, păcat că Iuda nu ne-a muşcat pe noi, iar el nu ăsta era motivul: fraţii îi răsfăţau fiindcă se temeau de taică-su. Bandiţilor, ce i-aţi făcut copilului meu, vă închid şcoala, vă bag în puşcărie, voi nu ştiţi cine sunt eu, avea să omoare fiara aia blestemată şi pe fratele director, cu calm, calmaţi-vă domnule, l-a apucat de guler. Aşa a fost, pe cuvânt, spunea Cuéllar, taică-su îi povestise maică-sii şi, cu toate că ei vorbeau în şoaptă, el, din patul meu de la clinică, i-a auzit: de aceea îl răsfăţau, pur şi simplu. De guler?, ce mincinos, zicea Lalo, iar Chingolo poate că era adevărat, nu degeaba dispăruse animalul blestemat. L-or fi vândut, spuneam noi, o fi fugit, l-or fi dat cuiva, iar Cuéllar nu, nu, bineînţeles că taică-su a venit şi l-a omorât, el întotdeauna se ţinea de cuvânt. Fiindcă într-o dimineaţă cuşca era goală şi, peste o săptămână, în locul lui Iuda, patru iepuraşi albi! Cuéllar, du-le lăptuci, vai scumpul nostru coleg, dă-le morcovi, ce te mai răsfăţau, schimbă-le apa şi el fericit.

Însă nu doar fraţii se apucaseră să-l cocolească, ci şi părinţilor lui li s-a năzărit să procedeze aşijderea. Acum Cuéllar venea cu noi în fiecare după-amiază la Club Terrazas să jucăm *fulbito* (taică-tu nu se supără?, nu se mai supără, dimpotrivă, întotdeauna îl întreba cine a câştigat, echipa mea, câte goluri ai băgat, trei?, bravo!, iar el să nu te necăjeşti, mamă, mi s-a rupt bluza în timpul jocului, n-am vrut, iar ea nu fi prostuţ, nu conta, dragule, fata avea să i-o coasă şi o va putea purta prin casă, să-i dea un pupic) şi apoi ne duceam la galerie la Excelsior, la Ricardo Palma sau la Leuro, să vedem seriale, drame nepotrivite pentru domnişoare, filme cu Cantinflas şi cu Tin Tan. Avea din ce în ce mai mulţi bani de buzunar şi-mi cumpără ce vreau, ne spunea, îi avea la degetul cel mic pe părinţi, îmi fac toate mofturile, sunt la cheremul meu, nu mai pot de dragul meu. Dintre cei cinci care

au avut patine, bicicletă, motocicletă, el a fost primul, iar ei Cuéllar, taică-tu să ne dăruiască o cupă pentru campionat, să-i ducă la piscina stadionului să-i vadă înotând pe Merino şi pe Iepurele Villarán şi să ne ia cu maşina când ieşim de la filmul de după-amiază, iar taică-su ne-o dăruia şi-i ducea şi ne lua cu maşina: da, era la cheremul lui.

Pe vremea aceea, nu mult timp după accident, au început să-i spună Puţulică. Porecla s-a născut în clasă, oare pişicherul de Gumucio să fi fost cel care-a născocit-o?, bineînţeles, cine putea fi?, iar la început Cuéllar, frate, plângea, mă strigă cu un cuvânt urât, ca pe-un fătălău, cine?, cum te strigă?, ceva urât, frate, îi era ruşine să-i spună, bâlbâindu-se şi ce de lacrimi îi ţâşneau din ochi, iar apoi în recreaţii elevii din alţi ani Puţulică ce s-a întâmplat, şi cum îi mai curgeau mucii, ce mai faci, iar el frate, uite, dădea fuga la Leoncio, la Lucio, la Agustín sau la profesorul Cañón Paredes: el. Se plângea şi totodată se înfuria, ce-ai spus, Puţulică am spus, alb de mânie, poponarule, tremurându-i mâinile şi glasul, ia să vedem repetă dacă ai curaj, Puţulică, iaca am avut curaj şi ce era cu asta, iar el atunci închidea ochii şi, aşa cum îl sfătuise taică-su, să nu te laşi băiete, se năpustea, sparge-le moaca, îi înfrunta, te pişi pe ei şi barabum, şi se încăiera, un upercut, un cap în gură, un şut în fund, unde se nimerea, în formaţie sau pe teren, îl pui la pământ şi s-a isprăvit, în clasă, în capelă, n-o să se mai ia de tine. Dar cu cât mai mult se înfierbânta, cu atât mai mult îl sâcâiau şi odată, era un tărăboi, frate, venise taică-su scoţând flăcări pe nări la director, fiul lui era maltratat şi el nu avea să permită una ca asta. Să fie bărbat, să-i pedepsească pe mucoşii ăia sau avea s-o facă el, îi va pune pe toţi la locul lor, ce obrăznicie, un pumn în masă, era culmea, se depăşise orice limită. Însă porecla se lipise de el ca marca de scrisoare şi, în ciuda pedepselor impuse de fraţi, în ciuda îndemnurilor de fiţi mai omenoşi, aveţi un pic de înţelegere, în ciuda directorului şi a planşetelor şi crizelor de nervi şi ameninţărilor şi pumnilor lui Cuéllar, porecla a ajuns în stradă şi încetul cu încetul s-a răspândit prin cartierele din Miraflores şi niciodată n-a mai putut scăpa de ea, sărmanul. Puţulică, dă pase, nu fi egoist, cât ai luat la algebră, Puţulică?, îţi dau o bomboană de fructe, Puţulică, dacă-mi dai o prăjitură, şi nu care cumva să nu vii mâine la plimbare până la Chosica, Puţulică, o să facem baie în râu, fraţii vor aduce mănuşi şi vei putea să boxezi cu Gumucio şi să te răzbuni, Puţulică, ghete ai?, fiindcă va trebui să se caţere pe stânci, Puţulică, iar la întoarcere mai aveau timp să prindă şi filmul de după-amiază, Puţulică, îţi convenea planul?

Şi lor, Cuéllar, că la început eram atenţi, frăţioare, a început să le scape, bătrâne, împotriva voinţei noastre, frate, jenant, dintr-odată Puţulică, iar el, roşu la faţă, cum?, sau palid, şi tu Chingolo?, făcând ochii mari, omule, iartă-mă, n-a fost cu rea intenţie, şi el la fel?, şi

prietenul lui la fel?, omule, Cuéllar, să nu se supere, dacă toată lumea îi zicea aşa până la urmă se molipseau, şi tu la fel, Choto?, şi-ţi scăpa fără să vrei, şi el la fel, Mañuco?, deci aşa îl strigam pe la spate, cum se întorcea puţin într-o parte, ei Puţulică, nu-i aşa? Nu, ce-ţi mai trece prin minte, îl îmbrăţişam, pe cuvânt că n-o să se mai întâmple niciodată şi apoi de ce te superi, frăţioare, era o poreclă ca oricare alta şi, în fine, pe micul Pérez care-i şchiop nu-l strigi şi tu Cotonogită, iar pe Rodríguez care-i saşiu Zbanghiul sau Privire-Fatală, şi Cioc-de-Aur pe Rivera care-i bâlbâit? Şi nu-l strigau pe el Choto şi pe el Chingolo şi pe el Mañuco şi pe el Lalo? Nu te supăra, frate, joacă mai departe, haide, e rândul tău.

Încetul cu încetul s-a resemnat, iar în anul al şaselea deja nu mai plângea şi nici nu mai sărea la cafteală, se făcea că nu pricepe şi uneori chiar glumea, Puţulică nu Puţălău ha ha!, iar în primul an de secundară într-o asemenea măsură se obişnuise încât, dacă cineva îl striga Cuéllar devenea serios şi-l privea cu neîncredere, ca şi cum s-ar fi întrebat: n-o fi în bătaie de joc? Ba chiar le întindea mâna noilor cunoscuţi spunând încântat, Puţă Cuéllar, la dispoziţia ta.

Nu şi fetelor, fireşte, doar băieţilor. Fiindcă pe vremea aceea nu se interesau doar de sporturi, ci şi de fete. Începuserăm să facem glume, în timpul orelor, auzi, ieri l-am văzut pe Pirulo Martínez cu iubirea lui, în pauză, se plimbau de mână pe faleză şi deodată pleosc, o pupătură!, şi, după ore, pe gură?, da şi au stat o grămadă de vreme să se pupe. În scurt timp, asta era principala temă de conversaţie. Quique Rojas avea o gagicuţă mai mare ca el, blondă, cu ochi albaştri, şi într-o duminică Mañuco i-a văzut intrând împreună la matineu la cinematograful Ricardo Palma, iar la ieşire ea avea părul vâlvoi, sigur s-au giugiulit, iar deunăzi Choto l-a surprins noaptea pe venezueleanul dintr-a cincea, ăla de-l strigă Hârdău din cauza gurii lui mari, nene, într-o maşină, cu o femeie boită la greu şi, bineînţeles, se giugiuleau, şi tu, Lalo, te-ai giugiulit cu cineva vreodată?, da' tu, Puţulică, ha ha, iar lui Mañuco îi plăcea sora lui Perico Sáenz, Choto se pregătea să plătească o îngheţată şi i-a căzut portofelul şi avea o poză cu o Scufiţă Roşie la o serbare de-a copiilor, ha ha, nu te preface, Lalo, ştim noi că eşti topit după slăbănoaga de Rojas, şi tu Puţulică, eşti topit după careva?, iar el nu, îmbujorat, deocamdată, sau palid, nu era topit după nimeni, şi tu şi tu, ha ha.

Dacă ieşeam la ora cinci fix şi alergam pe bulevardul Pardo ca vântul şi ca gândul, ajungeau exact când ieşeau fetele de la Colegiul La Reparación. Ne opream la colţ şi ia te uită, acolo erau omnibuzele, erau cele dintr-a treia, iar aia de la al doilea geam e sora metisului Cánepa, pa, pa, iar ea, ca să vezi, faceţi-i la revedere, a râs, a râs şi fata ne-a răspuns, la revedere, la revedere, dar nu era pentru tine, mucoaso, şi aia şi aia. Uneori le duceau bileţele şi le aruncau din zbor,

ce frumuşică eşti, îmi plac codiţele tale, uniforma îţi stă mai bine decât oricărei alteia, prietenul tău Lalo, atenţie, omule, te-a văzut măicuţa, o să le pedepsească, cum te cheamă?, pe mine Mañuco, mergem duminică la cinematograf?, să-i răspundă mâine printr-un bileţel sau făcându-mi semn că da când va trece omnibuzul. Şi tu Cuéllar, nu-i plăcea niciuna?, ba da, aia care se aşază în spate, aia cu patru ochi?, nu, nu, cea chiar de lângă ea, atunci de ce nu-i scria, iar el ce să-i scrie, ia să vedem, ia să vedem, vrei să fii prietena mea?, nu, ce prostie, voia să fie prietenul ei şi îi trimitea un sărut, da, aşa era mai bine, dar era cam scurt, ceva mai tupeist, vreau să fiu prietenul tău şi îi trimitea un sărut şi te ador, ea o să fie vaca şi eu o să fiu taurul, ha ha. Şi acuma semnează-te cu prenumele şi cu numele şi să-i facă şi un desen, cum ar fi?, oricare, un tăuraş, o floricică, o puţulică, uite-aşa ne petreceam după-amiezile, fugind după omnibuzele Colegiului La Reparación şi, uneori, mergeam până la bulevardul Arequipa ca să le vedem pe fetele în uniforme albe de la Villa María, făcuseră prima împărtăşanie? le strigam, şi ei chiar luau Expresul şi coboram până la San Isidro ca să le pândim pe cele de la Santa Úrsula şi pe cele de la Sagrado Corazón. De-acum nu mai jucam atâta *fulbito* ca odinioară.

Când petrecerile pentru ziua de naştere au devenit petreceri mixte, ei rămâneau prin grădină, prefăcându-se că jucau prinsa, leapşa sau nouă pietre, dar eram numai ochi şi urechi, ce se întâmpla în salon?, ce făceau fetele cu îngâmfaţii ăia, ce invidie, aşadar ştiau deja să danseze? Până când într-o bună zi s-au hotărât să înveţe şi ei şi atunci ne petreceam sâmbete, duminici întregi dansând între noi băieţii, acasă la Lalo, nu, la mine că-i mai mult loc era mai bine, însă Choto avea mai multe discuri, iar Mañuco dar eu o am pe soră-mea care ne poate învăţa şi Cuéllar nu, la el, părinţii lui ştiau deja şi într-o bună zi uite, maică-sa, iubire, îi făcea cadou pick-upul acela, al lui şi numai al lui?, da, nu voia să înveţe să danseze? O să-l pună în camera lui şi o să-şi cheme prietenii şi o să se închidă cu ei cât o să vrea şi de asemenea cumpără-ţi discuri, iubire, du-te la Discocentro, şi ei s-au dus şi am ales huaracha, mambo, bolero şi valsuri şi nota de plată i-o trimiteau lui taică-su, pur şi simplu, doi opt cinci Mariscal Castilla. Valsul şi boleroul erau uşoare, trebuia să ai memorie şi să numeri, unul aici, unul acolo, muzica nu conta prea mult. Bătăi de cap ne dădeau huaracha, trebuie să învăţăm figuri, spunea Cuéllar, mamboul, şi să ne rotim şi să ne desprindem de pereche şi să ne dăm măreţi. Aproape în acelaşi timp am învăţat să dansăm şi să fumăm, ciocnindu-ne unii de alţii, înecându-se cu fum de ţigări Lucky şi Viceroy, ţopăind până când, dintr-odată, gata frate, ai învăţat, ieşea, ţine-l, mişcă-te mai mult, ameţind, tuşind şi scuipând, ia să vedem, l-a tras în plămân?, nu-i adevărat, ţinea fumul sub limbă, iar Puţulică eu, să-l

numărăm pe el, am văzut?, opt, nouă, zece, şi acum îi dădea afară: ştia sau nu ştia să fumeze? Şi de asemenea să-l scoată pe nas şi să se aplece şi să se rotească frumuşel şi să se ridice la loc fără să piardă ritmul.

Odinioară, cel mai mult pe lume ne plăceau sporturile şi cinematograful, şi ar fi dat orice pentru un meci de fotbal, dar acum cel mai mult contau fetele şi dansul şi am fi dat orice pentru o petrecere cu discuri de-ale lui Pérez Prado şi pentru permisiunea din partea stăpânei casei de a fuma. Dădeau petreceri aproape în fiecare sâmbătă şi când nu eram invitaţi ne strecuram cumva şi, înainte să intre, treceau pe la crâşma din colţ şi îi ceream chinezului, izbind cu pumnul în tejghea: cinci cocteiluri! Sec şi dat peste cap, spunea Puţulică, aşa, gâl gâl, ca bărbaţii, ca mine.

Când Pérez Prado a ajuns la Lima cu orchestra lui, ne-am dus să-l aşteptăm la aeroport, şi Cuéllar, să vedem cine se fofila ca mine, a izbutit să-şi croiască drum prin mulţime, a ajuns până la el, l-a prins de sacou şi i-a strigat: „Regele mamboului!" Pérez Prado i-a zâmbit şi mi-a dat şi mâna, vă jur, şi a semnat în carneţelul lui de autografe, priviţi. L-au urmărit, amestecaţi în caravana de fani, în maşina lui Boby Lozano, până în piaţa San Martin şi, încălcând interdicţia arhiepiscopului şi avertismentele fraţilor de la Colegiul Champagnat, ne-am dus în Piaza de Acho, la Tribuna del Sol, să vedem campionatul naţional de mambo. În fiecare seară, acasă la Cuéllar, dădeau drumul la Radio El Sol şi ascultam, frenetici, ce trompetă, frate, ce ritm, concertul lui Pérez Prado, ce pian.

De-acum purtau pantaloni lungi, ne dădeam cu gel şi crescuseră, mai ales Cuéllar, care din cel mai micuţ şi mai pricăjit dintre toţi cei cinci s-a făcut cel mai înalt şi mai puternic. Ai devenit un Tarzan, Puţulică, îi spuneam noi, ce corp trăsnet de la o zi la alta.

III

Primul care a avut o iubită a fost Lalo, când eram în clasa a treia de generală. Într-o noapte a intrat la Cream Rica, foarte surâzător, ei ce-ai păţit şi el radios, împăunându-se: i-am cerut prietenia Chabucăi Molina, mi-a zis da. Ne-am dus să sărbătorim la Chasqui şi, la al doilea pahar de bere, Lalo, ce i-ai zis în declaraţia ta, Cuéllar începu să devină cam agitat, ai apucat-o de mână?, cam nesuferit, ce-i spusese Chabuca, Lalo, şi iscoditor, ia zi ai sărutat-o? El ne povestea, bucuros, şi acum era rândul lor, noroc, topit de fericire, ia să vedem dacă ne grăbeam să avem o iubită şi Cuéllar, lovind în masă cu paharul, cum a fost? ce-a zis? ce i-ai zis? ce-ai făcut? Parc-ai fi popă, Puţulică, spunea Lalo, îmi ceri să mă spovedesc, iar Cuéllar, spune, spune, ce s-a mai întâmplat. Au băut trei beri Cristal şi, la miezul nopţii, Puţulică s-a

matolit. Rezemat de un stâlp, în plin bulevard Larco, în faţa Spitalului de Urgenţă, a vomat: găgăuţă, îi spuneam noi, şi pe urmă ce risipă, să iroseşti berea într-un asemenea hal, după ce-ai dat atâţia bani pe ea, ce pierdere. Dar el, ne-ai trădat, nu-i ardea de glume, Lalo trădătorule, făcând spume, ne-ai luat-o înainte, borând pe cămaşă, să-i facă declaraţii unei fete, pe pantaloni, şi nici măcar nu ne-a spus că-i făcea curte, Puţulică, apleacă-te puţin, o să-ţi murdăreşti şi sufletul din tine, dar el nimic, aşa ceva nu se face, ce-ţi pasă dacă mă murdăresc, prieten mincinos, trădătorule. Apoi, în timp ce-l curăţăm, i-a trecut furia şi a devenit sentimental: de-acuma n-o să te mai vedem niciodată, Lalo. Avea să-şi petreacă duminicile cu Chabuca şi n-o să ne mai cauţi niciodată, poponarule. Iar Lalo ce-ţi mai trece prin minte, frate, gagica şi prietenii erau două chestii diferite dar nu se opun, nu trebuia să fie gelos, Puţulică, potoleşte-te, iar ei daţi-vă mâna dar Cuéllar nu voia, să dea Chabuca mâna cu el, eu nu dau. L-am dus acasă şi tot drumul a mormăit, taci bătrâne, şi a bodogănit, iaca am ajuns, intră cătinel, cătinel, în vârful picioarelor, ca un hoţ, ai mare grijă, dacă faci zgomot ai tăi o să se trezească şi o să te prindă, şi ce-i cu asta, laşilor, să nu plecăm, el nu se temea de-ai lui, să rămânem şi să vedem. S-a ofticat, spunea Mañuco, în timp ce alergam pe Diagonal, ai zis i-am făcut o declaraţie Chabucăi şi omul nostru s-a schimbat şi pe dinafară şi pe dinăuntru, iar Choto de invidie, de-aia s-a îmbătat, iar Chingolo ai lui o să-l omoare. Dar nu i-au făcut nimic. Cine ţi-a deschis uşa?, maică-mea, şi ce s-a întâmplat? îi spuneam noi, te-a bătut? Nu, a-nceput să plângă, iubire, cum era posibil, cum să se apuce de băut la vârsta lui, şi apoi a venit şi tata şi l-a certat, atâta tot, n-o să se mai întâmple?, nu tată, nu-i era ruşine pentru ce-a făcut?, ba da. L-au spălat, l-au dus la culcare şi a doua zi dimineaţa le-a cerut iertare. Şi lui Lalo, frate, îmi pare rău, mi s-a urcat berea la cap, nu?, te-am insultat, te-am făcut cu ou şi cu oţet, nu? Nu, nici pomeneală, aşa e la beţie, bate palma aici şi suntem prieteni, Puţulică, la fel ca înainte, nu s-a întâmplat nimic.

Dar ceva s-a întâmplat: Cuéllar a început să facă tot felul de nebunii ca să atragă atenţia. Îl sărbătoreau şi îi cântam în strună, pariu că îi fur maşina lui taică-meu şi ne duceam să dăm nişte ture la Costanera, băieţi?, pariu că nu frate, şi el scotea Chevroletul lui taică-su şi se duceau la Costanera; pariu că bat recordul lui Boby Lozano?, pariu că nu frate, şi el vâjjjj pe Faleză vâjjjj de la Benavides până la Quebrada vâjjjj în două minute şi cincizeci de secunde, l-am bătut?, da şi Mañuco s-a crucit, l-ai bătut, şi tu ce spaimă ai tras, fătălăule; pariu că ne invita la Oh, Qué Bueno şi beam fără să plătim?, pariu că nu frate, şi ei se duceau la Oh, Qué Bueno, ne umflam cu hamburgeri şi cu milkshake-uri, plecau unul câte unul şi de la biserica Santa María îl vedeam pe Cuéllar fentându-l pe chelner şi scăpând, ce v-am zis eu?,

pariu că sparg toate geamurile de la casa aia cu puşca cu alice a lui taică-meu?, pariu că nu, Puţulică, iar el le spărgea. Făcea pe nebunul ca să impresioneze, dar şi, ai văzut? ai văzut?, ca să-şi bată joc de Lalo, tu n-ai avut curaj şi eu am avut. Nu-i iartă faza cu Chabuca, spuneam noi, ce tare îl urăşte.

În clasa a patra de generală, Choto i-a cerut prietenia Finei Salas şi ea a zis da, iar Mañuco lui Pusy Lañas şi tot da. Cuéllar s-a închis în casă timp de o lună şi la şcoală abia dacă îi mai saluta, auzi, ce-ai păţit, nimic, de ce nu ne căuta?, de ce nu ieşea cu ei?, n-avea chef să iasă. O face pe misteriosul, spuneau, pe interesantul, pe sucitul, pe ofensatul, însă încetul cu încetul s-a dat pe brazdă şi a revenit în grup. Duminicile, Chingolo şi cu el se duceau singuri la matineu (burlăceii, le spuneam noi, văduviorii), şi apoi îşi omorau timpul în orice fel, bătând străzile, fără să vorbească sau doar hai pe aici, pe acolo, cu mâinile în buzunare, ascultând discuri acasă la Cuéllar, citind bancuri sau jucând cărţi, iar la ora nouă apăreau prin parcul Salazar să-i caute pe ceilalţi, care la ora aceea ne luam rămas bun de la iubite. V-aţi giugiulit ca lumea?, spunea Cuéllar, în timp ce ne scoteam sacourile, îşi slăbeau nodul de la cravate şi ne suflecam manşetele în salonul de biliard de pe aleea Ricardo Palma, o giugiuleală sănătoasă, băieţi?, cu glasul tarat de ciudă, de invidie şi de supărare, iar ei taci, să jucăm, cu mâna?, cu limba?, clipind ca şi cum fumul şi lumina becurilor i-ar fi umflat ochii, iar noi îl apuca furia, Puţulică?, de ce în loc să se oftice nu-şi făcea rost de o gagicuţă şi nu se lăsa de labă?, iar el v-aţi pupat?, tuşind şi scuipând ca un beţiv, până v-aţi înecat?, dând din picioare, le-aţi ridicat fusta, le-am băgat degeţelul?, iar ei îl rodea invidia, Puţulică, mult şi bine?, îl scotea din minţi, mai bine tăcea din gură şi se apuca şi el. Însă el o ţinea tot aşa, neobosit, gata, acuma pe bune, ce le-am făcut?, fetele se lăsau sărutate cât timp?, iar, frate?, taci, deja era nesuferit, şi o dată Lalo s-a înfuriat: la dracu', o să-i spargă moaca, vorbea ca şi când iubitele ar fi fost nişte curviştine de pe stradă. I-am despărţit şi i-am pus să se împace, dar Cuéllar nu se putea abţine, era ceva mai presus de puterile lui, în fiecare duminică aceeaşi placă: ia să vedem, cum v-a mers?, să povestim, a fost ca lumea giugiuleala?

În clasa a cincea de generală, Chingolo i-a cerut prietenia lui Bebe Romero şi i-a spus nu, Tulei Ramírez şi nu, Chinei Saldívar şi da: a treia oară nu se poate să nu reuşeşti, spunea el, perseverenţa e cheia succesului, fericit. Am sărbătorit în micul bar al luptătorilor de pe strada San Martín. Mut, fâstâcit, trist pe scaunul lui din colţ, Cuéllar rădea cocteil după cocteil: nu face moaca asta, frate, acum era rândul lui. Să-şi aleagă o gagicuţă şi să-i ceară prietenia, îi spuneam noi, o să-ţi punem o vorbă bună, o să-l ajutăm şi iubitele noastre aşijderea. Da, da, o să aleagă el, cocteil după cocteil şi, deodată, pa, s-a oprit: era obosit, mă duc să mă culc. Dacă rămânea se apuca să plângă, spunea

Mañuco, iar Choto, abia se mai stăpânea, iar Chingolo, dacă nu plângea îl apuca o criză de nervi ca data trecută. Iar Lalo: trebuia să-l ajutăm, vorbea serios, o să-i facem rost de o gagicuţă, fie şi urâţică, şi o să-l scape de complex. Da, da, o să-l ajutăm, era de treabă, un pic nesuferit uneori, dar în cazul lui cine n-ar fi fost, noi îl înţelegeam, noi îl iertam, nouă ne era dor de el, noi îl iubeam, să bem în cinstea lui, Puţulică, ciocniţi paharele, în sănătatea ta.

De atunci, Cuéllar mergea singur la matinee în zilele de duminică şi în cele nelucrătoare – îl vedeam în bezna din sală, aşezat în rândurile din spate, aprinzând ţigară după ţigară, pândind pe furiş perechile care se giugiuleau –, şi se întâlnea cu ceilalţi numai seara, la biliard, la Branşa, la Cream Rica, cu o faţă amărâtă, ce-ai făcut duminică? şi cu un glas acrit, el foarte bine şi voi îmi închipui că excelent, nu?

Însă în vară nu mai era nici urmă din mânia aceea cumplită; mergeam împreună la plajă – în La Herradura, nu în Miraflores –, cu maşina pe care părinţii lui i-o dăruiseră de Crăciun, un Ford decapotabil care avea eşapament găurit, nu oprea la semafor şi îi asurzea, îi băga în sperieţi pe pietoni. De bine, de rău, se împrietenise cu fetele şi se înţelegea bine cu ele, în ciuda faptului că întotdeauna, Cuéllar, îl tot băteau la cap cu acelaşi lucru: de ce nu-i cere odată prietenia unei fete? În felul ăsta vor fi cinci cupluri şi o să ieşim în gaşcă tot timpul şi vor fi împreună peste tot, de ce nu vrei? Cuéllar se apăra glumind, nu, fiindcă atunci n-ar mai încăpea toţi în Fordul lui cel puternic şi atunci una dintre voi ar fi sacrificată, la derută, nu eram şi aşa, în nouă, destul de înghesuiţi? Pe bune, spunea Pusy, toţi au iubită şi el nu, nu te-ai săturat să tot fii a cincea roată la căruţă? Să-i ceară prietenia slăbănoagei Gamio, moare după tine, le-o mărturisise deunăzi, la Chinezoaică, în timp ce jucau leapşa, nu-ţi place? Vorbeşte-i, o s-o batem şi noi la cap şi o să accepte, hotărăşte-te. Dar el nu voia să aibă iubită şi făcea o mutră de pungaş, prefer să fiu liber, şi de cuceritor, era mai bine să fiu holtei. Liber să ce, spunea Chinezoaica, să faci prostii?, iar Chabuca să mergi la femei?, iar Pusy la piţipoance?, iar el cu o mutră de misterios, poate, de şmecher, poate, şi de pervers: se prea putea. De ce nu mai vii deloc la petrecerile noastre?, spunea Fina, înainte veneai la toate şi erai atât de vesel şi dansai atât de bine, ce-ai păţit, Cuéllar? Iar Chabuca să nu fie ciufut, vino şi în felul ăsta într-o zi o să întâlneşti o fată care-o să-ţi placă şi o să-i ceri prietenia. Însă el nici să n-audă, cu un aer absent, petrecerile noastre îl plictiseau, ca un snob înrăit, nu venea fiindcă mergea la altele mai bune unde mă distrez mai tare. Adevărul e că nu-ţi plac fetele cuminţi, spuneau ele, iar el ca prietene sigur că-mi plac, iar ele numai vagaboandele, fiţoasele, golancele şi, brusc, Puţulică, ddda îi pppppläceau, începea el, fetttele cummminţi, să se bâlbâie, nnnumai ccccă slăbbănoaga Gamio nnnu-mi ppplace, ele gata te-ai

enervat, iar el în ppplus nu avvvvea timp pentru exammmmene, iar ei să-l lase în pace, îi săream noi în apărare, n-o să-l convingeţi, el îşi avea micile lui întâlniri, micile lui secrete, dă-i bătaie frate, ia te uită ce soare, pesemne că La Herradura arde, calc-o tare, fă-l să zboare, Fordul tău cel puternic.

Ne scăldam în faţa clădirii Las Gaviotas şi, în timp ce cele patru perechi făceau plajă pe nisip, Cuéllar se dădea în spectacol făcând surfing. Să vedem valul ăla care se formează chiar acum, spunea Chabuca, ăla măricel, oare poţi? Puţulică sărea în picioare, îl nimerise taman acolo unde-i plăcea lui, cel puţin aici ne putea da clasă: o să încerce, Chabuquita, uită-te. Se repezea – alerga scoţând pieptul în faţă şi dându-şi capul pe spate – plonja, înainta tăind apa frumos cu braţele, dând din picioare într-un ritm constant, ce bine înoată spunea Pusy, ajungea la val chiar când era pe punctul de a se sparge, uite o să reuşească, a avut curaj spunea Chinezoaica, începea să plutească şi, ţinându-şi capul foarte puţin sub apă, cu un braţ întins şi cu celălalt despicând apa ca un campion, îl vedeam urcând până pe creasta valului, căzând cu acesta, făcându-se nevăzut într-un vuiet de spumă, priviţi, priviţi, la un moment dat o să-l răstoarne spunea Fina, şi îl vedeau reapărând şi venind purtat de val, cu trupul arcuit, cu capul afară, cu picioarele încrucişate în aer, şi îl vedeam ajungând până la mal încetişor, împins de coama valului.

Ce bine face surfing, spuneau ele în timp ce Cuéllar se întorcea împotriva resacului, ne făcea la revedere şi din nou se năpustea în mare, era atât de simpatic, şi atât de arătos, de ce n-avea iubită? Ei se priveau cu coada ochiului, Lalo râdea, Fina ce-aţi păţit, pentru ce toate hohotele alea, spuneţi, Choto roşea, uite-aşa, fără niciun motiv şi apoi despre ce vorbeşti, care hohote, ea nu te preface, iar el nu, pe cuvânt că nu se prefăcea. Nu avea fiindcă e timid, spunea Chingolo, iar Pusy nu era, ce-o fi cu el, mai degrabă e un neobrăzat, iar Chabuca atunci de ce? Caută dar nu găseşte, spunea Lalo, până la urmă o să-i ceară el prietenia vreuneia, iar Chinezoaica fals, nici nu căuta, nu mergea niciodată la petreceri, iar Chabuca atunci de ce? Ele ştiu, spunea Lalo, punea gâtul jos că ştiau, ele ştiau şi se prefăceau că nu ştiu, de ce?, ca să-i tragă pe ei de limbă, dacă n-ar fi ştiut de ce atâtea întrebări, de ce atâtea priviri ciudăţele, atâta maliţiozitate în glas. Iar Choto: ba nu, te înşeli, ele nu ştiau, erau nişte întrebări nevinovate, fetele se înduioşau că nu avea gagică la vârsta lui, le e milă că-i singur, voiau să-l ajute. Poate că nu ştiu, dar într-o bună zi au să afle, spunea Chingolo, şi va fi din vina lui, ce-l costa să-i ceară uneia prietenia, fie şi numai la derută?, iar Chabuca atunci de ce?, iar Mañuco ce-ţi pasă?, nu-l mai freca atâta la melodie, o să se îndrăgostească el într-o bună zi când ne-om gândi noi mai puţin, o să vadă el, şi acum tăceţi că vine încoace.

Pe măsură ce zilele treceau, Cuéllar devenea tot mai posac cu fetele, mai laconic şi mai urâcios. Şi totodată mai nebun: i-a stricat lui Pusy petrecerea de ziua de naştere azvârlind pe fereastră un set de artificii, ea a izbucnit în plâns şi Mañuco s-a înfuriat, s-a dus la el, s-au încăierat, Puţulică l-a caftit. Ne-a luat o săptămână să-i împăcăm, iartă-mă Mañuco, la naiba, nu ştiu ce m-a apucat, frate, nu-i nimic, mai degrabă eu îţi cer iertare, Puţulică, fiindcă m-am înfierbântat, hai vino, Pusy te-a iertat şi dânsa şi vrea să te vadă; a apărut beat la slujba de Crăciun de la miezul nopţii, iar Lalo şi Choto au fost nevoiţi să-l scoată pe sus în parc, daţi-mi drumul, aiurând, îl durea în pix, vomitând, aş vrea să am un revolver, pentru ce frăţioare?, îndrăcit, ca să ne omori?, da şi la fel pe ăla care trece pac pac şi pe tine şi pe mine la fel pac pac; într-o duminică a dat buzna pe peluza hipodromului şi cu Fordul lui vvvvruumm năvălea peste oameni vvvvruumm care ţipau şi săreau peste mantinelă, îngroziţi, vvvvruum. La carnavaluri, fetele se fereau de el: le bombarda cu proiectile puturoase, cu coji de ouă, cu fructe putrezite, cu baloane umplute cu pipi şi le freca cu noroi, cu cerneală, cu făină, cu detergent (pentru spălat vase) şi cu cremă de ghete: sălbaticule, îi spuneau ele, porcule, dobitocule, animalule, şi îşi făcea apariţia la petrecerea de la Club Terrazas, în spaţiul de joacă pentru copii din parcul Barranco, la balul de la Lawn Tennis, fără mască, cu câte un flacon de eter în fiecare mână, pic pic pic jap jap, ţi-am dat, i-am dat în ochi, ha ha, pic pic pic jap jap, am orbit-o, ha ha, sau înarmat cu un baston pe care îl vâra între picioarele perechilor ca să cadă pe jos: barabum. Se încăiera, mânca bătaie, uneori îl apăram „dar nu se învaţă minte sub nicio formă, spuneam noi, la un moment dat o să-l omoare cineva.

Nebuniile lui i-au creat o faimă proastă şi Chingolo, frate, trebuie să te schimbi, Choto, Puţulică, devii antipatic, Mañuco, fetele n-o să mai vrea să stea pe lângă el, te credeau un golan, un îngâmfat şi un nesuferit. El, uneori tare trist, era ultima oară, o să se schimbe, pe cuvânt de onoare, iar alteori tare pus pe harță, golan, aşa carevasăzică?, asta spuneau despre mine bârfitoarele?, nu-i păsa, pe răsfăţatele alea de bani gata nu le băga el în seamă, îl lăsau total rece.

La petrecerea de sfârşit de an – de protocol, cu două orchestre, la Country Club – singurul absent din clasă a fost Cuéllar. Nu fi prost, îi spuneam, trebuie să vii, noi îţi căutăm o gagicuţă, Pusy a vorbit deja cu Margot, Fina cu Else, Chinezoaica cu Elena, Chabuca cu Flora, toate voiau, se topeau să fie perechea ta, alege şi vino la petrecere. Însă el nu, ce caraghios să-şi pună smoching, nu va veni, mai degrabă să ne întâlnim după aia. Bine Puţulică, cum voia el, să nu meargă, eşti împotriva curentului, să ne aştepte la El Chasqui, la ora două, le lăsăm pe fete la casele lor, îl culegem şi ne ducem să bem ceva, să ne plimbăm puţin, iar el tare trist aşa da.

IV

În anul următor, când Chingolo şi Mañuco erau deja în anul întâi la Inginerie, Lalo intrase în cei doi ani de studii generale de la Medicină şi Choto începea să lucreze la Casa Wiese, iar Chabuca nu mai era îndrăgostită de Lalo, ci de Chingolo, iar Chinezoaica nu de Chingolo, ci de Lalo, a sosit la Miraflores Teresita Arrarte: Cuéllar a văzut-o şi, cel puţin pentru o vreme, s-a schimbat. Peste noapte, s-a lăsat de prostii, năzbâtii şi nu mai umbla doar în cămaşă, cu pantalonii murdari şi cu chica în neorânduială. A început să poarte cravată şi sacou, se pieptăna cu buclă ca Elvis Presley şi îşi lustruia pantofii: ce-ai păţit, Puţulică, eşti de nerecunoscut, mai ia o pauză, omule. Iar el nimic, binedispus, n-am păţit nimic, era cazul să se mai îngrijească şi el cât de cât de felul cum arăta, nu?, suflându-şi, frecându-şi unghiile, părea cel de odinioară. Ce bucurie, frate, îi spuneam noi, ce revoluţie să te vedem aşa, oare nu cumva?, iar el, ca untul la soare, poate că da. Teresita?, aşa, dintr-odată, îi plăcea?, se prea poate, ca margarina, se prea poate.

A devenit din nou sociabil, aproape la fel ca atunci când era mic. Duminica apărea la slujba de la ora douăsprezece (uneori îl vedeam împărtăşindu-se), iar la ieşire se ducea spre fetele din cartier, ce mai faceţi?, cum o mai duci Teresita, mergem în parc?, să ne aşezăm pe banca aia, la umbră. Seara, când se lăsa întunericul, cobora la patinoar şi cădea şi se ridica, glumeţ şi flecar, vino vino Teresita, o s-o înveţe el, şi dacă o să cadă?, nu nici vorbă, el o să-i dea mâna, vino vino, numai o tură, iar ea bine, îmbujorată şi cochetă, numai una, dar încetişor, blonduţă, lată-n funduleţ şi cu dinţii ei de şoarece, atunci hai. I s-a năzărit şi să frecventeze clubul Regatas, tati, să fie şi el membru, toţi prietenii lui se duceau acolo şi taică-său OK, o să cumpăr nişte acţiuni, e la modă, băiete?, da, şi clubul Bowling de pe Diagonal. Ba chiar îşi făcea plimbările lui în fiecare duminică după-amiază prin parcul Salazar, şi era văzut mereu cu zâmbetul pe buze, Teresita, ştia ce asemănare este între un elefant şi Isus?, amabil, poftim, ia ochelarii mei, Teresita, e soare, vorbăreţ, ce mai e nou, Teresita, pe acasă pe la tine, toate bune?, şi îmbietor, un hotdog, Teresita?, un sendviş, un milkshake?

Gata, zicea Fina, i-a sunat ceasul, s-a îndrăgostit. Şi Chabuca ce amorezat era, se uita la Teresita şi-i curgeau balele, iar ei în fiecare seară, în jurul mesei de biliard, în timp ce noi aşteptam, o să se prindă?, Choto o să aibă curaj?, iar Chingolo: Teresa o fi ştiind? Însă nimeni nu-l întreba pe faţă, iar el se făcea că nu pricepe aluziile, ai văzut-o pe Teresa?, da, aţi fost la cinema?, la filmul cu Ava Gardner, la matineu, şi cum a fost?, bun, bestial, să mergem şi noi, să nu-l

pierdeţi. Îşi scotea sacoul, îşi sufleca mânecile de la cămaşă, lua tacul, cerea bere pentru toţi cinci, juca şi, într-o seară, după un carambol regal, cu jumătate de glas, fără să se uite la noi: gata, o să se facă bine. Şi-a închis punctele, urma să fie operat, iar ei, ce spunea, Puţulică?, pe bune o să fii operat?, iar el, ca unul care nu ţine neapărat ce bine, nu? Se putea, da, nu aici, la New York, taică-su îl duce acolo, iar noi ce minunat, frate, formidabil, asta da veste, când pleacă?, iar el, repede, peste o lună, la New York, iar ei râzi, cântă, răcneşte, veseleşte-te, frăţioare, ce veste bună. Doar că încă nu era sigur, trebuia să aştepte un răspuns din partea doctorului, babacul i-a scris, nu un doctor, ci o minte strălucită, un tip cu doxă, aşa cum se găsesc pe acolo şi el tată, a sosit?, nu, iar a doua zi am primit ceva la poştă, mamă?, nu iubire, linişteşte-te o să sosească, nu trebuia să-şi piardă răbdarea şi în sfârşit a sosit, iar taică-su l-a înşfăcat de umăr: nu, nu se putea, băiete, trebuie să te ţii tare. Măi, ce păcat, îi spuneau ei, iar el dar poate că în alte părţi e posibil, în Germania de pildă, la Paris, la Londra, taică-su o să cerceteze, o să scrie mii de scrisori, va cheltui şi ultima leţcaie, băiete, şi o să meargă, o să fie operat şi o să se vindece, iar noi sigur, frăţioare, sigur că da, iar când pleca, sărmanul de el, ne venea să plângem. Choto: cât de prost a picat Teresita în cartier, iar Chingolo el se împăcase cu gândul şi acum e disperat, iar Mañuco poate mai târziu, doar ştiinţa progresează atât de mult, nu-i aşa?, o să se descopere ceva, iar Lalo nu, unchiul lui care e doctor i-a zis că nu, sub nici o formă, nu există soluţie, iar Cuéllar vreun răspuns, tati?, nimic deocamdată, de la Paris, mami?, poate cumva la Roma?, din Germania încă n-a venit nimic?

Iar, între timp, a început să vină din nou la petreceri şi, parcă pentru a şterge faima proastă pe care şi-o dobândise cu năzbâtiile lui de rocker şi pentru a câştiga familiile de partea lui, se purta pe la aniversări şi pe la bairamurile fără gagici ca un băiat model: sosea punctual şi nebăut, cu un cadou în mână, Chabuquita, e pentru tine, la mulţi ani, şi florile astea sunt pentru mama ta, spune-mi a venit şi Teresita? Când dansa era foarte ţeapăn, foarte corect, parcă eşti un moşneag, nu-şi strângea în braţe partenera, fetelor care stăteau pe tuşă vino scumpo, hai la dans, şi făcea conversaţie cu mamele, cu taţii, şi se ocupa serviţi doamnă de mătuşi, vă ofer un suc?, cu unchii, un păhărel?, galant, ce frumos colier aveţi!, ce inel strălucitor!, locvace, aţi fost la curse, domnule?, când se afişează pariurile?, şi măgulitor, sunteţi sufletul petrecerii, doamnă, să-l înveţe şi pe el figurile astea, don Joaquín, ce n-ar da să danseze şi el aşa.

Când stăteam de vorbă, aşezaţi pe o bancă din parc, şi venea Teresita Arrarte, la o masă de la Cream Rica, Cuéllar schimba, sau în cartier, subiectul discuţiei: vrea s-o uimească, spuneau, să apară în ochii ei ca un tip cu doxă, încearcă s-o cucerească uluind-o.

Vorbea de chestii ciudate şi complicate: religie (oare Dumnezeu, care-i atotputernic, putea să se omoare nemuritor fiind?, ia să vedem, care dintre noi rezolva şmecheria), politică (Hitler n-a fost atât de nebun pe cât se spune, în numai câţiva ani a făcut din Germania o ţară care s-a măsurat de la egal la egal cu restul lumii, nu?, ei ce părere aveau), spiritism (nu era o chestiune de superstiţie, ci ştiinţă, în Franţa existau medii la universitate şi nu numai că invocă sufletele, ci le şi fotografiază, văzuse el într-o carte, Teresita, dacă ea voia făcea el rost şi ţi-o împrumut). A dat de veste că se va apuca de studiu: în anul următor va intra la Universitatea Catolică, iar ea afectat ce frumos!, ce carieră va urma?, şi îi vâra în suflet mânuţele ei albe, va urma avocatura, degeţelele ei durdulii şi unghiile ei lungi, avocatura?, vai, ce urât!, date cu un lac în culoare naturală, întristându-se, iar el dar nu ca să ajungă un biet avocăţel, ci ca să intre în Ministerul de Externe şi să fie diplomat, bucurându-se, mânuţe, ochi, gene, iar el da, ministrul era prieten cu taică-su, îi mai spusese despre asta, diplomat?, guriţă, vai, ce minunat!, iar el, topindu-se, prăpădindu-se, bineînţeles, se călătorea mult, iar ea da, printre altele, şi în plus îţi duceai viaţa ţinând-o într-o petrecere: ochi dulci.

Dragostea face minuni, spunea Pusy, ce băiat serios a devenit, ce cavaler. Iar Chinezoaica: dar era o dragoste tare ciudată, dacă tot era aşa de amorezat de Tere, de ce nu-i cerea prietenia odată?, iar Chabuca exact, ce mai aştepta?, deja trecuseră mai mult de două luni de când se ţinea după dânsa şi până acum mult zgomot pentru nimic, halal relaţie. Ei, între ei, oare ele ştiu sau se prefac?, însă în faţa lor îl apăram disimulând: încetul cu încetul se fabrică oţetul, fetelor. E o chestie de mândrie, spunea Chingolo, nu va voi să rişte până când nu va fi sigur că ea o să accepte. Dar sigur o să-l accepte, spunea Fina, nu-i făcea ochi dulci?, uită-te la Lalo şi la Chinezoaică ce se mai iubesc, şi îi făcea aluzii, ce bine patinezi, ce pulover mişto ai, ce ca lumea te înţoleşti, şi chiar îi propunea, în glumă, nu vrei să fii cu mine? Tocmai de aceea încă nu e sigur, spunea Mañuco, cu o cochetă ca Tere nu se ştie niciodată, lăsa să se creadă că da şi după aceea nu. Dar Fina şi Pusy nu, nu-i adevărat, ele au întrebat-o o să accepţi? Şi ea a lăsat să se înţeleagă că da, iar Chabuca oare nu ieşea atât de des cu el?, la petreceri nu dansa numai cu el?, la cinema lângă cine se aşeza dacă nu lângă el? Mai clar de atât nu se putea: e topită după el.

Iar Chabuca mai degrabă o să se sature de atâta aşteptat sfătuiţi-l s-o facă odată şi dacă voia o ocazie o să i-o dăm, o mică petrecere de pildă sâmbătă, o să danseze un pic, acasă la mine sau la Chabuca sau la Fina, noi o să ieşim în grădină şi o să-i lase singuri pe ei doi, mai mult decât atât ce mai putea cere? Şi la biliard: ele nu ştiau, ce naive, sau ce ipocrite, sigur ştiau şi se prefăceau.

Lucrurile nu mai pot continua în felul ăsta, a spus Lalo într-o zi,

umbla după ea ca un câine, Puţulică are să-şi piardă minţile, putea chiar să moară din dragoste, să facem ceva, da dar ce anume, iar Mañuco să aflăm dacă Teresa e pe bune topită după el sau era o treabă de cochetărie. S-au dus acasă la ea, am întrebat-o, însă ea era unsă cu toate alifiile, e mai vicleană decât noi patru la un loc, spuneau. Cuéllar?, şezând frumuşel în balconul casei sale, dar voi nu-l strigaţi Cuéllar, ci cu un cuvânt urât, balansându-se pentru ca lumina felinarului din stradă să-i scalde picioarele, se topeşte după mine?, nu fiţi răi, de unde ştiam?, iar Choto nu te mai preface, ea ştia şi ei la fel şi fetele şi tot Mirafloresul vorbea, iar ea, ochi, gură, năsuc, chiar aşa?, ca şi când ar fi văzut un marţian: ce ştire bombă. Iar Mañuco hai Teresita, să fie sinceră, fără ascunzişuri, nu-şi dădea seama cum o privea? Iar ea vai, vai, vai, bătând din palme, mânuţe, dinţi, pantofiori, uite colo, un fluture!, să dăm fuga, să-l prindem şi să i-l aducem. O fi privind-o el, da, însă ca un prieten şi, în plus, ce frumos!, atingându-i aripile, degeţele, unghii, glăscior, l-aţi omorât, sărăcuţul, niciodată nu-i spunea nimic. Iar ei ce vrăjeală, ce minciună, ceva i-o fi spunând el, cel puţin i-o fi făcând complimente, iar ea nu, pe cuvânt, în grădina ei îi va săpa o gropiţă şi-l va înmormânta, un zuluf, gâtul, urechiuşele, niciodată, ni se jura. Iar Chingolo adică nu-şi dădea seama cum se ţinea după dânsa?, iar Teresita s-o fi ţinând dar ca prieten, vai, vai, vai, bătând din călcâi, pumnişori, ochi mari, nu era mort golanul, şi-a luat zborul!, talie şi ţâţuci, atunci, dacă asta nu, măcar o fi apucat-o de mână, nu?, sau mai bine zis o fi încercat, nu?, uite-l acolo, chiar acolo, să dăm fuga, ori i-o fi declarat ce simte, nu?, şi să i-l prindem din nou: de fapt, el e timid, spunea Lalo, ţine-l, dar ai grijă, o să te pătezi, şi nu ştie dacă o să-l accepţi, Teresita, o să accepte?, iar ea ah, ah, încruntături, ce frunte, l-aţi omorât şi l-aţi strivit, ce gropiţă în obraji, ce gene, ce sprâncene, pe cine?, iar noi cum pe cine, iar ea mai bine îl arunca, aşa cum era, strivit cu totul, la ce bun să-l mai îngroape: ce umeri. Pe Cuéllar?, iar Mañuco da, îi era indiferent?, încă nu ştia, iar Choto atunci înseamnă că-i plăcea, Teresita, înseamnă că nu-i era indiferent, iar ea nu spusese asta, ci doar că nu ştie, o să vadă ea dacă se va ivi ocazia, dar sigur nu se va ivi, iar ei pariu că da. Iar Lalo, i se părea arătos?, iar ea, Cuéllar?, coate, genunchi, da, era destul de arătos, nu?, iar noi vezi, vezi că-i plăcea?, iar ea n-am spus asta, nu, să nu umblăm cu şiretlicuri, uitaţi-vă, fluturaşul strălucea printre muşcatele din grădină, sau era altă gâzuliţă?, vârful degeţelului, piciorul, un toculeţ alb. Dar de ce avea porecla aia atât de urâtă, eram tare prost-crescuţi, de ce nu i-au pus ceva frumos, ca lui Pollo, lui Boby, lui Superman sau Iepurelui Villarán, iar noi înseamnă că nu-i era indiferent, înseamnă că nu-i era indiferent, vedea?, îl compătimea pentru poreclă, carevasăzică îl iubea, Teresita, iar ea iubea?, puţintel, ochi, râset, numai ca prieten,

fireşte.

Te prefaci că nu, spuneam noi, dar nu încape îndoială că da: Puţulică să-i ceară prietenia şi s-a terminat povestea, să vorbim cu el. Dar era dificil şi nu se încumetau.

În ce-l priveşte pe Cuéllar, nici el nu se hotăra: se ţinea în continuare zi şi noapte după Teresita Arrarte, admirând-o, distrând-o, răsfăţând-o, iar în Miraflores cei care nu ştiau îşi băteau joc de el, craiul, îl strigau, găunosul, căţeluşul de salon, iar fetele îi cântau *Hasta cuándo, hasta cuándo*, ca să-l ruşineze şi să-l încurajeze. Atunci, l-am dus într-o seară la cinematograful Barranco şi, la ieşire, frate, hai până în La Herradura în Fordul tău cel puternic, iar el OK, o să bea câteva beri şi o să joace un fotbal mecanic, meserie. Ne-am urcat în Fordul lui cel puternic, huruind, patinând la colţurile de stradă şi pe faleza de la Chorrillos un poliţai i-a oprit, mergeam cu peste o sută, domnule, dragă, nu fi aşa, nu era nevoie să fie rău, şi ne-a cerut carnetul de conducere şi au trebuit să-i dea zece soles, domnule?, bea şi matale câteva pahare de rachiu în sănătatea noastră, dragă, nu-i nevoie să fii rău, iar în La Herradura au coborât şi au luat loc la o masă în clubul El Nacional: ce porcărie, frate, dar femeiuşcă asta nu arăta rău deloc, şi cum dansează ele, era mai amuzant ca la circ. Am băut două beri Cristal şi n-aveau curaj, patru şi tot nimic, cinci şi Lalo a început. Sunt prietenul tău, Puţulică, şi el a râs gata, te-ai îmbătat?, iar Mañuco ţinem mult la tine, frate, gata şi el?, râzând, şi tu eşti duios la beţie?, iar Chingolo: voiau să stea de vorbă cu el, frate, şi să-l sfătuiască. Cuéllar s-a schimbat la faţă, a pălit, a închinat paharul, ce haioasă e perechea aia, nu?, el un mormoloc şi ea o maimuţă, nu?, iar Lalo de ce să te mai prefaci, amice, eşti topit după Tere, nu?, şi el a tuşit, a strănutat, iar Mañuco, Puţulică, zi-ne adevărul, da sau nu?, iar el a râs, trist şi tremurător, aproape că nu s-a auzit: ssse tttopea după ea, ddda. Încă două beri Cristal şi Cuéllar nu ştia ccce-o să facă, Choto, ce putea face?, iar acesta să-i spună, iar el nu se poate, Chingolito, cum să-i spun, iar el îi spui, amice, adică îi faci o declaraţie de dragoste, iar ea o să-ţi zică da. Iar el nu asta era problema, Mañuco, poate că ea o să-i zică da, dar pe urmă? Îşi bea berea şi glasul îi pierea, iar Lalo pe urmă va fi pe urmă, acum fă-i declaraţia şi s-a terminat povestea, poate că peste un timp are să se vindece, iar el Chotito, dar dacă Tere ştia, dacă cineva îi spunea?, iar noi nu ştia, noi am iscodit-o, e topită după tine, iar lui îi revenea glasul, e topită după mine?, iar noi da, iar el sigur că peste un timp poate o să mă vindec, nu eram şi noi de aceeaşi părere?, iar ei da, da, Puţulică, şi în orice caz nu mai poţi continua aşa, amărându-te, slăbind, dând înapoi: să-i facă odată declaraţia. Iar Lalo: cum mai putea şovăi? O să-i facă declaraţia, o să aibă iubită, iar el ce-o să facă?, iar Choto o să se giugiulească, iar Mañuco o să-i ia mâna, iar Chingolo o s-o pupe, iar Lalo o s-o pipăie

olecuţă, iar el şi pe urmă?, şi glasul îi pierea şi ei pe urmă?, şi el pe urmă, când o să crească şi tu o să te căsătoreşti, şi el şi tu şi Lalo: ce absurd, cum să te gândeşti la asta de pe acum, şi oricum asta contează cel mai puţin. Într-o zi o să-i dea papucii, o să-i caute pricină sub un pretext oarecare şi o să se certe şi astfel totul o să se aranjeze, iar el, voind şi nevoind să vorbească: tocmai asta nu voia el să se întâmple, fiindcă, fiindcă o iubea. Dar un picuţ mai târziu – la a zecea bere – fraţilor, noi aveam dreptate, aşa era cel mai bine: o să-i fac declaraţia, o să fim un timp împreună şi o să-i dau papucii.

Dar săptămânile treceau şi noi când, Puţulică?, iar el mâine, nu se hotăra, o să-i vorbească mâine, pe cuvânt, suferind aşa cum niciodată nu l-au mai văzut, nici înainte şi nici după, iar fetele *estás perdiendo el tiempo, pensando, pensando*[1] cântându-i boleroul *Quizás, quizás, quizás*[2]. Atunci au început crizele: deodată arunca tacul pe jos la biliard, cere-i prietenia, frate!, şi se apuca să bea şi să fumeze peste măsură, şi căuta pricină orişicui, ori îi dădeau lacrimile, mâine, de data asta pe bune, se jura pe maică-sa: ori îi spun, ori mă omor. *Y así pasan los días, y tú desesperando…*[3] iar el ieşea de la filmul de seară şi se punea pe mers, pe alergat pe bulevardul Larco, lăsaţi-mă, ca un cal care o luase razna, iar ei după el, plecaţi, voia să fie singur, şi noi vorbeşte-i Puţulică, nu te mai chinui, vorbeşte-i, vorbeşte-i, *quizás, quizás, quizás.* Sau intra la El Chasqui şi bea, câtă ură simţea, Lalo, până se îmbăta, ce suferinţă cumplită, Chotito, iar ei îl însoţeau, am chef să omor pe cineva, frate!, şi îl duceam aproape cărându-l în spate până la uşa casei, Puţulică, hotărăşte-te odată, vorbeşte-i, iar ele de dimineaţa până seara *por lo que tú más quieras, hasta cuándo, hasta cuándo*[4]. Îi fac viaţa imposibilă, spuneam noi, o să ajungă un beţivan, un vagabond, un ţicnit.

Aşa s-a terminat iarna, a început o nouă vară şi, odată cu căldura, a sosit la Miraflores un băiat din San Isidro care studia arhitectura, avea un Pontiac şi era înotător: Cachito Arnilla. S-a dat pe lângă grup şi la început ei ne uitam urât la el şi fetele tu ce cauţi aici, cine te-a poftit, dar Teresita lăsaţi-l, cămăşuţă albă, nu-l mai necăjiţi, Cachito aşază-te lângă mine, beretă de marinar, blugi, eu l-am invitat. Iar ei, frate, nu vedea?, iar el da, o curtează, prostule, o să ţi-o sufle, ia-o tu înainte ori s-a zis cu tine, iar el şi ce mare brânză dacă o să i-o sufle, iar noi nu-i mai păsa?, iar el ccce să-i mmmai pese, iar ei n-o mai iubea?, ccce s-o mmmai iubbbească.

Cachito i-a cerut prietenia Teresitei la sfârşitul lui ianuarie şi ea a zis da: săracul Puţulică, spuneam noi, ce amărât e şi de Tere ce cochetă, ce nenorocită, ce ticăloşie i-a făcut. Însă fetele acum o apărau: a făcut bine, a cui era vina dacă nu a lui, iar Chabuca până când era să-l aştepte săraca Teresa să se hotărască?, iar Chinezoaica adică de ce era o ticăloşie, dimpotrivă, ticăloşia i-a făcut-o el, a făcut-o să-şi piardă vremea atâta timp, iar Pusy în plus Cachito era şi un băiat

foarte bun, Fina şi simpatic şi arătos, iar Chabuca şi Cuéllar e un timid, iar Chinezoaica un poponar.

V

Atunci Puţulică Cuéllar s-a întors la proastele sale obiceiuri. Ce mişto, spunea Lalo, a făcut surfing în Săptămâna Mare? Iar Chingolo pe nişte ditamai valuri de cinci metri, frate, uite-aşa de mari, de zece metri. Iar Choto: făceau un zgomot bestial, ajungeau până la dughenele de pe plajă, iar Chabuca, mai mult, până la faleză, stropeau maşinile de pe drum şi, fireşte, nimeni nu se scălda. O făcuse ca să-l vadă Teresita Arrarte?, da, ca să-l pună pe iubitul ei într-o postură proastă?, da. Bineînţeles, ca şi cum i-ar fi zis Tere uite ce am eu curaj să fac şi Cachito n-are deloc, aşadar era mare înotător?, se moaie la mal ca femeile şi copiii, uite pe cine ai pierdut, ce nasol.

De ce era marea atât de dezlănţuită în Săptămâna Mare?, spune Fina, iar Chinezoaica de mânie fiindcă evreii l-au omorât pe Cristos, iar Choto evreii l-au omorât?, el credea că romanii, ce prostovan. Stăteam aşezaţi pe faleză, Fina, în costum de baie, Choto, cu picioarele în aer, Mañuco, valurile se spărgeau, Chinezoaica, şi veneau şi ne udau picioarele, Chabuca, ce rece era, Pusy, şi ce murdară, Chingolo, apa neagră şi spuma cafenie, Teresita, plină de ierburi şi de meduze şi Cachito Arnilla, şi deodată pst pst, uitaţi-vă, uite, venea Cuéllar. Se va apropia, Teresita?, se va preface că nu te vede? A parcat Fordul în faţă la Clubul de Jazz din La Herradura, a coborât, a intrat în Las Gaviotas şi a ieşit în costum de baie – unul nou, spunea Choto, unul galben, un Jantsen, iar Chingolo şi la asta s-a gândit, a calculat totul ca să atragă atenţia, ai văzut, Lalo? –, cu un prosop la gât ca un şal şi cu ochelari de soare. Îi privi zeflemitor pe oamenii veniţi la scăldat, care, înfricoşaţi, se retrăseseră între faleză şi plajă, privi valurile mari, înnebunite şi furioase, care răscoleau nisipul, şi ridică mâna, ne salută şi se apropie. Salut Cuéllar, ce dezamăgire, nu?, salut, salut, cu o faţă de parcă nu pricepea, mai bine s-ar fi dus să facă baie la piscina clubului Regatas, nu?, cum o mai duci, cu o faţă întrebătoare, ce mai faci. Şi în sfârşit cu o faţă parcă spunând din cauza valurilor?, nu, ce ne mai trecea prin cap, ce aveau, ce era cu noi (Pusy: saliva prin gură şi sângele prin vine, ha ha), dacă marea era atât de înfuriată, Teresita numai ochişori, vorbea serios?, da, formidabilă chiar şi pentru surfing, glumea, nu?, mânuţe şi Cachito el s-ar încumeta să coboare pe valurile alea?, desigur, cu pieptul gol sau cu salteaua, nu-l credeam?, nu, de asta râdeam?, le era frică?, pe bune?, iar Tere lui nu-i era?, nu, o să intre?, da, o să facă surfing pe valurile alea?, desigur: ţipete scurte. Şi l-au văzut cum îşi scotea prosopul, cum o privea pe Teresa Arrarte (ea s-o fi îmbujorând, nu?, spunea Lalo, iar Choto nu, de ce să se

îmbujoreze, dar Cachito?, da, el a devenit agitat) şi cum cobora în goană treptele falezei şi cum plonja în apă cu un salt mortal. Şi l-am văzut cum traversa rapid resacul de la mal şi a ajuns în doi timpi şi trei mişcări la sparge-val. Venea un val şi el se scufunda, iar apoi ieşea şi iar intra şi ieşea, cu ce semăna?, cu un peştişor, cu un delfin, un ţipăt scurt, unde era?, încă unul, uitaţi-l, fluturându-şi braţul, acolo, acolo. Şi îl vedeau cum se îndepărtează, cum dispare, cum apare şi cum se micşorează până când ajungea în locul unde cresc valurile, Lalo, ce valuri: mari, tremurătoare, se înălţau şi nu mai cădeau niciodată, sărituri scurte, era chestia aia mică şi albă?, emoţii, da. Se ducea, venea, se întorcea, se pierdea între spumă şi valuri şi dădea înapoi şi continua, cu ce semăna?, cu un mic răţoi, cu un vaporaş de hârtie, şi ca să-l vadă mai bine Teresita s-a ridicat în picioare, Chabuca, Choto, cu toţii, Cachito şi el, dar când o să urce pe placă? A stat el cât a stat, dar până la urmă a îndrăznit. S-a întors către plajă şi ne-a căutat şi el ne-a făcut şi ei i-au făcut la revedere, la revedere, prosopel. A lăsat să treacă una, două, iar la a treia burtă de val l-au văzut, l-am întrezărit cum îşi vâră capul în apă, cum se avântă cu un braţ ca să prindă curentul, cum îşi încordează trupul şi dă din picioare. L-a prins bine, şi-a deschis braţele, s-a ridicat (un ditamai valul de opt metri?, spunea Lalo, mai mare, cât acoperişul?, mai mare, atunci cât cascada Niagara?, mai mare, mult mai mare) şi a căzut exact odată cu creasta valului şi muntele de apă l-a înghiţit şi a apărut şi valul cel mare, a ieşit?, a ieşit?, şi s-a apropiat vuind ca un avion, scoţând spumă, gata, l-aţi văzut?, e acolo?, şi în sfârşit a început să coboare, să-şi piardă forţa şi el a apărut, potolit, iar valul îl aducea, molcom, plin de alge, cât a putut să-şi ţină respiraţia, ce plămâni, şi îl depunea în nisip, ce mişto: ne ţinuse cu sufletul la gură, Lalo, nu era de ici de colo, sigur. Astfel a reînceput.

La jumătatea acestui an, la scurt timp după Ziua Independenţei, Cuéllar s-a angajat la fabrica tatălui său: acum se va îndrepta, spuneau ei, va deveni băiat serios. Dar n-a fost aşa, dimpotrivă. Ieşea de la birou la ora şase, la şapte era deja în Miraflores, iar la şapte şi jumătate în El Chasqui, cu coatele rezemate de tejghea, bând (o bere Cristal mică, un cocteil) şi aşteptând să sosească cineva cunoscut ca să joace zaruri. Îşi petrecea seara acolo, printre zaruri, scrumiere ticsite, jucători şi sticle de bere rece ca gheaţa, şi îşi încheia nopţile urmărind un show, în cabarete de joasă speţă (Nacional, Pingüino, Olímpico, Turbillón), sau, dacă n-avea un sfanţ, se îmbăta în bombe dintre cele mai ordinare, unde îşi putea amaneta stiloul Parker, ceasul Omega, brăţara de aur (cârciumi de pe Surquillo sau de pe Porvenir), iar în unele dimineţi putea fi zărit jerpelit, cu un ochi vânăt, cu o mână bandajată: e pierdut, spuneam noi, iar fetele biata maică-sa, iar ei ştii că acum umblă cu homalăi, cu peşti şi cu drogaţi? Sâmbăta însă ieşea

întotdeauna cu noi. Trecea pe la ei după prânz şi, dacă nu mergeam la hipodrom sau la stadion, se închideau acasă la Chingolo sau la Mañuco şi jucau poker până la lăsarea întunericului. Atunci ne întorceam la casele noastre şi făceau un duş şi Cuéllar îi aduna în puternicul Nash, pe care taică-su i l-a lăsat lui la majorat, băiete, acum avea douăzeci şi unu de ani, acum poţi vota, iar maică-sa iubire, să nu mergi prea tare că într-o bună zi o să te prăpădeşti. În timp ce ne ameţeam uşor la dugheana chinezului de la colţ la una mică, vor merge la restaurantul chinezesc?, discutam, în strada Capón?, şi spuneau bancuri, să mănânce frigărui Bajo el Puente?, Puţulică era campion, la Pizzeria?, o ştiţi pe aia cu şi ce i-a zis broscuţa şi pe aia cu generalul şi dacă Toñito Mella se tăia când se bărbierea, ce se întâmpla?, se scopea, ha ha ha, sărmanul era atât de fraier.

După masă, deja excitaţi din pricina bancurilor, ne apucam să cutreierăm din bordel în bordel, a berilor, pe La Victoria, a conversaţiei, pe prelungirea Huánuco, a sosului chinezesc şi a condimentelor, sau pe bulevardul Argentina, ori făceau câte o haltă la Embassy sau la Ambassador, ca să urmărească primul show de la bar şi terminam în general pe bulevardul Grau, la Nanette. Au sosit cei din Miraflores, acolo erau cunoscuţi, salut Puţulică, după nume şi după porecle, ce mai faci?, iar fetele mureau şi ei de râs: făcea bine. Cuéllar se înfierbânta şi uneori se răstea la ele şi pleca trântind uşa, nu mai vin aici, însă alteori râdea şi le cânta în strună şi aştepta, dansând, sau şezând lângă pick-up cu o bere în mână, ori stând de vorbă cu Nanette, ca ei să-şi aleagă fata, să urcăm şi să coboare: ce iute te-ai mişcat, Chingolo, le spunea, cum a fost?, sau ai întârziat cam mult, Mañuco, sau te-am urmărit pe gaura cheii, Choto, ai păr pe buci, Lalo. Iar într-una din aceste sâmbete, când ei s-au întors în salon, Cuéllar nu era acolo şi Nanette s-a ridicat brusc în picioare i-a plătit berea şi a ieşit fără să-şi ia rămas-bun. Am ieşit pe bulevardul Grau şi acolo l-au găsit, chircit peste volanul Nash-ului, tremurând, frate, ce-ai păţit?, iar Lalo: plângea. Se simţea rău, bătrâne?, îi spuneau, şi-a bătut cineva joc de tine?, iar Choto cine te-a insultat?, cine?, ei o să intre şi o să-l bată, iar Chingolo l-au necăjit fetele?, iar Mañuco doar n-o să plângă pentru o asemenea prostie, nu? Să nu le ia în seamă, Puţulică, haide, nu plânge, iar el îmbrăţişa volanul, suspina şi cu capul şi cu glasul frânt nu, sughiţa, nu, nu l-au necăjit, şi îşi ştergea ochii cu batista, nimeni nu-şi bătuse joc de el, cine-ar fi îndrăznit? Iar ei liniştеşte-te, măi, frate, atunci de ce?, prea multă băutură?, nu, era bolnav?, nu, n-avea nimic, se simţea bine, îl băteam cu palma peste spate, măi, bătrâne, frate, îl îmbărbătau, Puţulică. Să se calmeze, să râdă, să pornească Nash-ul lui cel puternic, s-o luăm din loc. Ultimul păhărel îl vor lua la Turbillón, o să ajungem exact la al doilea show, Puţulică, să-i dea drumul şi să nu plângă. Cuéllar s-a potolit în sfârşit, i-a dat drumul şi

pe bulevardul 28 de Julio deja râdea, bătrâne, şi brusc l-a buşit plânsul, spune-ne ce ai pe suflet, ce s-a întâmplat, iar el nimic, la naiba, se întristase şi el un pic şi atâta tot, iar ei de ce când viaţa era numai lapte şi miere, iar el dintr-o mulţime de chestii, iar Mañuco de exemplu?, fiindcă oamenii îl supără atât de tare pe Dumnezeu, de pildă, iar Lalo, fiindcă ce?, iar Choto voia să spună fiindcă păcătuiau aşa de mult?, iar el da, de pildă, ce nerod sunt, nu-i aşa?, da, şi fiindcă viaţa e atât de searbădă. Iar Chingolo cum să fie searbădă, măi, era numai lapte şi miere, iar el fiindcă îţi petreceai vremea muncind, sau trăgând la măsea, sau chefuind, în fiecare zi acelaşi lucru şi dintr-odată îmbătrâneai şi mureai, ce tâmpit sunt, nu-i aşa?, da. La asta s-a gândit el la Nanette?, la asta s-a gândit în faţa fetelor?, da, de asta a plâns?, da, şi din milă pentru oamenii săraci, pentru orbi, pentru şchiopi, pentru amărâţii ăia care cerşeau pe strada Unión, şi pentru copiii care vindeau *La Crónica,* ce prost sunt, nu-i aşa?, şi pentru băieţeii ăia care lustruiesc pantofi în piaţa San Martín, ce bleg sunt, nu-i aşa?, iar noi desigur, ce prost, dar de-acum îi trecuse, nu?, desigur, uitase?, bineînţeles, ia să vedem râzi un pic ca să te credem, ha ha. Aleargă, Puţulică, pişc-o, bagă mare, cât era ceasul, la ce oră începea show-ul, cine ştia. O fi tot mulatra aia cubaneză?, cum o chema?, Ana, cum i se spunea?, Caimana, ia să vedem, Puţulică, dovedeşte-ne că ţi-a trecut, mai râzi un pic: ha ha.

VI

Când Lalo s-a căsătorit cu Chabuca, în acelaşi an în care Mañuco şi Chingolo şi-au primit diplomele de ingineri, Cuéllar avusese deja mai multe accidente, iar Volvo-ul său era mereu lovit, zgâriat, cu geamurile crăpate. O să te prăpădeşti, iubire, nu mai face nebunii, iar taică-su era culmea, băiete, până când o s-o ţină aşa, încă o nerozie de-asta şi nu-i mai dă nicio centimă, să cumpănească pe îndelete şi să se îndrepte, dacă nu pentru tine măcar pentru maică-sa, i-o spunea spre binele lui. Iar noi: eşti prea mare ca să mai umbli cu nişte mucoşi, Puţulică. Fiindcă aşa îi căşunase. Îşi petrecea toate nopţile la masa de joc cu noctambulii prin El Chasqui sau D'Onofrio, ori stând de vorbă şi trăgând la măsea cu homalăii, cu mafioţii din Haiti (la ce oră începe lucrul, spuneam noi, ori o fi o poveste de adormit copiii că lucrează?), însă pe timp de zi hoinărea dintr-un cartier în altul prin Miraflores şi putea fi văzut la colţ de stradă, îmbrăcat ca James Dean (blugi strâmţi, cămăşuţă colorată deschisă de la gât până la buric, cu un lănţişor de aur care i se legăna pe piept şi i se şi încurca printre firele de păr, cu mocasini albi), jucându-se cu titirezul cu şmecheraşii, bătând mingea într-un garaj, cântând la muzicuţă. Maşina lui era plină întotdeauna de rockeri de treişpe, paişpe, cinşpe ani, iar duminica apărea în

Waikiki (fă-mă membru, tati, scândura hawaiiană era sportul cel mai bun ca să nu se îngraşe şi putea să vină şi el, când o să fie soare, să ia masa cu maică-sa la malul mării) cu o şleahtă de ţânci după el, priviţi-l, priviţi-l, uite-l colo, ce mândreţe, şi ce alai, ce prospeţime: unul câte unul îi urca pe placa lui hawaiiană şi se ducea cu ei dincolo de spargeval. Îi învăţa să conducă Volvo-ul, îşi arăta talentele în faţa lor executând curbe în două roţi pe faleză şi îi ducea la stadion, la catch, la coride, la curse, la bowling, la box. Asta e, spuneam noi, n-ai ce-i face: e poponar. Şi mai departe: n-avea încotro, era de înţeles, era iertat, dar, frate, de la o zi la alta e din ce în ce mai greu să umbli cu el, pe stradă lumea se uita după el, îl fluiera şi-l arăta cu degetul, iar Choto ţie chiar îţi pasă ce spune lumea, iar Mañuco oamenii îl bârfeau, iar Lalo dacă ne văd prea mult cu el, iar Chingolo o să creadă că şi tu eşti la fel.

S-a dedicat o vreme sportului şi asta o face în primul rând ca să iasă în evidenţă: Puţulică Cuéllar, marele şofer, după cum înainte era marele înotător. A participat la Circuitul de la Atocongo şi a ieşit al treilea. I-a apărut poza în *La Crónica* şi în *El Comercio* felicitându-l pe învingător, Arnaldo Alvarado era cel mai bun, a zis Cuéllar, demnul învins. Însă a devenit şi mai faimos puţin mai târziu, întrecându-se într-o cursă în zori, între piaţa San Martin şi parcul Salazar, cu Quique Ganoza, acesta pe banda regulamentară, iar Puţulică pe contrasens. Poliţia l-a urmărit de pe Javier Prado şi l-a ajuns abia pe Dos de Mayo, ce viteză o fi avut. A stat o zi la secţie şi, gata?, spuneam noi, cu scandalul ăsta o să se înveţe minte şi o să se schimbe? Însă după câteva săptămâni a avut primul accident grav, făcând cursa morţii – cu mâinile pe volan şi legat la ochi – pe bulevardul Angamos. Apoi al doilea, trei luni mai târziu, în noaptea când am făcut petrecerea burlacilor pentru Lalo. Ajunge, lasă-te de copilării, spunea Chingolo, opreşte-te odată că erau prea mari pentru glumiţe de-astea şi voiam să coborâm. Însă el nici pomeneală, ce era cu noi?, nu mai aveam încredere în marele as?, ce babalâci îngrozitori, chiar vă e atât de frică?, nu vă duceţi să faceţi pipi, unde era un colţ de stradă cu apă ca să facă o curbă prin alunecare? Era dezlănţuit şi nu-l puteau convinge, Cuéllar, bătrâne, fusese foarte bine, lasă-ne pe la casele noastre, iar Lalo mâine urma să se căsătorească, nu voia s-o mierlească în ajun, nu fi inconştient, să nu urce pe trotuar, să nu treacă pe roşu cu viteza aia, să nu-i scoată din sărite. S-a ciocnit cu un taxi pe Alcanfores şi Lalo n-a păţit nimic, însă Mañuco şi Choto au ieşit cu faţa umflată, iar el şi-a rupt trei coaste. Ne-am certat şi după un timp i-a sunat şi ne-am împăcat şi s-au dus să ia masa împreună, însă de data asta ceva se stricase între ei şi el şi niciodată n-a mai fost ca înainte.

De atunci ne vedeam rar, iar când Mañuco s-a căsătorit i-a trimis invitaţia fără să-l şi poftească, şi el n-a fost la petrecerea burlacilor, iar

când Chingolo s-a întors din Statele Unite căsătorit cu o americancă frumoasă şi cu doi copii care abia legau două vorbe în spaniolă, Cuéllar plecase deja la munte, la Tingo María, să se ocupe cu plantaţiile de cafea, spuneau ei, iar când venea la Lima şi se întâlneau pe stradă abia dacă ne salutam, cum o mai duci dragă, ce mai faci Puţulică, cu ce te mai lauzi bătrâne, aşa şi aşa, pa şi se întorsese deja în Miraflores, mai nebun ca niciodată, şi se prăpădise deja, în drum spre nord, cum?, într-o coliziune, unde?, pe curbele alea periculoase de la Pasamayo, săracul, spuneam la înmormântare, cât a suferit, ce viaţă a avut, dar sfârşitul ăsta şi l-a căutat cu lumânarea, asta e clar.

Erau bărbaţi în toată firea şi de acum aveam cu toţii nevastă, maşină, copii care studiau la colegiul Champagnat, la Inmaculada sau la Santa María, şi îşi construiau câte o căsuţă de vară în Ancón, în Santa Rosa ori pe plajele din sud, şi începeam să ne îngrăşăm şi să avem fine albe în păr, burtică, să ne pierdem vlaga, să folosim ochelarii la citit, să ne simţim rău după ce mâncam şi beam şi pe pielea lor se iveau când şi când niscaiva pistrui, câte un rid ici şi colo.

Cuprins

ŞEFII

Şefii

Înfruntarea

Fratele mai mic

Ziua de duminică

Un musafir

Bunicul

BĂIEŢII

Observații

[←1]

Pierzi timpul gândindu-te, gândindu-te. (*N.tr.*)

[←2]

Poate, poate, poate. (*N.tr.*)

[←3]

Şi aşa trec zilele, şi tu disperi. (*N.tr.*)

[←4]

La ceea ce îţi doreşti cel mai mult, până când, până când. (*N.tr.*)